Nazwa przedmiotu	**Dydaktyka medyczna**
Kategoria przedmiotu	A. Nauki społeczne i humanistyczne
Kod przedmiotu	A01
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	4,5
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia
I	30	15

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu dydaktyki medycznej, działalności dydaktycznej oraz metod nauczania i środków dydaktycznych stosowanych w kształceniu przeddyplomowym i podyplomowym.

Cel 2. Przygotowanie studentów w zakresie dobierania odpowiednich środków i metod nauczania w działalności dydaktycznej.

Cel 3. Doskonalenie umiejętności samodzielnej weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się i organizacji procesu kształcenia zawodowego.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY uczenia się:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów kształcenia	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA – student zna i rozumie**:**				
A.W23.	A01_W01	podstawowe pojęcia z zakresu dydaktyki medycznej;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	wykład
A.W24.	A01_W02	zasady przygotowania do działalności dydaktycznej;		
A.W25.	A01_W03	metody nauczania i środki dydaktyczne stosowane w kształceniu przeddyplomowym i podyplomowym.		
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				
A.U15.	A01_U01	dobierać odpowiednie środki i metody nauczania w działalności dydaktycznej;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności dobrania środków	ćwiczenia

A.U16.	A01_U02	dokonywać weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się i organizacji procesu kształcenia zawodowego.	i metod nauczania w kontekście diagnozy i rodzaju prowadzonych zajęć; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	ćwiczenia
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1.	Dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych		obserwacja 360^0, samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2.	Formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu			
1.3.3.	Okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową			
1.3.4.	Rozwiazywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań			

V. TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
WYKŁAD		
A01_W01	Dydaktyka jako nauka. Podstawowe terminy związane z dydaktyka ogólną.	2
A01_W02	Proces kształcenia: cele kształcenia – pojęcie, rodzaje, taksonomia; metody nauczania i środki kształcenia.	5
A01_W03	Składniki procesu kształcenia.	3
A01_W04	System kształcenia zawodowego pielęgniarek w Polsce. Problematyka doskonalenia zawodowego w pielęgniarstwie. Proces samokształcenia.	5
A01_W05	Projektowanie dydaktyczne – tworzenie programów w kształceniu przeddyplomowym i podyplomowym.	5
A01_W06	Funkcje zawodowe a pielęgniarka jako nauczyciel.	2
A01_W07	Sprawdzanie i ocenianie efektów kształcenia. Metody i narzędzia stosowane w ewaluacji procesu kształcenia.	5
A01_W08	Nowoczesne metody i formy kształcenia pielęgniarek.	3
ĆWICZENIA		
A01_Ćw_01	Formułowanie diagnozy i celów kształcenia do zajęć teoretycznych	1

	i praktycznych, taksonomia celów kształcenia.	
A01_Ćw_02	Projektowanie zajęć w kształceniu medycznym. Dobór metod i środków dydaktycznych w zależności od rodzaju planowanych zajęć.	2
A01_Ćw_03	Projektowanie zajęć dydaktycznych poświęconych kształtowaniu umiejętności praktycznych metodą pokazu i ćwiczeń utrwalających. Próba zastosowania algorytmów w kształceniu zawodowym (projekty studentów).	10
A01_Ćw_04	Projektowanie i analiza metod i narzędzi kontroli i oceny osiągnięć.	2

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- pokaz;
- praca w zespołach;
- metoda projektów;
- prezentacje.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	45
Konsultacje przedmiotowe	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta (praca własna), pod kierunkiem nauczyciela akademickiego, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	20
Opracowanie wyników	15
Przygotowanie projektu, prezentacji, dyskusji	20
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**105**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**4,5**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady:

- obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia)
- aktywna postawa na zajęciach

1.2 Ćwiczenia

- obecność na ćwiczeniach 100%;
- aktywna postawa na zajęciach;
- przygotowanie prezentacji/opracowania/pracy (zadanie praktyczne) na zadany przez prowadzącego temat.

1.3 Zaliczenie przedmiotu na ocenę

- uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń;
- test zaliczeniowy składający się z co najmniej 30 pytań jednokrotnego wyboru – min. 60% pozytywnych odpowiedzi na ocenę dostateczną.

Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny

100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60 % poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Herda-Płonka K., Krzemień G.: *Dydaktyka szkoły wyższej o profilu medycznym*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.
- Kupisiewicz Cz.: *Dydaktyka, Podręcznik akademicki*. Wydawnictwo Impuls Kraków, 2012.
- Okoń W.: *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2003.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Bednarek J., Lubina E.: *Kształcenie na odległość. Podstawy dydaktyki*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.
- Ciechaniewicz W.: *Pedagogika*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.
- Dirksen J.: *Projektowanie metod dydaktycznych. Efektywne strategie edukacyjne*, Wyd. II, Wydawnictwo Helion, Warszawa 2017.
- Hurło L., Klus-Stasińska., Łojko M.*: Paradygmaty współczesnej dydaktyki.* Wydawnictwo Impuls, Kraków 2009.
- Ledzińska M., Czerniawska E.: *Psychologia nauczania. Ujęcie poznawcze*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011.
- Myszkowska-Litwa M.: *Pedagogika ogólna a teoria i praktyka dydaktyczna*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskego, Kraków 2011.
- Schrade U. (red.): *Dydaktyka szkoły wyższej. Wybrane problemy*. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2010.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr n. med. Lucyna Sochocka

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr n. med. Lucyna Sochocka
   mgr piel. Grażyna Zbieg

Nazwa przedmiotu	**Zarządzanie w pielęgniarstwie**
Kategoria przedmiotu	A. Nauki społeczne i humanistyczne
Kod przedmiotu	A02
Forma zaliczenia	egzamin
Liczba punktów ECTS	4,5
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
I	30	15	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studenta w wiedzę z zakresu poziomów uprawnień do udzielania świadczeń zdrowotnych przez pielęgniarkę zależnie od poziomów kwalifikacji pielęgniarskich.

Cel 2. Wyposażenie studenta w wiedzę z zakresu uwarunkowań rozwoju jakości usług zdrowotnych.

Cel 3. Wykształcenie umiejętności określania zapotrzebowania pacjentów na opiekę pielęgniarską oraz opracowywania założeń pielęgniarskiej polityki kadrowej.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Brak wymagań wstępnych.

IV MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA-STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA – student zna i rozumie:				
A.W10.	A02_W_1	poziomy uprawnień do udzielania świadczeń zdrowotnych przez pielęgniarkę w odniesieniu do poziomów kwalifikacji pielęgniarskich;	test egzaminacyjny z pytaniami zamkniętymi	wykład
A.W11.	A02_W_2	metody zarządzania w systemie ochrony zdrowia;		
A.W12.	A02_W_3	zasady funkcjonowania organizacji i budowania struktur;		
A.W13.	A02_W_4	pojęcie kultury organizacyjnej i czynników ją determinujących;		
A.W14.	A02_W_5	mechanizmy podejmowania decyzji w zarządzaniu;		
	A02_W_6	style zarządzania		

A.W15.		i znaczenie przywództwa w rozwoju pielęgniarstwa;		
A.W16.	A02_W_7	zasady świadczenia usług pielęgniarskich i sposób ich finansowania;		
A.W17.	A02_W_8	specyfika funkcji kierowniczych, w tym istotę delegowania zadań;		
A.W18.	A02_W_9	metody diagnozy organizacyjnej, koncepcję i teorię zarządzania zmianą oraz zasady zarządzania strategicznego;		
A.W19.	A02_W_10	problematykę zarządzania zasobami ludzkimi;		
A.W20.	A02_W_11	uwarunkowania rozwoju zawodowego pielęgniarek;		
A.W21.	A02_W_12	naukowe podstawy ergonomii w środowisku pracy;		
A.W22.	A02_W_13	modele i strategie zarządzania jakością.		
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				
A.U6.	A02_U_1	analizować strukturę zadań zawodowych pielęgniarek w kontekście posiadanych kwalifikacji;	aktywność na zajęciach; zaangażowanie w pracę zespołową; przygotowanie co najmniej na ocenę dostateczną prezentacji/analizy przypadku/planu działania, test egzaminacyjny z pytaniami zamkniętymi	ćwiczenia
A.U7.	A02_U_2	stosować metody analizy strategicznej niezbędne dla funkcjonowania podmiotów wykonujących działalność leczniczą;		
A.U8.	A02_U_3	Organizować i nadzorować pracę zespołów pielęgniarskich		
A.U9.		stosować różne metody podejmowania decyzji zawodowych i zarządczych		
	A02_U_4	planować zasoby ludzkie, wykorzystując		

A.U10		różne metody, organizować rekrutację pracowników i realizować proces adaptacji zawodowej;		
A.U11	A02_U_5	opracowywać plan rozwoju zawodowego własnego i podległego personelu pielęgniarskiego;		
A.U12	A02_U_6	przygotowywać opisy stanowisk pracy dla pielęgniarek oraz zakresy obowiązków, uprawnień i kompetencji;		
A.U13	A02_U_7	opracowywać harmonogramy pracy personelu w oparciu o ocenę zapotrzebowania na opiekę pielęgniarską.		
A.U14	A02_U_8	nadzorować jakość opieki pielęgniarskiej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, w tym przygotować ten podmiot do zewnętrznej oceny jakości		
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:			
1.3.1.	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;		obserwacja 360^0, samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2.	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;			
1.3.3.	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową;			
1.3.4.	rozwiazywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań;			

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin

WYKŁAD		
A2_W_1	Zasady funkcjonowania organizacji: misja, strategia i budowanie struktur. Kultura organizacyjna – pojęcie, czynniki determinujące.	2
A2_W_2	Zarządzanie i jego funkcje: planowanie, organizowanie, motywowanie, kontrolowanie. Mechanizmy podejmowania decyzji w zarządzaniu. Metody zarządzania w systemie ochrony zdrowia.	5
A2_W_3	Funkcje kierownicze – specyfika, delegowania zadań oraz zarządzanie zasobami ludzkimi.	3
A2_W_4	Metody diagnozy organizacyjnej, koncepcja i teorie zarządzania zmianą oraz zasady zarządzania strategicznego.	5
A2_W_5	Poziomy uprawnień do udzielania świadczeń zdrowotnych przez pielęgniarkę a poziomy kwalifikacji pielęgniarskich. Zasady świadczenia usług pielęgniarskich i sposób ich finansowania.	5
A2_W_6	Style zarządzania i znaczenie przywództwa w rozwoju pielęgniarstwa. Uwarunkowania rozwoju zawodowego pielęgniarek.	5
A2_W_7	Podstawy ergonomii w środowisku pracy.	3
A2_W_8	Modele i strategie zarządzania jakością.	2
ĆWICZENIA		
A2_C_1	Analizowanie struktury zadań zawodowych pielęgniarek w kontekście posiadanych kwalifikacji.	3
A2_C_2	Opracowanie opisów stanowisk pracy dla pielęgniarek oraz zakresy obowiązków, uprawnień i kompetencji. Pomiar obciążenia pracą na stanowiskach pielęgniarskich. Metody pomiaru stopnia obciążenia pracą fizyczną. Ocena wysiłku dynamicznego i statycznego. Obciążenie psychiczne na pielęgniarskich stanowiskach pracy.	3
A2_C_3	Opracowanie harmonogramów pracy personelu w oparciu o ocenę zapotrzebowania na opiekę pielęgniarską. Metody klasyfikacji pacjentów w planowaniu obsad pielęgniarskich na oddziałach o różnym profilu.	3
A2_C_4	Planowanie zasobów ludzkich, z wykorzystaniem różnych metod, organizowania rekrutacji pracowników i realizowania procesu adaptacji zawodowej. Standardy w zarządzaniu opieką pielęgniarską. Certyfikacja i akredytacja w podmiotach leczniczych.	2
A2_C_5	Opracowanie planu rozwoju zawodowego własnego i podległego personelu pielęgniarskiego.	2
A2_C_6	Stosowanie metod analizy strategicznej niezbędne dla funkcjonowania podmiotów wykonujących działalność leczniczą.	2

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- pokaz;
- praca w zespołach;
- metoda projektów;
- prezentacje.

VIII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	45
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	20
Opracowanie wyników	20
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	20
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	110
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**4,5**

IX METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2. Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;
- aktywny udział w dyskusji;
- przygotowanie na co najmniej na ocenę dostateczną prezentacji/analizy przypadku/planu działania

1.3. Egzamin:

Test egzaminacyjny z pytaniami zamkniętymi

- zakwalifikowanie do egzaminu z przedmiotu po pozytywnym zaliczeniu przedmiotu;
- uzyskanie co najmniej 60% punktów w teście egzaminacyjnym końcowym.

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Ksykiewicz D. A. (red.): *Zarządzanie w pielęgniarstwie: podręcznik dla studentów studiów magisterskich wydziałów pielęgniarstwa oraz wydziałów nauk o zdrowiu*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.
- Dobska M. *Zarządzanie podmiotem leczniczym*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL , Warszawa 2018.
- Kautsch M., Whitfield M., Klich J.: *Zarządzanie w opiece zdrowotnej*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2001.
- Kwiatkowska A., Krajewska-Kułak E., Panek *Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwi*e. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Busse R., Geissler A., Quentin W., Wiley M.*: Jednorodne grupy pacjentów w Europie*. NFZ, Warszawa 2013.
- Suchecka J.: *Ekonomia zdrowia i opieki zdrowotnej*. Oficyna a Wolters Kluwer Business, Warszawa 2010.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr n. med. Irena Smółka

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr n. med. Irena Smółka
   mgr piel. Krystyna Przybyła

Nazwa przedmiotu	**Wielokulturowość w opiece nad pacjentem**
Kategoria przedmiotu	A. Nauki społeczne i humanistyczne
Kod przedmiotu	A03
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	3,5
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
I	20	9	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu pielęgniarstwa wielokulturowego w oparciu o Europejską Konwencję o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz teorię Madeleine Leininger.

Cel 2. Przygotowanie studentów w zakresie rozpoznawania kulturowych uwarunkowań żywieniowych i transfuzjologicznych.

Cel 3. Doskonalenie umiejętności w aspekcie wykorzystywania w pracy zróżnicowania w zakresie opieki zdrowotnej i komunikacji interpersonalnej wynikającej z uwarunkowań kulturowych, etnicznych, religijnych i społecznych.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu podstaw pielęgniarstwa, psychologii, socjologii oraz opieki pielęgniarskiej na poziomie licencjackim na kierunku pielęgniarstwo.

IV. MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ :

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA – student zna i rozumie:				
A.W26.	A03_W01	Europejską Konwencję o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
A.W27.	A03_W02	teorię pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;		
A.W28.	A03_W03	kulturowe uwarunkowania zapewnienia opieki z uwzględnieniem zachowań zdrowotnych		

		i podejścia do leczenia		
A.W29.	A03_W04	różnice kulturowe i religijne w postrzeganiu człowieka i komunikacji międzykulturowej.		
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				
A.U17.	A03_U_01	wykorzystywać w pracy zróżnicowanie w zakresie komunikacji interpersonalnej wynikające z uwarunkowań kulturowych, etnicznych, religijnych i społecznych;	- aktywność na zajęciach; - aktywny udział w dyskusji; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu, przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej (studium porównawcze) na zadany przez prowadzącego temat dotyczący tradycji i zwyczajów z różnych obszarów kulturowych w zakresie opieki nad osobą chorą	ćwiczenia
A.U18.	A03_U_02	stosować w praktyce założenia teorii pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;		
A.U19.	A03_U_03	rozpoznawać kulturowe uwarunkowania żywieniowe i transfuzjologiczne;		
A.U20.	A03_U_04	uwzględniać uwarunkowania religijne i kulturowe potrzeb pacjentów w opiece zdrowotnej.		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1.	Dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych.			
1.3.2.	Formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym		obserwacja	

	rozwiązaniem problemu.	360 ^{0}, ocena grupy, samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.3.	Okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.		
1.3.4.	Rozwiazywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań.		

VI TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
A03_W_1	Treść i zakres pojęć związanych z wielokulturowością i procesami zachodzącymi na styku kultur. Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.	5
A03_W_2	Teoria pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger.	5
A03_W_3	Różnice kulturowe i religijne w postrzeganiu człowieka i komunikacji międzykulturowej.	5
A03_W_4	Uwarunkowania religijne w opiece nad pacjentem. Główne założenia i cechy największych religii świata. Kulturowe uwarunkowania zapewnienia opieki z uwzględnieniem zachowań zdrowotnych i podejścia do leczenia.	5
	ĆWICZENIA	
A03_Ćw_1	Założenia teorii pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger a tradycje i zwyczaje różnych obszarów kulturowych w zakresie opieki nad osobą chorą – studium porównawcze. Szok kulturowy i strategie akulturacji, strategie i stereotypy. Procesy stereotypizacji: • *Zrób krok do przodu* – ćwiczenie kształtujące postawy wrażliwości na nierówność szans i możliwości – symulacja. • *W grupie i poza grupą* – gra w zespole ukazująca silne zakorzenienie w każdym człowieku potrzeba przynależności do grupy. • *Treść moich stereotypów* – ćwiczenie i dyskusja przedstawiające eksplorację, identyfikację, weryfikację własnych stereotypów. • *Stereotyp w mediach* – analiza prasy – ćwiczenie uświadamiające rolę mediów w procesach stereotypizacji, dyskryminacji i wykluczenia.	3
A03_Ćw_2	Rozpoznawanie kulturowych uwarunkowań żywieniowych i transfuzjologicznych – studium porównawcze.	1
A03_Ćw_3	Komunikacja międzykulturowa	3

	• *Moja praca a dyskryminacja* – ćwiczenie identyfikujące własne zachowania stereotypizujące i dyskryminujące. • *Wywiad z Polakiem* – ćwiczenie w bezpiecznych warunkach formułowania pytań dotyczących kultury. Podstawowe zasady prowadzenia wywiadu kulturowego. • *Scenariusz wywiadu* – symulacja. • *Spotkanie z gościem* – wywiad kulturowy – ćwiczenie przygotowujące scenariusz wywiadu oraz przećwiczenie w trakcie zajęć z zaproszonym gościem – przedstawicielem innej kultury lub ekspertem.	
A03_Ćw_4	Uwarunkowania religijne i kulturowe potrzeb pacjentów w opiece zdrowotnej. Tradycje i zwyczaje różnych obszarów kulturowych w zakresie opieki nad osobą chorą – studium porównawcze.	2

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład problemowy;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda przypadku;
- symulacje;
- prezentacje;
- metody eksponujące: film, pokaz.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	29
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	20
Opracowanie wyników	15
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	15
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**84**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**3,5**

IX METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia);
- odpowiedź ustna lub pisemna.

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach;
- aktywność na zajęciach;
- aktywny udział w dyskusji;

- przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej (studium porównawcze) na zadany przez prowadzącego temat dotyczący tradycji i zwyczajów z różnych obszarów kulturowych w zakresie opieki nad osobą chorą.

- Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zasób wiadomości, zrozumienie tematu	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnej i zawodowej	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

- Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z zakresu danej tematyki	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

1.3 Zaliczenie przedmiotu na ocenę

- uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń;
- test zaliczeniowy składający się z co najmniej 30 pytań jednokrotnego wyboru – min. 60% pozytywnych odpowiedzi na ocenę dostateczną.

- Kryteria oceniania testu:

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Majda A., Zalewska-Puchała J., Ogórek-Tęcza B. (red.): *Pielęgniarstwo transkulturowe*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2010.
- Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

- Kwiatkowska A. *Wielokulturowość w ujęciu interdyscyplinarnym*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010.
- Krajewska-Kułak E., Wrońska I., Kędziora-Kornatowska K. (red.). *Problemy wielokulturowości w medycynie.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.
    - GUS. (2015). Struktura narodowo-etniczna, językowa i wyznaniowa ludności Polski. Narodowy Spis Powszechny ludności i mieszkań 2011.
    - Chałdaś-Majdańska J., Bieniak M., Machul M., Bąk J., Chrzan-Rodak A. Dobrowolska B.: *Badania naukowe na temat wielokulturowości w praktyce pielęgniarskiej. Przegląd polskiego piśmiennictwa pielęgniarskiego*. Journal of Education, Health and Sport. 2017;7(8):124-134.
    - UNESCO (2001). Powszechna Deklaracja UNESCO o różnorodności kulturowej, Paryż, 2 listopada 2001. http://www.unesco.pl/fileadmin/user_upload/pdf/Powszechna_Dekl_o_roznorodnosci.pdf

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Horyń J., Maciejewski J. (red.*): Społeczeństwo wielokulturowe wyzwaniem w pracy nauczyciela andragoga.* Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2011.
- Korzeniewski K.: *Medycyna podróży kompendium*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.
- Muszyńska J.: Danilewicz W., Bajkowski T. (red.): *Kompetencje międzykulturowe jako kapitał społeczności wielokulturowej*. Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2013.
- Wrońska I., Krajewska-Kułak E.: *Wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa europejskiego.* Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr n. med. Irena Smółka

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr n. med. Irena Smółka
   mgr piel. Ireneusz Hajduk

Nazwa przedmiotu	**Psychologia zdrowia**
Kategoria przedmiotu	A. Nauki społeczne i humanistyczne
Kod przedmiotu	A04
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	3,5
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
II	25	12	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu zasad i metod monitorowania stanu zdrowia pacjenta oraz realizacji działań promocyjno-profilaktycznych w populacji osób zdrowych.

Cel 2. Przygotowanie studentów w zakresie wskazywania roli wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad osobą zdrową i chorą.

Cel 3. Doskonalenie umiejętności w zakresie umiejętności komunikowania się pielęgniarki z pacjentem i członkami zespołu terapeutycznego.

Cel 4. Doskonalenie umiejętności w zakresie wykorzystywania metod radzenia sobie ze stresem.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu podstaw pielęgniarstwa, psychologii, socjologii oraz opieki pielęgniarskiej na poziomie licencjackim na kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
	WIEDZA – student zna i rozumie:			
A.W1.	A04_W_1	modele i podejścia stosowane w psychologii zdrowia;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
A.W2.	A04_W_2	znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie;		
A.W3.	A04_W_3	teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne aspekty zdrowia;		
		podejście salutogenetyczne podmiotowych		

A.W4.	A04_W_4	uwarunkowań optymalnego stany zdrowia i podejście patogenetyczne uwarunkowane chorobą;		
A.W5.	A04_W_5	procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą i uwarunkowania tych procesów.		
	UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			
A.U1.	A04_U_1	wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad osobą zdrową i chorą;	aktywność na zajęciach – zaangażowanie w pracę zespołową; aktywny udział w dyskusji, przygotowanie prezentacji/pracy na zadany przez prowadzącego temat z zakresu radzenia sobie ze stresem.	ćwiczenia
A.U2.	A04_U_2	wskazywać metody radzenia sobie ze stresem.		
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:			
1.3.1.	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2.	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu			
1.3.3	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową			
1.3.4.	rozwiazywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań			

VI TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
A04_W_1	Psychologia zdrowia – powstanie i rozwój, związki z innymi dziedzinami pojęcie i filozofia zdrowia, wymiary zdrowia, kształtowanie się pojęcia zdrowia i choroby. Lista kryteriów zdrowia wg Juczyńskiego. Modele i podejścia stosowane w psychologii zdrowia.	5
A04_W_2	Znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie. • Komunikacja terapeutyczna jako ważny obszar psychologii zdrowia.	5
A04_W_3	Teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne aspekty zdrowia.	5
A04_W_4	Podejście salutogenetyczne podmiotowych uwarunkowań optymalnego stany zdrowia i podejście patogenetyczne uwarunkowane chorobą.	5
A04_W_5	Procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą i uwarunkowania tych procesów. • Kryteria zdrowia w życiu człowieka. • Problemy zdrowotne i radzenie sobie z nimi. • Akceptacja przewlekłej choroby somatycznej.	5
	ĆWICZENIA	
A04_Ćw_1	Rola wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad osobą zdrową i chorą. • Budowanie relacji pielęgniarki z pacjentem.	6
A04_Ćw_2	Metody radzenia sobie ze stresem. Czynniki wpływające na poziom zdrowia zgodnie z modelem salutogenezy: • stresory, • uogólnione zasoby odpornościowe, • poczucie koherencji. Związek salutogenezy ze zdrowiem i jakością życia. Samoocena jako zasób sprzyjający zdrowiu. Stres i radzenie sobie z nim a zaangażowanie w Internet.	6

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: pokaz.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności

Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	37
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**72**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**3,5**

IX METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2. Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;
- aktywny udział w dyskusji;
- zaangażowanie w pracę zespołową;
- przygotowanie prezentacji/pracy na zadany przez prowadzącego temat z zakresu przedmiotu

- Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zasób wiadomości, zrozumienie tematu	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnej i zawodowej	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

- Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z zakresu danej tematyki	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus

6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

1.3 Zaliczenie przedmiotu (zaliczenie z oceną)

- warunkiem przystąpienia do zaliczenia jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składa się z 30 pytań jednokrotnego wyboru,
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 30 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania wynosi 30,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 18 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%,

Kryteria oceniania testu:

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-9 %	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60 % poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Ogińska-Bulik N., Miniszewska J.: *Zdrowie w cyklu życia człowieka*. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2012.
- Heszen I., Sęk H.: *Psychologia zdrowia*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
- Silverman J., Kutz S., Draper J.: *Umiejętności komunikowania się a pacjentami*. Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Juczyński Z.: *Narzędzia pomiaru w Promocji i Psychologii Zdrowia*, PTP Warszawa 2001.
- Motyka M.: *Komunikacja terapeutyczna w opiece ogólnomedycznej*. Wydawnictwo Uniwersytetu MJagiellońskiego, Kraków 2011.
- Ogińska-Bulik N., Juczyński Z.: *Osobowość, stres a zdrowie*. Wyd. Difin, Warszawa 2008.
- Strelau J.. *Psychologia. Podręcznik akademicki*. GWP, Gdańsk 2000.
- Heszen I.: Psychologia stresu. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2020.
- Charzyńska-Gula M.: *Zrozumieć promocję zdrowia. Przewodnik do zajęć*. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2010.
- Wrona-Polańska H., Bargiel-Matusiewicz K., Pisula E.: Zdrowie i choroba. Funkcjonowanie psychospołeczne i zawodowe. Wydawnictwo UW, Warszawa 2006.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr n. med. Irena Smółka

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr n. med. Irena Smółka

Nazwa przedmiotu	**Prawo w praktyce pielęgniarskiej**
Kategoria przedmiotu	A. Nauki społeczne i humanistyczne
Kod przedmiotu	A05
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	3,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	semestr	ćwiczenia
II	20	III	12

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu skutków prawnych zdarzeń medycznych, błędów medycznych oraz systemu ubezpieczeń w zakresie odpowiedzialności cywilnej i przetwarzania danych wrażliwych w systemie ochrony zdrowia.

Cel 2. Przygotowanie studentów w zakresie oceny zdarzeń w praktyce zawodowej pielęgniarki w kontekście zgodności z przepisami prawa oraz możliwości i sposobów dochodzenia roszczeń, a także wskazywać możliwości rozwiązywania danego problemu.

Cel 3. Przygotowanie studentów w zakresie analizowania przyczyn błędów medycznych i proponowania działań zapobiegawczych.

Cel 3. Doskonalenie umiejętności w zakresie analizy struktury zadań zawodowych pielęgniarek w kontekście posiadanych kwalifikacji.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu podstaw pielęgniarstwa, psychologii, socjologii oraz opieki pielęgniarskiej na poziomie licencjackim na kierunku pielęgniarstwo.

IV. MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ :

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
WIEDZA – student zna i rozumie:				
A.W6.	A05_W01	skutki prawne zdarzeń medycznych	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
A.W7.	A05_W02	istotę błędów medycznych w pielęgniarstwie w kontekście niepowodzenia w działaniach terapeutyczno-pielęgnacyjnych;		
A.W8.	A05_W03	system ubezpieczeń w zakresie odpowiedzialności cywilnej;		
A.W9.		uwarunkowania		

	A05_W04	prawne przetwarzania danych wrażliwych w systemie ochrony zdrowia.		
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				
A.U3.	A05_U_01	oceniać zdarzenia w praktyce zawodowej pielęgniarki w kontekście zgodności z przepisami prawa oraz możliwości i sposobów dochodzenia roszczeń, a także wskazywać możliwości rozwiązywania danego problemu;	- aktywność na zajęciach; - aktywny udział w dyskusji; - - przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej na zadany przez prowadzącego temat z zakresu proponowanych działań zapobiegawczych w celu uniknięcia popełnienia błędów medycznych; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	ćwiczenia
A.U4.	A05_U_02	kwalifikować daną sytuację zawodową w odniesieniu do prawa cywilnego, karnego i zawodowego;		
A.U5.	A05_U_03	analizować przyczyny błędów medycznych i proponować działania zapobiegawcze;		
A.U6.	A05_U_04	analizować strukturę zadań zawodowych pielęgniarek w kontekście posiadanych kwalifikacji.		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1.		Dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych.	obserwacja	
1.3.2.		Formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym		

	rozwiązaniem problemu.	360 ^{0}, ocena grupy, samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.3.	Okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.		
1.3.4.	Rozwiazywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań.		

VI TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
A05_W_1	Skutki prawne zdarzeń medycznych. — Zdarzenie medyczne – definicja. — Staranność wymagana przy wykonywaniu zawodu medycznego a błąd medyczny. — Przesłanki rozpoznania sprawy przez wojewódzką komisję: • pacjent, • zakażenie oraz biologiczny czynnik chorobotwórczy, • uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia oraz śmierć, • aktualna wiedza medyczna i aktualny stan prawny. — Miejsce wystąpienia zdarzenia medycznego.	5
A05_W_2	Istota błędów medycznych w pielęgniarstwie w kontekście niepowodzenia w działaniach terapeutyczno-pielęgnacyjnych. — Typologia błędów medycznych: • błąd diagnostyczny, • błąd terapeutyczny, • błąd techniczny, • błąd organizacyjny. — Udział pacjentów i ich rodzin w zapobieganiu błędom medycznym. — Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych z tytułu błędu medycznego.	5
A05_W_3	System ubezpieczeń w zakresie odpowiedzialności cywilnej. Odpowiedzialność cywilna zawodowa jako odpowiedzialność za szkody związane z wykonywaniem zawodu pielęgniarki lub położnej. Grupowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania zawodu pielęgniarki/położnej. Dobrowolne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej – odszkodowanie dla osób, którym pielęgniarka lub położna wyrządzą szkodę w następstwie wykonywania swojego zawodu.	5
A05_W_4	Uwarunkowania prawne przetwarzania danych wrażliwych w systemie ochrony zdrowia. Zasady przetwarzania danych osobowych w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych osobowych Podstawy prawne przetwarzania danych wrażliwych.	5

ĆWICZENIA		
A05_Ćw_1	Ocena zdarzenia w praktyce zawodowej pielęgniarki w kontekście zgodności z przepisami prawa oraz możliwości i sposobów dochodzenia roszczeń, a także wskazywać możliwości rozwiązywania danego problemu. — Dochodzenie roszczeń odszkodowawczych z tytułu błędu medycznego Informowanie o zaistnieniu błędu i reagowanie na skargi pacjentów. — Dochodzenie roszczeń z tytułu szkody na osobie w wyniku błędu medycznego. — Mediacja w sporach medycznych .	3
A05_Ćw_2	Odpowiedzialność pielęgniarek: odpowiedzialność cywilna, karna, zawodowa, pracownicza. — Zasady i rodzaje odpowiedzialności cywilnej (odpowiedzialność kontraktowa, odpowiedzialność deliktowa)**,** terminy przedawnienia roszczeń cywilnych**,** przyczynienie się pacjenta do powstania szkody**,** formy odszkodowania cywilnego; roszczenie regresowe ZOZ. — Zasady odpowiedzialności karnej; odpowiedzialność karna za *„błąd w sztuce”;* odpowiedzialność karna w związku z niezawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, poświadczenie nieprawdy – fałsz intelektualny, fałszywe zeznania. — Wybrane przypadki odpowiedzialności karnej. — Zasady odpowiedzialności pracowniczej; odpowiedzialność porządkowa oraz materialna pielęgniarek; odpowiedzialność pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy. — Odpowiedzialność pracownika za powierzone mienie.	3
A05_Ćw_3	Analiza przyczyn błędów medycznych. — Efektywna komunikacja interpersonalna gwarancją zapobiegania błędom medycznym. — Badanie podmiotowe pacjenta. — Obowiązek informacji – charakter prawny, zakres i forma jego realizacji. — Informowanie pacjenta o alternatywnych metodach leczenia, diagnostyki i pielęgnowania. — Zgoda pacjenta warunkiem podjęcia działań medycznych. — Prowadzenie dokumentacji medycznej w teorii i praktyce . Proponowane działania zapobiegawcze np.: *Dlaczego zaniedbanie badania podmiotowego pacjenta może stanowić podstawę odpowiedzialności za błąd medyczny?*	3
A03_Ćw_4	Struktura zadań zawodowych pielęgniarek w kontekście posiadanych kwalifikacji. — Kwalifikacje formalne a rzeczywiste personelu medycznego. — Realizacja obowiązku konsultacji medycznej w przypadku wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych przez osoby wykonujące zawód medyczny. — Prawo pacjenta do zasięgnięcia dodatkowej opinii lekarskiej/pielęgniarskiej.	3

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład problemowy;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda przypadku;
- prezentacje;
- metody eksponujące: aktualne orzecznictwo Sądów Polskich dotyczących naruszenia praw pacjenta – prezentacja przypadków z komentarzem; dokumentacja medyczna prowadzona w ramach publicznej służby zdrowia i prywatnej praktyki lekarskiej i indywidualnej, indywidualnej specjalistycznej i grupowej praktyki pielęgniarskiej – spółki cywilnej i partnerskiej.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	32
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	15
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	15
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**77**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**3,0**

IX METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia);
- odpowiedź ustna lub pisemna.

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach;
- aktywność na zajęciach;
- aktywny udział w dyskusji;
- przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej na zadany przez prowadzącego temat z zakresu proponowanych działań zapobiegawczych w celu uniknięcia popełnienia błędów medycznych.

- Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zasób wiadomości, zrozumienie tematu	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry

5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnej i zawodowej	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

- Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z zakresu danej tematyki	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

1.3 Zaliczenie przedmiotu na ocenę

- uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń;
- test zaliczeniowy składający się z co najmniej 30 pytań jednokrotnego wyboru – min. 60% pozytywnych odpowiedzi na ocenę dostateczną.

- Kryteria oceniania testu:

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Błędy medyczne – odpowiedzialność lekarza i placówki medycznej z uwzględnieniem przepisów o przetwarzaniu danych osobowych (RODO)Wiedza i Praktyka, Warszawa 2018.
- Jackowski M. (red. nauk.) Ochrona danych medycznych. RODO w ochronie zdrowia. Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2018.
- Zajdel-Całkowska J.: *Prawo medyczne*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.

Akty prawne

Internetowy System Aktów Prawnych – ISAP (opisy bibliograficzne i teksty aktów prawnych opublikowanych w wydawnictwach urzędowych: Dzienniku Ustaw oraz Monitorze Polskim, wydawanych przez Prezesa Rady Ministrów).

- Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20090520417)

- Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20111220696)
- Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych Dz.U. 2011 nr 174 poz. 1038. z późn. zmianami
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 października 2015 r. w sprawie recept wystawianych przez pielęgniarki i położne (http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20150001971)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20150002069)
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów oraz sposobu przetwarzania dokumentacji medycznej w podmiotach leczniczych utworzonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20160000249)
- Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania, DzU WE L 281/31. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), DzU UE 2016 L 119.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Fiutak A.: *Prawo w medycynie*. Wydawnictwo C.H.Beck, Warszawa 2016.
- Jacek A., Sarnacka E.: *Prawo medyczne i orzecznictwo lekarskie*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr n. med. Wiesław Zielonka

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT
   dr n. med. Wiesław Zielonka
   mgr prawa Artur Gibała

Nazwa przedmiotu	**Farmakologia i ordynowanie produktów leczniczych**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B 01
Forma zaliczenia	egzamin
Liczba punktów ECTS	4,5
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
I	30	15	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1 Wyposażenie studentów w praktyczną wiedzę na temat racjonalnej farmakoterapii ze szczególnym zwróceniem uwagi na jej indywidualizację oraz farmakodynamikę i uboczne działania leków.

Cel 2. Zapoznanie studentów z metodami zwiększającymi skuteczność i bezpieczeństwo farmakoterapii oraz interakcjami pomiędzy lekami.

Cel.4. Zapoznanie studentów z regulacjami prawnymi związanymi z odpłatnością za leki oraz refundacją wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

Cel 3. Kształtowanie umiejętności studentów w zakresie pozwalającym na samodzielną ordynację produktów leczniczych, określonych wyrobów medycznych i środków żywieniowych specjalnego przeznaczenia, wypisywanie recept i zleceń.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, patofizjologii, farmakologii podstaw pielęgniarstwa, oraz pielęgniarstw specjalistycznych na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych szczegółowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
	WIEDZA – student zna i rozumie:			
B.W1.	B01_W_01	mechanizmy działania produktów leczniczych oraz ich przemiany w ustroju zależne od wieku i problemów zdrowotnych;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
B.W2.	B01_W_02	regulacje prawne związane z refundacją leków, wyrobów medycznych i środków spożywczych specjalnego		

		przeznaczenia żywieniowego;		
B.W3.	B01_W03	zasady ordynowania produktów leczniczych zawierających określone substancje czynne, z wyłączeniem leków zawierających substancje bardzo silnie działające, środki odurzające i substancje psychotropowe, oraz określonych wyrobów medycznych, w tym wystawiania na nie recept lub zleceń;		
B.W4.	B01_W04	objawy i skutki uboczne działania leków zawierających określone substancje czynne.		
	UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			
B.U1.	B.U_01	dobierać i przygotowywać zapis form recepturowych leków zwierających określone substancje czynne, na podstawie ukierunkowanej oceny stanu pacjenta;	- aktywność na zajęciach; - zaangażowanie w zajęciach grupowych; - umiejętność pracy samodzielnej; - wykonanie i pozytywna ocena z zadania praktycznego– poprawne wystawienie recepty. - test jednokrotnego wyboru.	ćwiczenia
B.U2.	B.U_02	interpretować charakterystyki produktów leczniczych;		
B.U3.	B.U_03	ordynować leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne w zależności od potrzeb pacjenta;		
B.U4.	B.U_04	dobierać i zlecać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego		

		i wyroby medyczne w zależności od potrzeb pacjenta		
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE student jest gotów do:			
1.3.1.	Dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych.		obserwacja 360 ^{0}, samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2.	Formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.			
1.3.3.	Okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.			
1.3.4.	Rozwiazywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań.			
1.3.5.	Ponoszenia odpowiedzialności za realizowane świadczenia zdrowotne.			
1.3.6.	Wskazywania profesjonalnego podejścia do strategii marketingowych przemysłu farmaceutycznego i reklamy jego produktów.			

VI TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
B01_W_01	Pojęcia i definicje farmakokinetyczne oraz farmakodynamiczne. Informacje o lekach- bazy danych oraz informatory. Ustawodawstwo farmaceutyczne.	5
B01_W_02	Niepożądane działania leków, ze szczególnym uwzględnieniem niepożądanych następstw interakcji leków. Raportowanie powikłań polekowych.	7
B01_W_03	Indywidualizacja farmakoterapii u dzieci i osób starszych.	5
B01_W_04	Optymalizacja farmakoterapii w okresie ciąży.	1
B01_W_05	Zmiany działania leków uwarunkowane zaburzeniami ich kinetyki w stanach patologicznych.	5
B01_W_06	Interpretacja charakterystyk farmaceutycznych produktów leczniczych oraz ocena materiałów reklamowych dotyczących produktów leczniczych.	7
	ĆWICZENIA	
B1_Ćw_01	Regulacje prawne w zakresie refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego Receptura ogólna, źródła informacji o lekach, rodzaje dawek, dawkowanie leków u dzieci.	6

	Recepta i jej elementy. E-recepta, recepta transgraniczna, e-dokumentacja pacjenta.	
B1_Ćw_02	Zasady wystawiania recept na różne postaci leków, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	3
B1_Ćw_03	Zasady zapisu form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Zasady wystawiania zleceń na poszczególne wyroby medyczne.	6

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: pokaz.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	45
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta (praca własna), pod kierunkiem nauczyciela akademickiego, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	25
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	25
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	110
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	4,5

IX METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady (zaliczenie):

- obecność na zajęciach, (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia)
- aktywność na zajęciach;

1.2. Ćwiczenia (zaliczenie):

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;
- zaangażowanie w zajęciach grupowych;
- umiejętność pracy samodzielnej
- wykonanie i pozytywna ocena z zadania praktycznego – poprawne wystawienie recepty.

1.3. Egzamin:

• test jednokrotnego wyboru składający się z co najmniej 30 pytań– zaliczenie na co najmniej ocenę dostateczną (60% poprawnych odpowiedzi).

Kryteria oceniania testu

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1.LITERATURA PODSTAWOWA:

- Dominiak I. i wsp.: *Ordynowanie leków i przepisywanie recept. Przewodnik dla pielęgniarek i położnych,* Edumetriq , Sopot 2017.
- Rang H.P, Dale J.M, Ritter M.M.: *Farmakologia kliniczna*. Wydawnictwo Czelej Lublin 2012.
- Schmid B., Strub P., Studer A., (red.wyd. pol. Prandota J.): *Farmakologia dla zawodów pielęgniarskich*. Wydawnictwo MedPharm, Wrocław 2013.
- Zieglmeier M., Hein T., *Interakcje leków*, Wydawnictwo MedPharm, Wrocław 2009.

2.LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Jarosz M., Dziemianowski J (red.), *Interakcje leków z żywnością i alkoholem*, Borgis 2004
- Korbut R. (red. nauk.): *Farmakologia*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012.
- Neal M.J.: *Farmakologia w zarysie*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005.
- Rajtar-Cynke G. (red.): *Farmakologia*. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002.
- Inne, wyselekcjonowane materiały edukacyjne są przekazywane studentom podczas zajęć.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr n. med. Irena Smółka

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr n. med. Irena Smółka
   mgr Piotr Fehler
   mgr Małgorzata Krzemień

Nazwa przedmiotu	**Pielęgniarstwo epidemiologiczne**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B 02
Forma zaliczenia	Zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład
I	30

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą założeń organizacji i nadzoru epidemiologicznego w zakładach opieki zdrowotnej.

Cel 2. Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą uwarunkowań występowania, kontroli i profilaktyki zakażeń szpitalnych w różnych oddziałach szpitalnych, z uwzględnieniem czynników etiologicznych, w tym patogenów alarmowych.

Cel 3. Przygotowanie studentów do planowania, opracowania, wdrażania i nadzorowania działań zapobiegawczych oraz przeciwepidemicznych.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, patofizjologii, mikrobiologii, zdrowia publicznego, podstaw pielęgniarstwa oraz pielęgniarstw specjalistycznych na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

V. MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ - STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA – student zna i rozumie:				
B.W5.	B02_W_01	założenia organizacji i nadzoru epidemiologicznego w zakładach opieki zdrowotnej;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
B.W6.	B02_W_02	uwarunkowania występowania, kontroli i profilaktyki zakażeń szpitalnych w różnych oddziałach szpitalnych, z uwzględnieniem czynników etiologicznych, w tym patogenów alarmowych;		
B.W7.	B02_W_03	zasady planowania, opracowania, wdrażania		

		i nadzorowania działań zapobiegawczych oraz przeciwepidemicznych.		
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				
B.U5.	B02_U_01	stosować zasady zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych oraz nadzoru epidemiologicznego w różnych zakładach opieki zdrowotnej	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
B.U6.	B02_U_02	planować i przeprowadzać edukacje personelu w zakresie profilaktyki i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych		
B.U7.	B02_U_03	wykorzystywać wskaźniki jakości zarządzania opieką pielęgniarską w nadzorze epidemiologicznym		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1.		dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;	obserwacja 360^0 samoocena	wykład
1.3.2.		formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;		
1.3.3.		okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową;		
1.3.4.		rozwiazywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań.		

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
B02_W_01	Założenia organizacji i nadzoru epidemiologicznego w zakładach opieki zdrowotnej — Nadzór epidemiologiczny nad chorobami zakaźnymi. — Definicje chorób na potrzeby nadzoru epidemiologicznego: • kryteria diagnostyczne, dane uzupełniające (np. przypadek zawleczony),klasyfikacja przypadków, • źródła i charakter danych o chorobach zgłaszanych w nadzorze, • nadzór czynny i bierny. — Organizacja nadzoru epidemiologicznego w Polsce: osoby/jednostki zgłaszające, sposób przekazywania danych, miejsce i zakres analizy danych, instytucjonalne i publiczne udostępnianie danych nadzoru.	5
B02_W_02	Ewaluacja nadzoru epidemiologicznego: — ilościowe atrybuty nadzoru: (czułość, dodatnia wartość predykcyjna, sprawność czasowa, reprezentatywność), — jakościowe atrybuty nadzoru: (prostota, elastyczność, akceptowalność), — dodatkowe typy nadzoru i badania uzupełniające nadzór: nadzór typu sentinel, badania przekrojowe, badania przesiewowe.	5
B02_W_03	Uwarunkowania występowania, kontroli i profilaktyki zakażeń szpitalnych w różnych oddziałach szpitalnych, z uwzględnieniem czynników etiologicznych, w tym patogenów alarmowych. Epidemiologia zakażeń w instytucjach medycznych: — podstawowe definicje i miary, — klasyfikacja zakażeń szpitalnych, — czynniki ryzyka, — raport Krajowego Ośrodek Referencyjny ds. Lekowrażliwości Drobnoustrojów, — aktualne przepisy prawne dotyczące zakażeń szpitalnych.	5
B02_W_04	Zasady planowania, opracowania, wdrażania i nadzorowania działań zapobiegawczych oraz przeciwepidemicznych. Organizacja nadzoru nad zakażeniami w instytucjach medycznych. Zakażenia szpitalne. — Pojęcie, przyczyny i postacie zakażeń szpitalnych. — Organizacja i metody kontroli zakażeń: • zadania Zespołu Kontroli Zakażeń Szpitalnych, • zadania Komitetu Kontroli Zakażeń Szpitalnych. — Edukacja personelu w zakresie kontroli zakażeń. — Ryzyko zawodowe i ochrona zdrowia personelu. — Przepisy prawne. — Polityka stosowania antybiotyków, problem antybiotykooporności	8
B02_W_05	Identyfikacja oraz zasady postępowania w przypadku wykrycia patogenów alarmowych. Zakres działań w przypadku wystąpienia ogniska epidemicznego zakażenia szpitalnego. Monitoring zakażeń. Rejestracja i sprawozdawczość zakażeń szpitalnych	2
B02_W_06	Organizacja instytucjonalna nadzoru nad chorobami zakaźnymi w Polsce, w UE i w skali globalnej (PIS, NIZP-PZH, ECDC, WHO). Polskie Towarzystwo Zakażeń Szpitalnych. Międzynarodowe przepisy zdrowotne zasady i działania wykonawcze (punktyIHR)	5

	Legislacja dotycząca chorób zakaźnych w Polsce i w UE.	

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: pokaz, interpretacja sytuacji klinicznej, inscenizacja.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	30
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie projektu, prezentacji, dyskusji	5
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**50**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,0**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady (zaliczenie z oceną):

- obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia),
- aktywność na wykładach,
- test zaliczeniowy składa się z 20 pytań jednokrotnego wyboru (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów),
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 20 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna ilość punktów możliwych do uzyskania wynosi 20,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 12 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%.

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	ponad dobry	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Fleischer M, Bober-Gheek B. *Podstawy pielęgniarstwa epidemiologicznego*. Edra Urban & Partner, Wrocław 2006.
- Heczko B, Wójkowska-Mach J (red.): *Zakażenia szpitalne w jednostkach opieki szpitalnej*. Warszawa. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.

Ustawa z dnia 05 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. 2008, Nr 234. poz. 1570).
Dyrektywa 2010/32/UE z 10 maja 2010 r. w sprawie zapobiegania ostrym zranieniom https://www.prawo.pl/zdrowie/zakazenia-wewnatrz-szpitala-skala-i-przyczyny-zjawiska,344208.html

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Bartusek M., Wylegała M. (red.): *Wybrane aspekty pielęgniarstwa epidemiologicznego. Od teorii do praktyki*. Wydawnictwo Śląska Akademia Medyczna, Katowice, 2006.
- Bulanda M. Wójcikowska-Mach J.: *Zakażenia szpitalne w Polsce*. Kraków: PTZS, 2016.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr n. med. Elżbieta Grajczyk

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr n. med. Elżbieta Grajczyk

Nazwa przedmiotu	**Edukacja terapeutyczna przewlekle chorych dzieci i ich rodzin**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B03
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2,5
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
I	10	12	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę w zakresie wytycznych terapeutycznych i standardów opieki pielęgniarskiej wobec dzieci z chorobą przewlekłą i ich rodzin.

Cel 2. Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą zasad i metod edukacji przewlekle chorych dzieci i ich rodzin.

Cel 3. Przygotowanie studentów w zakresie w zakresie monitorowania stanu zdrowia dzieci oraz wdrażania działań edukacyjnych i promocyjno-profilaktycznych.

Cel 3. Przygotowanie studentów do opracowywania, prowadzenia i ewaluacji programów edukacji terapeutycznej przewlekle chorych dzieci i ich rodzin.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia, nauk społecznych oraz pediatrii i pielęgniarstwa pediatrycznego na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
	WIEDZA – student zna i rozumie:			
B.W12. B.W23	B03_W_01	predyktory funkcjonowania dzieci zdrowych i z chorobami przewlekłymi oraz ich rodzin, a także procedurę i zakres bilansu zdrowia dziecka;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
B.W48.	B03_W_02	wpływ choroby przewlekłej na funkcjonowanie psychofizyczne i społeczne dziecka z chorobą przewlekłą oraz kształtowanie więzi		

		międzyludzkich;		
B.W14.	B03_W_03	zasady postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych problemów zdrowotnych w przebiegu chorób przewlekłych dzieci.		
	UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			
B.U11.	B03_U_01	diagnozować zagrożenia zdrowotne dzieci i młodzieży z chorobą przewlekłą;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności diagnozy zagrożeń zdrowotnych w kontekście zachowań zdrowotnych dzieci i młodzieży; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	ćwiczenia
B.U16.	B03_U_02	dobierać i stosować metody oceny stanu zdrowia dziecka przewlekle chorego w ramach udzielania porad pielęgniarskich;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności interpretacji wskaźników somatycznych i aktywności fizycznej dzieci i młodzieży; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	ćwiczenia
B.U12.	B03_U_03	oceniać adaptację dziecka do choroby przewlekłej.	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności interpretacji przystosowania się pacjenta do choroby przy użyciu odpowiednich narzędzi oraz zaplanowania edukacji terapeutycznej; - test jednokrotnego wyboru	ćwiczenia

			przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	
B.U15.	B03_U_04	wykorzystywać zasoby technologiczne (materiały edukacyjne oraz tematyczne strony internetowe) dla potrzeb poradnictwa zdrowotnego.	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - analiza przydatności dostępnych materiałów edukacyjnych dla potrzeb edukacji terapeutycznej adresowanych do dzieci i młodzieży; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	ćwiczenia
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;			
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.			

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
WYKŁAD		
B03_W_1	Wykłady stanowią teoretyczne wprowadzenie do ćwiczeń i obejmują następujące treści: Współczesne zagrożenia i najczęstsze problemy zdrowotne populacji dzieci i młodzieży. Predyktory funkcjonowania dziecka przewlekle chorego i jego rodziny. Procedura i zakres bilansu zdrowia dziecka.	4
B03_W_2	Psychofizyczne i społeczne funkcjonowanie dzieci przewlekle chorych	3

	i ich rodzin.	
B03_W_3	Podstawy teoretyczne postępowania terapeutycznego wobec przewlekle chorych dzieci i ich rodzin.	3
ĆWICZENIA		
B03_Ćw_01	Ćwiczenia są realizowane w formie 4 modułów obejmujących: Moduł1 : Pielęgniarska ocena stanu zdrowia dziecka. 1. Algorytm procesu diagnozowania. 2. Problem/problemy chorego a diagnozy pielęgniarskie dla potrzeb edukacji terapeutycznej.	3
B03_Ćw_02	Moduł 2. Zachowania zdrowotne dzieci i młodzieży 1. Zachowania zdrowotne a zdrowie. • Skala Troski o Zdrowie (HCS) • Inwentarz Zachowań Zdrowotnych IZZ. G.S. Parcela i M.P. Meyera w adaptacji Z. Juczyńskiego • Umiejscowienia Kontroli Zdrowia dla Dzieci (Children's Health Lotus of Control Scale – Child HLC) G.S. Parcela i M.P. Meyera w adaptacji Juczyńskiego 2. Aktywność fizyczna i zachowania żywieniowe i jako czynniki ryzyka zaburzeń zdrowia. Ocena wskaźników somatycznych: • ocena masy ciała i jej zaburzeń – wskaźnik względnej masy ciała (Body Mass Index, BMI) oraz talia-do-wysokości (Waist-to-Height Ratio, WtHR)	3
B03_Ćw_03	Moduł 3. Czynniki determinujące akceptację i przystosowanie do choroby. Narzędzia służące do oceny przystosowania pacjenta do choroby. Teoria Doroty Orem – przygotowanie pacjenta do samoopieki i samopielęgnacji oraz adaptacja do choroby.	3
B03_Ćw_04	Moduł 4. Analiza przydatności materiałów edukacyjnych oraz tematycznych stron internetowych dla potrzeb edukacji terapeutycznej prowadzonej przez pielęgniarkę.	3

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- case study;
- metody eksponujące: pokaz.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	22

Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	15
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**62**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,5**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaangażowanie w pracę zespołową,
- zaliczenie opracowania przydatności materiałów edukacyjnych lub tematycznych stron internetowych dla potrzeb edukacji terapeutycznej prowadzonej przez pielęgniarkę.

- **Kryteria oceny materiałów edukacyjnych:**

kryteria	5	4	3	2	1	0
materiał skierowany na jeden wybrany problem zdrowotny, dokładnie określony, możliwy do zmierzenia (oszacowania), któremu można zapobiegać lub go modyfikować						
materiał uwzględnia charakterystykę, potrzeby i preferencje osoby						
materiał umożliwia podejmowanie działania o udowodnionej skuteczności w zakresie danego problemu zdrowotnego w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
materiał umożliwia optymalne jego wykorzystanie						
materiał edukacyjny jest zaplanowany w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego efektywność						

25-24 – 5,0
23-22 – 4,5
21-20 – 4,0
19-18 – 3,5
17-16 – 3,0
15 poniżej 2,0

1.3. Zaliczenie przedmiotu z oceną

- warunkiem przystąpienia do testu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składa się z 20 pytań jednokrotnego wyboru (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów),
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 20 min.

- każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
- maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania wynosi 20,
- kryterium zaliczenia wynosi minimum 12 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%.

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91 %	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Baker B.J., Brightman A.J.: *Kroki ku samodzielności. Poradnik dzień po dniu. Jak uczyć życia dzieci specjalnej troski*. Wydawnictwo MediPager, Warszawa 2008.
- Juczyński Z., *Narzędzia pomiaru w Promocji i Psychologii Zdrowia*, PTP Warszawa 2001.
- Oblacińska A., Jodkowska M., Sawiec P. (red.): *ABC bilansów zdrowia*. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017.
- Sierakowska M., Wrońska I (red. nauk.) *Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005.
- Woynarowska B.: *Edukacja zdrowotna*. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2018.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Barczykowska E., Ślusarz R. (red.): *Metoda studium przypadku w pielęgniarstwie pediatrycznym – wybrane zagadnienia z neuropediatrii.* Wydawnictwo Continuo, Wrocław 2012.
- Cepuch G., Perek M.: *Modele opieki pielęgniarskiej nad dzieckiem z chorobą ostrą i zagrażającą życiu.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012.
- Cytowska B., Winczura B. Stawarski A. (red.): *Dzieci chore, niepełnosprawne i z utrudnieniami w rozwoju*. Oficyna Wyd. Impuls, Kraków 2013.
- Formański J.*: Psychologia*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2003.
- Heszen I, Sęk H., *Psychologia zdrowia*. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2012.
- Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red.): *Diagnozy i interwencje pielęgniarskie*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.
- Obuchowicz A. (red.): *Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.
- Koch K., Łaguna P., Mikłasz J., Matysiak M.: *Otyłość w chorobach przewlekłych u dzieci*. Nowa Pediatr 2019; 23(2);80-84.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr Lucyna Sochocka

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr Lucyna Sochocka
   dr Irena Smółka
   mgr Grażyna Zbieg

Nazwa przedmiotu	**Poradnictwo pielęgniarskie i programy edukacyjne**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B04
Forma zaliczenia	Egzamin
Liczba punktów ECTS	2,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
II	10	12	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą założeń teoretycznych poradnictwa w pracy pielęgniarki.

Cel 2. Zapoznanie studentów z metodami oceny stanu zdrowia pacjenta w poradnictwie pielęgniarskim oraz badaniami profilaktycznymi i programami profilaktycznymi finansowanymi ze środków publicznych oraz NFZ.

Cel 3. Kształtowanie umiejętności studentów w zakresie konstruowania programów dla danego pacjenta.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia, nauk społecznych oraz pielęgniarstw na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA – student zna i rozumie:				
B.W11.	B04_W_01	założenia teoretyczne poradnictwa w pracy pielęgniarki bazujące na regulacjach prawnych i transteoretycznym modelu zmiany Prochaski i DiClemente;	- aktywność i zaangażowanie na wykładach;	wykład
B.W13. B.W24.	B04_W_02	metody oceny stanu zdrowia pacjenta w poradnictwie pielęgniarskim oraz badania profilaktyczne i programy profilaktyczne finansowane ze środków publicznych oraz NFZ.	- aktywność i zaangażowanie na wykładach;	wykład
	B04_W_03	założenia i zasady konstruowania	- aktywność i zaangażowanie	

B.W21. B.W20.		oraz ewaluacji programów zdrowotnych oraz metody edukacji terapeurtycznej oraz założenia i zasady opracowywania standardów postępowania pielęgniarskiego z uwzględnieniem EBM i EBP.	na wykładach.	wykład
	UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			
B.U26.	B04_U_01	reagować na swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena zasadności przedstawionego opisu przypadku;	ćwiczenia
B.U14. B.U15.	B04_U_02	przygotowywać materiały edukacyjne dla pacjenta i jego rodziny w ramach poradnictwa zdrowotnego zgodnie EBP, z wykorzystaniem zasobów technologicznych;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena przygotowanych materiałów edukacyjnych z wykorzystaniem zasobów technologicznych, w oparciu o EBP; ocena prezentowanego programu edukacyjnego zgodnie z kryteriami.	ćwiczenia
B.U14 B.U24	B04_U_03	stosować wybrane metody edukacji zdrowotnej.		ćwiczenia
B.U13.	B04_U_04	Udzielać porad osobom zagrożonym uzależnieniami i uzależnionym, wykorzystując transteoretyczny model zmian (Prochaska i DiClemente)		ćwiczenia
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:			
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;			
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż			

	związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.		

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
B04_W_1	Wykłady stanowią teoretyczne w prowadzenie do ćwiczeń i obejmują następujące treści: Podstawy teoretyczne poradnictwa w pracy pielęgniarki bazujące na regulacjach prawnych i transteoretycznym modelu zmiany (Prochaska i DiClemente).	3
B04_W_2	Modele i regulacje prawne opieki koordynowanej w RP oraz innych państwach. Programy zdrowotne oraz proces organizacji i udzielania świadczeń zdrowotnych w systemie ochrony zdrowia. Ocena stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb poradnictwa pielęgniarskiego. Badania profilaktyczne oraz programy profilaktyczne finansowane ze środków publicznych oraz NFZ.	4
B04_W_3	Założenia i zasady konstruowania programów zdrowotnych oraz metody edukacji terapeutycznej zgodnie z EBM oraz EBP.	3
	ĆWICZENIA	
B04_Ćw_01	Ćwiczenia są realizowane w formie 3 modułów obejmujących: Moduł 1: Swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji, pracy. 1. 10 największych zagrożeń dla zdrowia na świecie wg WHO (zanieczyszczenia powietrza i zmiany klimatyczne, choroby niezakaźne, globalna pandemia grypy, bieda i złe warunki życia, oporność na antybiotyki, Ebola i inne groźne patogeny, brak systemu powszechnej opieki zdrowotnej, odmowa szczepień ochronnych, denga, HIV). 2. Główne zagrożenia zdrowia w Polsce wg MZ. 3. Największe zagrożenia w środowisku lokalnym.	5
B04_Ćw_02	Moduł 2. Analiza materiałów edukacyjnych dla pacjenta i jego rodziny w ramach poradnictwa zdrowotnego **z wykorzystaniem zasobów technologicznych, zgodnie EBP.** 1. Opracowanie przydatności materiałów edukacyjnych lub tematycznych stron internetowych dla potrzeb edukacji terapeutycznej prowadzonej przez pielęgniarkę. 2. Praktyka pielęgniarska (proces opieki/pielęgnacji) oparta na dowodzie *(ang. Evidence-Based Nursing Practice – EBP)* – krytyczne myślenie dotyczące: rozpoznania możliwości i potrzeb pacjenta: własnych umiejętności i możliwości systemu ochrony zdrowia.	5
C14_Ćw_03	Moduł 3. Przedstawienie opracowanego programu edukacyjnego	5

	zgodnie z wybraną metodą edukacji zdrowotnej.	

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- case study;
- metody eksponujące: pokaz.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	22
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**57**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,0**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2. Ćwiczenia (zaliczenie z oceną):

- 100% obecność na ćwiczeniach;
- aktywna postawa w dyskusjach;
- zaangażowanie w pracę zespołową;
- opracowanie programu edukacyjnego w oparciu o studium pacjenta.

1.3. Zaliczenie poszczególnych modułów:

Zaliczenie modułu 1: Opis przypadku swoistego zagrożenia zdrowotnego występującego w środowisku lokalnym.
Zaliczenie modułu 2: Analiza materiałów edukacyjnych dla pacjenta i jego rodziny w ramach poradnictwa zdrowotnego z wykorzystaniem zasobów technologicznych, zgodnie EBP.
Zaliczenie modułu 3: Przedstawienie opracowanego programu edukacyjnego i ocena zgodnie z kryteriami.

- Kryteria oceny modelu wdrażania procesu udzielania świadczeń zdrowotnych:

kryteria	5	4	3	2	1	0

model skierowany na problemy zdrowotne, dokładnie określone, możliwe do zmierzenia (oszacowania),						
diagnoza uwzględnia charakterystykę, potrzeby i preferencje pacjenta						
w ramach modelu podejmowane będą działania o udowodnionej skuteczności w zakresie problemów zdrowotnych w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
model uwzględnia optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i umożliwia skoordynowaną realizację świadczeń zdrowotnych						
model jest zaplanowany w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

25-24 – 5,0
23-22 – 4,5
21-20 – 4,0
19-18 – 3,5
17-16 – 3,0
15 poniżej 2,0

1.4. Egzamin

- warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składa się z 30 pytań jednokrotnego wyboru (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów),
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 30 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania wynosi 30,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 18 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%,

Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Betty J. Ackley, Gail B. Ladwig, red nauk. wydania polskiego: Zarzycka D., Ślusarska B.: *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*. Wydawnictwo Elsevier, Warszawa 2011.
- Andruszkiewicz A., Banaszkiewicz M.: *Teoretyczne podstawy konstruowania programów dla potrzeb promocji zdrowia* [w:] Andruszkiewicz A., Banaszkiewicz M.: *Promocja zdrowia*. Wydawnictwo Czelej, Lublin, 2008.
- Oblacińska A., Jodkowska M., Sawiec P. (red.): *ABC bilansów zdrowia*. Medycyna Praktyczna, Kraków 2017.
- Sierakowska M., Wrońska I (red. nauk.) *Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.

- Woynarowska B.: *Edukacja zdrowotna*. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2018.

- https://www.gov.pl/web/zdrowie/programy-polityki-zdrowotnej1
- https://www.rp.pl/Zdrowie-/190119407-10-najwiekszych-zagrozen-dla-zdrowia-na-swiecie-w-2019-roku.html

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Barczykowska E., Ślusarz R. (red.): *Metoda studium przypadku w pielęgniarstwie pediatrycznym – wybrane zagadnienia z neuropediatrii*. Wydawnictwo Continuo, Wrocław 2012.
- Kargulowa A.: *O teorii i praktyce poradnictwa*, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2005.
- Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red.): *Diagnozy i interwencje pielęgniarskie*. Wydawnictwo. Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.
- Kowalski M., Olczak A.: *Edukacja w przebiegu życia. Od dzieciństwa do starości.* Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2014.
- Lesińska-Sawicka M. (red.): *Metoda case study w pielęgniarstwie*. Wydawnictwo Borgis, Warszawa, 2009.
- Świątkowska K.: *Mity medyczne, które mogą zabić.* Tom 1 i 2. Wydawnictwo Fronda, Warszawa 2016.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr n. o zdr. Barbara Prochota

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr n. o zdr. Barbara Prochota
   mgr Grażyna Zbieg

Nazwa przedmiotu	**Edukacja terapeutyczna przewlekle chorych dorosłych i ich rodzin**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B05
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2,5
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
II	10	15	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów z wybranymi aspektami funkcjonowania dorosłych z chorobą przewlekłą oraz ich rodzin.

Cel 2. Zapoznanie studentów z zasadami postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych problemów zdrowotnych w przebiegu chorób przewlekłych.

Cel 3. Kształtowanie umiejętności studentów w zakresie opracowywania materiałów w ramach edukacji terapeutycznej dla pacjentów przewlekle chorych i ich rodzin.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia, nauk społecznych, podstaw klinicznych chorób oraz pielęgniarstw specjalistycznych na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA-STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
WIEDZA– student zna i rozumie:				
B.W12.	B05_W_01	predyktory decydujące o funkcjonowaniu człowieka dorosłego zdrowego i chorego, z uwzględnieniem choroby przewlekłej;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
B.W48.	B05_W_02	wpływ choroby przewlekłej na funkcjonowanie psychofizyczne człowieka dorosłego i kształtowanie więzi międzyludzkich;		
	B05_W_03	zasady postępowania terapeutycznego		

B.W14.		w przypadku najczęstszych problemów zdrowotnych przewlekle chorych dorosłych;		
B.W22.	B05_W_04	zakres profilaktyki i prewencji chorób zakaźnych, chorób społecznych i chorób cywilizacyjnych.		
	UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			
B.U11. B.U12.	B05_U_01	diagnozować zagrożenia zdrowotne pacjenta oraz oceniać adaptację pacjenta do choroby przewlekłej;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności diagnozy zagrożeń zdrowotnych oraz adaptacji pacjenta w sytuacji choroby przewlekłej; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	ćwiczenia
B.U16.	B05_U_02	dobierać i stosować metody oceny stanu zdrowia pacjenta w ramach udzielania porad pielęgniarskich;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności doboru odpowiednich metod edukacyjnych w zależności od sytuacji pacjenta przewlekle chorego i jego rodziny; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	ćwiczenia
B.U15. B.U22.	B05_U_03	wykorzystywać zasoby technologiczne (materiały edukacyjne oraz tematyczne strony internetowe) dla potrzeb poradnictwa zdrowotnego	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - analiza przydatności dostępnych materiałów edukacyjnych	ćwiczenia

			dla potrzeb edukacji terapeutycznej adresowanych do przewlekle chorego i jego rodziny; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	
B.U14.	B05_U_04	przygotowywać materiały w ramach poradnictwa zdrowotnego dla pacjentów i ich rodzin w ramach poradnictwa zdrowotnego.	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - analiza przydatności materiałów przygotowanych w ramach poradnictwa zdrowotnego stosownie do zakresu profilaktyki i prewencji chorób; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	ćwiczenia
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;			
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.			

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
B05_W_1	Predyktory decydujące o funkcjonowaniu człowieka zdrowego	2

	i chorego, z uwzględnieniem choroby przewlekłej	
B05_W_2	Wpływ choroby przewlekłej na funkcjonowanie psychofizyczne człowieka i kształtowanie więzi międzyludzkich.	2
B05_W_3	Zasady postępowania terapeutycznego w przypadku najczęstszych problemów zdrowotnych.	3
B05_W_4	Zakres profilaktyki i prewencji chorób zakaźnych, chorób społecznych i chorób cywilizacyjnych.	3
ĆWICZENIA		
B05_C_1	Diagnozowanie zagrożeń zdrowotnych oraz określanie sylwetki pacjenta w chorobie przewlekłej.	3
B05_C_2	Dobór odpowiednich metod edukacyjnych w zależności od sytuacji pacjenta przewlekle chorego i jego rodziny	2
B05_C_3	Analiza przydatności dostępnych materiałów w tym wykorzystanie Internetu dla potrzeb edukacji terapeutycznej Programy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej dostosowane do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych środowiska. 1. Podstawa prawna: Ustawa z dnia z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Dz.U. z 2016 r. poz.1793 z późn. zm. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Dz. U. z 2017 r. poz.2077 2. Programy polityki zdrowotnej i programy wieloletnie finansowane ze środków publicznych. Wykorzystanie programu promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej dostosowanego do rozpoznanych potrzeb zdrowotnych środowiska.	5
B05_C_4	Prezentacja przygotowanych w ramach poradnictwa zdrowotnego materiałów stosownie do zakresu profilaktyki i prewencji chorób.	5

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- case study;
- metody eksponujące: pokaz.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	25
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej	15

literatury	
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	**15**
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**70**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,5**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaangażowanie w pracę zespołową,
- zaliczenie opracowania przydatności programów/materiałów edukacyjnych lub tematycznych stron internetowych dla potrzeb edukacji terapeutycznej prowadzonej przez pielęgniarkę.

- Kryteria oceny opracowania:

kryteria	5	4	3	2	1	0
opracowanie programów/materiałów edukacyjnych skierowane jest na określone problemy zdrowotne pacjentów, dokładnie określone, możliwe do zmierzenia (oszacowania)						
programy/materiały edukacyjne uwzględniają indywidualny profil pacjentów w zakresie: wartościowania zdrowia, adaptacji do choroby						
działania uwzględnione w programach/materiałach edukacyjnych mają udowodnioną skuteczność w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
zaplanowane działania uwzględniają optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i umożliwiają skoordynowaną realizację świadczeń zdrowotnych						
działania są zaplanowane w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

25-24 – 5,0
23-22 – 4,5
21-20 – 4,0
19-18 – 3,5
17-16 – 3,0
15 poniżej 2,0

1.3. Zaliczenie przedmiotu na ocenę

- warunkiem przystąpienia do testu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składaj się z 30 pytań jednokrotnego wyboru,
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 30 min.

- każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
- maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania wynosi 30,
- kryterium zaliczenia wynosi minimum 18 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%,

Kryteria oceniania

bardzo dobry	**dobry plus**	**dobry**	**dostateczny plus**	**dostateczny**	**niedostateczny**
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Betty J. Ackley, Gail B. Ladwig, red nauk. wydania polskiego: Zarzycka D., Ślusarska B.: *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*. Wydawnictwo Elsevier, Warszawa 2011.
- Andruszkiewicz A., Banaszkiewicz M.: *Promocja zdrowia*. Wydawnictwo Czelej 2010.
- Juczyński Z.: *Narzędzia pomiaru w Promocji i Psychologii Zdrowia, Pracownia testów Psychologicznych*, PTP Warszawa 2012.
- Kargulowa A.: *O teorii i praktyce poradnictwa*. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2010.
- Szczeklik A., Gajewski P.: *Interna Szczeklika*, MP, Kraków 2019.

https://www.gov.pl/web/zdrowie/programy-polityki-zdrowotnej1

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Ogińska-Bulik N., Miniszewska J. (red.): *Zdrowie w cyklu życia człowieka*. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2012:
  - Miniszewska J., Paul-Kańska J., Zalewska-Janowska A.: *Akceptacja przewlekłej choroby somatycznej (na przykładzie chorych na łuszczycę i astmę). Czy przekonanie o posiadaniu wpływu na własne zdrowie zawsze pomaga?* s.:303-316.
- Ślusarska B., Zbojna B.: *Opieka pielęgniarska wobec pacjenta z chorobą przewlekłą*. [w]: *Podstawy pielęgniarstwa t.1 Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej.* Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A.: (red. nauk.) Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017: 609-622.
- Woynarowska B.: *Edukacja zdrowotna*. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2018.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr n. med. Elżbieta Grajczyk

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr n. med. Elżbieta Grajczyk

Nazwa przedmiotu	**Zaawansowana praktyka pielęgniarska w transplantologii oraz leczeniu chorych z niewydolnością wielonarządową**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B06
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
III	10	12	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu przyczyn oraz zasad postępowania diagnostyczno-terapeutycznego oraz opieki nad pacjentami z niewydolnością wielonarządową.

Cel 2. Zapoznanie studentów z zasadami opieki nad pacjentem przed i po przeszczepieniu narządów.

Cel 3. Kształtowanie umiejętności studentów w zakresie planowania opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z niewydolnością wielonarządową oraz przed i po przeszczepieniu narządów zgodnie z najnowocześniejszymi metodami i technikami działań pielęgniarskich.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i patologii, klinicznych podstaw chorób, pielęgniarstw specjalistycznych oraz intensywnej terapii medycznej na poziomie licencjackim na kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
WIEDZA – student zna i rozumie:				
B.W30.	B06_W_01	przyczyny i zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego oraz opieki nad pacjentami z niewydolnością wielonarządową *(ang. Dysfunction Syndrome Multiple Organ – MODS);*	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
B.W31.	B06_W_02	zasady opieki nad pacjentem przed i po przeszczepieniu narządów.		
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				

B.U33.	B06_U_01	planować i sprawować opiekę pielęgniarską nad pacjentem z niewydolnością wielonarządową;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego zindywidualizowanego planu opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z niewydolnością wielonarządową w oparciu o studium przypadku; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	ćwiczenia
B.U33.	B06_U_02	Planować i sprawować opiekę pielęgniarską nad pacjentem przed i po przeszczepieniu narządów.	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego zindywidualizowanego planu opieki pielęgniarskiej przed i po przeszczepieniu narządu w oparciu o studium przypadku; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	ćwiczenia
KOMPETENCJE SPOŁECZNE– student jest gotów do:				
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;			
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki			

	i solidarność zawodową.		

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
B06_W_1	Niewydolność wielonarządowa *(ang. Dysfunction Syndrome Multiple Organ – MODS)* – przyczyny, obraz kliniczny, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne, rokowanie oraz zasady opieki nad pacjentami. Ryzyko rozwoju sepsy i MODS.	5
B06_W_2	Transplantacja narządów jako metoda leczenia ludzi ze skrajnie niewydolnym narządem – podstawy prawne transplantologii w Polsce, uwarunkowania etyczne i kulturowo-religijne. Zasady opieki nad pacjentem przed i po przeszczepieniu narządów. Centrum Organizacyjno-Koordynacyjne ds. Transplantacji "Poltransplant".	5
	ĆWICZENIA	
B06_Ćw_01	1. Monitorowanie oraz ocena ciężkości ogólnego stanu chorych z niewydolnością wielonarządową z wykorzystywaniem skal klasyfikacyjnych. 2. Aktualne standardy postępowania oraz procedury medyczne przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zakresu anestezjologii i intensywnej terapii w zakładach opieki zdrowotnej. W oparciu o studium przypadku opracowanie zindywidualizowanego planu opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z niewydolnością wielonarządową	5
B06_Ćw_02	Standardy opieki pielęgniarskiej w transplantologii klinicznej. 1. Przygotowanie dawcy i biorcy do przeszczepu narządu. 2. Problemy psychospołeczne chorych po przeszczepie narządu. 3. Opieka pooperacyjna nad chorym po transplantacji narządu. 4. Problemy pielęgnacyjne mogące wynikać z pobytu w szpitalu po zabiegu operacyjnym. 5. Problemy pielęgnacyjne mogące wynikać z powikłań późnych po wypisie pacjenta do domu. 6. Edukacja pacjenta i jego rodziny na temat przystosowania się do życia z przeszczepionym narządem, przedstawienie zalet i możliwości poprawy jakości życia z przeszczepionym narządem. W oparciu o studium przypadku opracowanie zindywidualizowanego planu opieki pielęgniarskiej nad pacjentem przed i po przeszczepieniu narządu.	7

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny
  - wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
  - wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
  - wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
  - dyskusja dydaktyczna;

- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: film, pokaz.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	22
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**57**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaangażowanie w pracę zespołową,
- zaliczenie opracowania planu opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z niewydolnością wielonarządową lub przed przeszczepem albo po przeszczepieniu narządu w oparciu o studium przypadku.

- **Kryteria oceny planu opieki pielęgniarskiej:**

kryteria	5	4	3	2	1	0
plan opieki skierowany na problemy zdrowotne, dokładnie określone, możliwe do zmierzenia (oszacowania),						
plan opieki uwzględnia charakterystykę, potrzeby i preferencje pacjenta oraz jego aktywność jako członka zespołu terapeutycznego						
w ramach plan opieki podejmowane będą działania o udowodnionej skuteczności w zakresie problemów zdrowotnych w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
plan opieki uwzględnia optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i umożliwia skoordynowaną realizację świadczeń zdrowotnych						

plan opieki jest zaplanowany w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

25-24 – 5,0
23-22 – 4,5
21-20 – 4,0
19-18 – 3,5
17-16 – 3,0
15 poniżej 2,0

1.3. Zaliczenie przedmiotu z oceną

- warunkiem przystąpienia do testu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składa się z 20 pytań jednokrotnego wyboru,
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 20 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania wynosi 20,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 12 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%,

Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dość dobry	dostateczny plus	niedostateczny
100-91%	90-8%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60 % poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Betty J. Ackley, Gail B. Ladwig, red nauk. wydania polskiego: Zarzycka D., Ślusarska B.: *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*. Wydawnictwo Elsevier, Warszawa 2011.
- Bączyk G., Kapała W.: *Podstawy kliniczne oraz pielęgnowanie chorych w okresie przed- i pooperacyjnym w chirurgii, ortopedii i traumatologii*, Wydawnictwo UM Poznań 2018.
- Rolka H., Kowalewska B., Jankowiak B., Krajewska-Kułak E. (red.): *Transplantologia i pielęgniarstwo transplantacyjne.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.
- Wołowicka L., Dyk D. (red.): *Anestezjologia i intensywna opieka. Klinika i pielęgniarstwo.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007:
  - Bohatyrewicz R., Żukowska M.: *Śmierć mózgu. Opieka nad dawcą narządu*. s: 283-288.
  - Gój K.: *Pielęgnowanie chorego z dostępem naczyniowym*. s.: 352-357.
  - Mędrzycka-Dąbrowska W.: *Opieka nad pacjentem znieczulanym do zabiegów urologicznych i do przeszczepiania nerek*. s.: 450-459.
  - Wanot J.: *Pielęgnowanie chorego z obrażeniami wielonarządowymi* .s.: 479-484.
  - Durek G.: *Sepsa.* s.:254-264
  - Dyk D.: *Pielęgnowanie chorego w stanie ciężkiej sepsy*. s.: 554-564.

- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki zdrowotnej w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii. (Dz. U. z 2016 r. poz.2218).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 grudnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardu organizacyjnego opieki zdrowotnej w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii. (Dz. U. z 2016 r. poz.2381).

- Rekomendacje Do Diagnostyki i Terapii Zakażeń w Szpitalu – Narodowy Program Ochrony Antybiotyków. http://www.antybiotyki.edu.pl/szpitalna-polit-rekomendacje-diagnost.php
- www.poltransplant.org.pl
- Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej https://www.gov.pl/web/zdrowie/narodowy-program-medycyny-transplantacyjnej

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Kuzyszyn Z (red.) *Społeczno-etyczne aspekty transplantologii*. Wydawnictwo Continuo Wrocław 2011.

- Dudek H., Dudek P.J.: *Rola i zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem po przeszczepie nerki.* Pielęgniarstwo w Anestezjologii i Intensywnej Opiece 2019;5(1):15-24.
- Kübler A., Siewiera J., Durek G., Kusza K., Piechota M., Szkulmowski Z.: *Wytyczne postępowania wobec braku skuteczności podtrzymywania funkcji narządów (terapii daremnej) u pacjentów pozbawionych możliwości świadomego składania oświadczeń woli na oddziałach intensywnej terapii.* Anestezjologia Intensywna Terapia 2014;46(4):215-220.
- Zielińska-Borkowska U.: *Rola pielęgniarki w procesie terapeutycznym pacjentów leczonych w oddziale intensywnej terapii.* Pielęgniarstwo w Anestezjologii i Intensywnej Opiece 2015;1(2):69-72.

- Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie kryteriów i sposobu stwierdzenia trwałego nieodwracalnego ustania czynności mózgu http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WMP20070460547

- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr Irena Smółka

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr Irena Smółka
   mgr piel Piotr Fehler

Nazwa przedmiotu	**Zaawansowana praktyka pielęgniarska w leczeniu nerkozastępczym**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B07
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia
II	10	10

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą standardów specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych i technikach ciągłych.

Cel 2. Wyposażenie studentów w wiedzę obejmującą zasady funkcjonowania stacji dializ i leczenia nerkozastępczego.

Cel 3. Kształtowanie umiejętności studentów w zakresie planowania opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych i technikach ciągłych.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i patologii, klinicznych podstaw chorób, pielęgniarstw specjalistycznych oraz intensywnej terapii medycznej na poziomie licencjackim na kierunku pielęgniarstwo

IVMODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA– student zna i rozumie:				
B.W28.	B07_W_01	standardy specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych i technikach ciągłych *(ang. Continuosus Renal Replacement Therapy, CRRT);*	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
B.W29.	B07_W_02	zasady funkcjonowania stacji dializ i leczenia nerkozastępczego	test jednokrotnego wyboru	

		(ciągła ambulatoryjna dializa otrzewnowa CADO, ambulatoryjna dializa otrzewnowa ADO, hemodializa, hiperalimentacja).	przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				
B.U31.	B07_U_01	Sprawować specjalistyczna opiekę pielęgniarska nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych i technikach ciągłych *(ang. Continuosus Renal Replacement Therapy, CRRT);*	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego zindywidualizowanego planu opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych i technikach ciągłych w oparciu o studium przypadku; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	ćwiczenia
B.U32.	B07_U_02	planować i przeprowadzać edukację terapeutyczną pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji podczas dializy i hemodializy	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego zindywidualizowanego planu edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji podczas lecenia nerkozastępczego w oparciu o studium przypadku; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	ćwiczenia
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				

1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;	obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;		
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.		

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
B07_W_01	Leczenie nerkozastępcze – metody, wskazania, kwalifikacja i czas rozpoczęcia terapii, przeciwwskazania czynniki warunkujące dobre leczenie nerkozastępcze. Hemodializoterapia – podstawy fizyczne i odmiany, typy dostępu naczyniowego, powikłania. Dializoterapia otrzewnowa – podstawy fizyczne i odmiany, ocena adekwatności, wskazania i przeciwwskazania, Transplantacja nerki – typy, ryzyko, przeciwwskazania, techniki, leczenie immunosupresyjne, korzyści.	4
B07_W_02	Standardy specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych i technikach ciągłych *(ang. Continuosus Renal Replacement Therapy, CRRT).*	3
B07_W_03	Zasady funkcjonowania stacji dializ i leczenia nerkozastępczego – ciągła ambulatoryjna dializa otrzewnowa CADO, ambulatoryjna dializa otrzewnowa ADO, hemodializa, hiperalimentacja nerkozastępcze.	3
	ĆWICZENIA	
B07_Ćw_01	Rola pielęgniarki w przebiegu leczenia nerkozastępczego i ocenie odpowiedzi pacjenta na leczenie – systematyczne monitorowanie stanu klinicznego pacjenta oraz wybranych parametrów laboratoryjnych oraz technicznych aspektów terapii. Rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów pielęgnacyjno-opiekuńczych u chorych z przewlekłymi schorzeniami nerek, poddawanych leczeniu nerkozastępczemu. Jakość opieki nad pacjentem i praca w zespole Aspekty organizacyjne: opracowanie schematów postępowania i procedur ciągłej terapii nerkozastępczej	5

	Aparaty do ciągłej terapii nerkozastępczej Zapewnienie jakości w prowadzeniu ciągłej terapii nerkozastępczej.	
B07_Ćw_02	Edukacja pacjenta i rodziny w kierunku samoopieki podczas leczenia nerkozastępczego. Opracowanie materiałów edukacyjnych dla pacjentów, ich rodzin opiekunów w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji podczas leczenia nerkozastępczego.	5

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: film, pokaz;
- procesy pielęgnowania

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	20
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**55**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,0**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaangażowanie w pracę zespołową,
- zaliczenie opracowania przydatności materiałów edukacyjnych dla pacjenta, jego rodziny/ opiekunów w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji podczas leczenia nerkozastępczego.

- Kryteria oceny opracowanych materiałów edukacyjnych dla pacjenta i jego rodziny/opiekunów:

kryteria	5	4	3	2	1	0
materiały edukacyjne skierowane na określone problemy zdrowotne chorego, dokładnie określone, możliwe do zmierzenia (oszacowania)						
materiały edukacyjne uwzględniają indywidualny profil pacjenta w zakresie: wartościowania zdrowia, adaptacji do choroby,						
działania uwzględnione w materiałach mają udowodnioną skuteczność w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
zaplanowane działania uwzględniają optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i umożliwiają skoordynowaną realizację świadczeń zdrowotnych						
działania są zaplanowane w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

25-24 – 5,0
23-22 – 4,5
21-20 – 4,0
19-18 – 3,5
17-16 – 3,0
15 poniżej 2,0

1.3. Zaliczenie przedmiotu z oceną

- warunkiem przystąpienia do testu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składaj się z 20 pytań jednokrotnego wyboru (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów),
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 20 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania wynosi 20,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 12 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%.

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Betty J. Ackley, Gail B. Ladwig, red nauk. wydania polskiego: Zarzycka D., Ślusarska B.: *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*. Wydawnictwo Elsevier, Warszawa 2011.
- Kellum J. A., Bellomo R., Ronco C. (Lango R. red. nauk.): *Ciągła terapia nerkozastępcza*. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2016.
- Szczeklik A., Gajewski P.: *Interna Szczeklika*, MP, Kraków 2019:

- Rutkowki B., Wańkowicz Z., Durlik M.: *Leczenie nerkozastępcze*. s:1670-1676.
- Nowak I., Seczyńska B., Sega A., Władymiruk A., Szczeklik W.: *Rola pielęgniarki w prowadzeniu ciągłych technik nerkozastępczych na oddziale intensywnej terapii.* Problemy Pielęgniarstwa 2016; 24(2): 153-156.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Bargiel-Matusiewicz K.: *Przewlekły stres związany z dializoterapią,* Wydawnictwo UW, Warszawa 2014.
- Talarska D. (red.): *Pielęgniarstwo internistyczne: podręcznik dla studiów medycznych*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011.
- Balicka N., Kobos E., Dziedzic B., Kryczka T.: *Oczekiwania personelu pielęgniarskiego w zakresie organizacji edukacji zdrowotnej dla pacjentów po przeszczepieniu nerki*. Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne 2019: 3:113-120.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr Mariusz Stachowiak

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr Mariusz Stachowiak, mgr piel. Anita Tadeuszów

Nazwa przedmiotu	**Zaawansowana praktyka pielęgniarska w leczeniu przewlekłych schorzeń układu oddechowego**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B08
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
II	10	12	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1 Wyposażenie studentów z klinicznymi podstawami przewlekłej niewydolności oddechowej, astmy oraz przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POChP).

Cel 2. Zapoznanie studentów z zasadami i metodami prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji w astmie i POChP.

Cel 3. Kształtowanie umiejętności studentów w zakresie opracowywania materiałów edukacyjnych odnoszących się do swoistych zagrożeń zdrowotnych wynikających z zanieczyszczeń powietrza występujących w środowisku lokalnym.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i patologii, klinicznych podstaw chorób oraz pielęgniarstw specjalistycznych na poziomie licencjackim na kierunku pielęgniarstwo.

IVMODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
WIEDZA – student zna i rozumie:				
B.W26.	B08_W_01	patomechanizm, objawy, diagnostykę i postępowanie pielęgniarskie w przewlekłej niewydolności oddechowej;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
B.W27.	B08_W_02	technikę badania spirometrycznego		
B.W33.	B07_W_03	patomechanizm oraz powikłania i zasady koordynacji działań związanych z prowadzeniem edukacji terapeutycznej w przebiegu astmy i POChP;		

B.W33. B.W32.	B07_W_4	zasady i metody koordynacji działań związanych prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji w astmie i POChP.		
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				
B.U11. B.U12.	B08_U_01	diagnozować zagrożenia zdrowotne oraz oceniać adaptację pacjentów w sytuacji choroby przewlekłej układu oddechowego;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności zdiagnozowanych zagrożeń zdrowotnych oraz adaptacji pacjenta w sytuacji choroby przewlekłej układu oddechowego w oparciu o studium przypadku; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	ćwiczenia
B.U26.	B08_U_02	reagować na swoiste zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy wynikające z zanieczyszczeń powietrza występujące w środowisku lokalnym.	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego programu edukacyjnego: *„Jak się uchronić przed szkodliwym działaniem zanieczyszczeń powietrza?”* - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	
B.U30.		wykonywać badania spirometryczne i interpretować ich wyniki		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych			

	i kulturowych;	obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;		
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.		

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
B08_W_1	Kliniczne podstawy oraz postępowanie pielęgniarskie w przewlekłej niewydolności oddechowej.	3
B08_W_2	Kliniczne podstawy przebiegu astmy oraz POChP oraz postępowanie pielęgniarskie.	3
B08_W_3	Zasady i metody prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji w astmie i POChP.	4
	ĆWICZENIA	
B08_Ćw_01	Edukacja pacjenta i rodziny w kierunku samoopieki podczas leczenia niewydolności oddechowej. Opracowanie planu opieki dla pacjentów, ich rodzin/opiekunów w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji podczas leczenia w oparciu o studium przypadku.	6
B08_Ćw_02	Zagrożenia zdrowotne wynikające z zanieczyszczeń powietrza występującego w środowisku lokalnym. Opracowanie materiałów edukacyjnych nt.: *„Jak się uchronić przed szkodliwym działaniem zanieczyszczeń powietrza?”*	4
B08_Ćw_03	Ocena funkcji układu oddechowego – udział pielęgniarki w diagnostyce parametrów oddechowych statycznych i dynamicznych w aspekcie chorób przewlekłych o różnej etiologii	2

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: pokaz;
- procesy pielęgnowania

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	22
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**57**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,0**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaangażowanie w pracę zespołową,
- zaliczenie opracowania przydatności poprawności opracowanego programu edukacyjnego nt.: *„Jak się uchronić przed szkodliwym działaniem zanieczyszczeń powietrza?”*

- Kryteria oceny programu edukacyjnego:

kryteria	5	4	3	2	1	0
program edukacyjny skierowany na problemy zdrowotne, dokładnie określone, możliwe do zmierzenia (oszacowania),						
diagnoza uwzględnia charakterystykę, potrzeby i preferencje pacjenta						
w ramach programu podejmowane będą działania o udowodnionej skuteczności w zakresie problemów zdrowotnych w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
program uwzględnia optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i umożliwia skoordynowaną realizację świadczeń zdrowotnych						
Program jest zaplanowany w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

25-24 – 5,0
23-22 – 4,5
21-20 – 4,0
19-18 – 3,5

17-16 – 3,0
15 poniżej 2,0

1.3. Zaliczenie przedmiotu z oceną

- warunkiem przystąpienia do testu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składaj się z 20 pytań jednokrotnego wyboru,
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 20 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania wynosi 20,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 12 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%.

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60 % poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Betty J. Ackley, Gail B. Ladwig, red nauk. wydania polskiego: Zarzycka D., Ślusarska B.: *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*. Wydawnictwo Elsevier, Warszawa 2011.
- Szczeklik A., Gajewski P.: *Interna Szczeklika*, MP, Kraków 2019:
  - Pierzchała W., Niżankowska-Mogilncka E., Mejza F.: *Przewlekła obturacyjna choroba płuc,* s.: 699-713.
  - Niżankowska-Mogilncka E., Bochenek G., Mejza F.: *Astma*, s.:714-729.
  - Pałczyński C., Górski P.: *Astma związana z pracą zawodową*, s.:830-833.
  - Jankowski M., Królikowski W.: *Przewlekła niewydolność oddechowa*, s.:871-873.
- Mazurek H.: *Smog - Zagrożenie dla zdrowia czy moda na ekologię?* Warszawa 2018.
- Chazan R.: *Standardy diagnostyczno-terapeutyczne w chorobach układu oddechowego Wskazówki praktyczne*. Alfa Media Press Bielsko-Biała 2018.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Czekirda M.: *Wspomaganie oddychania u pacjenta* [w]: *Podstawy pielęgniarstwa t.2. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej.* Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A.: (red. nauk.) Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017: 761-818.
- Droszcz W.: *Astma*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
- Jurkowska G., Łagoda K. (red.): *Pielęgniarstwo internistyczne*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.
- Woynarowska B.: *Edukacja zdrowotna*. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2017.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr n. med. Mariusz Stachowiak

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

dr n. med. Mariusz Stachowiak
mgr piel. Renata Betko

Nazwa przedmiotu	**Zaawansowana praktyka pielęgniarska w leczeniu przewlekłych schorzeń układu krążenia**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B09
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
III	10	15	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą możliwości wykorzystania nowoczesnych technologii medycznych w terapii i monitorowaniu stanu pacjentów z chorobami serca i układu krążenia.

Cel 2. Zapoznanie studentów z zasadami postępowania diagnostyczno-terapeutycznego zgodnie z aktualnymi wytycznymi Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego.

Cel 3. Kształtowanie umiejętności studentów w zakresie diagnozowania zagrożeń zdrowotnych oraz adaptacji pacjenta w sytuacji choroby przewlekłej serca i układu krążenia.

Cel 4. Przygotowanie studentów w zakresie opracowywania planu edukacji terapeutycznej dla pacjenta, jego rodziny i opiekunów w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji podczas leczenia chorób serca i układu krążenia.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i patologii, klinicznych podstaw chorób, pielęgniarstw specjalistycznych oraz intensywnej terapii medycznej na poziomie licencjackim na kierunku pielęgniarstwo

IVMODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
WIEDZA – student zna i rozumie:				
B.W25.	B08_W_01	zastosowanie nowoczesnych technologii medycznych wykorzystywanych w terapii i monitorowaniu pacjentów z chorobami serca i układu krążenia.		
	B07_W_02	zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego nad pacjentami z		

B.W25.		w nadciśnieniem tętniczym, zaburzeniami rytmu serca oraz przewlekłą niewydolnością krążenia;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
B.W25.	B08_W_03	zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami z nadciśnieniem tętniczym, zaburzeniami rytmu serca oraz przewlekłą niewydolnością krążenia.		
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				
B.U11 B.U12	B08_U_01	diagnozować zagrożenia zdrowotne do choroby przewlekłej oraz oceniać adaptację pacjentów w sytuacji choroby przewlekłej serca i układu krążenia;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanych materiałów edukacyjnych nt.: *„Jak zmniejszyć ryzyko wystąpienia powikłań w przebiegu schorzeń serca i układu krążenia?”*; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	ćwiczenia
B.U27.	B08_U_02	przygotowywać pacjenta z nadciśnieniem tętniczym, przewlekłą niewydolnością krążenia i zaburzeniami rytmu serca do samoobserwacji i samopielęgnacji;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego planu edukacji terapeutycznej dla pacjenta, jego rodziny i opiekunów w zakresie samoobserwacji i samopielegnacji podczas leczenia nadciśnienia tętniczego/ zaburzeń rytmu serca /przewlekłej niewydolności krążenia w oparciu o studium	ćwiczenia
B.U28.	B08_U_02	planować i przeprowadzać edukację terapeutyczną pacjenta, jego rodziny i opiekunów w zakresie samoobserwacji		

		i samopielęgnacji przy nadciśnieniu tętniczym, w przewlekłej niewydolności krążenia i przy zaburzeniami rytmu serca;	przypadku; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	
B.U29	B08_U_03	wykorzystywać nowoczesne technologie informacyjne do monitorowania pacjentów z chorobami układu krążenia.	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności interpretacji zapisu ekg w wybranych stanach chorobowych; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;			
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.			

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
WYKŁAD		
B08_W_1	Terapia i monitorowanie pacjentów z chorobami serca i układu krążenia. Badania kardiologiczne: • badania czynnościowe, • badania obrazowe, • badania inwazyjne, • nowoczesne technologie – ultrasonografia wewnątrzwieńcowa, stymulacja przezprzełykowa serca, pletyzmografia, mapa elektryczna potencjałów.	3
B08_W_02	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w chorobach serca i	3

	układu krążenia zgodnie z aktualnymi wytycznymi Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego: • Wytyczne ESC/ESH dotyczące postępowania w nadciśnieniu tętniczym (2018). • Wytyczne ESC dotyczące leczenia migotania przedsionków w 2016 roku, opracowane we współpracy z EACTS. • Wytyczne ESC dotyczące diagnostyki i leczenia ostrej i przewlekłej niewydolności serca w 2016 roku.	
B08_W_03	Zasady i metody prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji w astmie i POChP.	4
ĆWICZENIA		
B08_Ćw_01	Fizyczne i psychospołeczne czynniki ryzyka chorób serca i układu krążenia Opracowanie materiałów edukacyjnych nt.: *„Jak zmniejszyć ryzyko powikłań w przebiegu schorzeń serca i układu krążenia?”*	5
B08_Ćw_02	W oparciu o studium przypadku przygotowanie pacjentów ich rodzin/opiekunów z nadciśnieniem tętniczym, przewlekłą niewydolnością krążenia i zaburzeniami rytmu serca do samoobserwacji i samopielęgnacji: • opracowanie planu opieki w oparciu o studium przypadku z zastosowaniem rozpoznania NANDA -1 w ujęciu dobrostanu, • edukacja dla pacjentów.	7
B08_Ćw_03	Nowoczesne technologie informacyjne do monitorowania pacjentów z chorobami układu krążenia: • wytyczne Sekcji Elektrokardiologii Nieinwazyjnej i Telemedycyny Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego (SENiT PTK), • badania obrazowe; • EKG analizy, nieprawidłowości krzywej EKG i schorzeń, • monitorowanie EKG metodą Holtera, • badania hemodynamiczne serca, • nieinwazyjne badania hemodynamiczne naczyń obwodowych • badania regulacji wegetetywnej układu krążenia, • biopsja endomiokardialna, • badanie płynu osierdziowego, • badania mikrokrążenia, • echokardiografia przezprzełykowa, • markery sercowe.	3

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: pokaz, holterowskie elektrokardiogramy.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	25
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**60**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaangażowanie w pracę zespołową,
- **ćwiczenia 1:** zaliczenie opracowania przydatności poprawności opracowanych materiałów edukacyjnych nt.: *„Jak zmniejszyć ryzyko wystąpienia powikłań w przebiegu schorzeń serca i układu krążenia?”*

- Kryteria oceny opracowanych materiałów edukacyjnych:

kryteria	5	4	3	2	1	0
materiały edukacyjne skierowane są na określony problem zdrowotny, dokładnie określone, możliwe do zmierzenia (oszacowania),						
materiały edukacyjne uwzględniają charakterystykę, potrzeby i preferencje pacjenta						
materiały edukacyjne zawierają działania o udowodnionej skuteczności w zakresie problemów zdrowotnych w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
materiały edukacyjne uwzględniają optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i umożliwia skoordynowaną realizację świadczeń zdrowotnych						
materiały edukacyjne są zaplanowane w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

- 25-24 – 5,0
- 23-22 – 4,5

- 21-20 – 4,0
- 19-18 – 3,5
- 17-16 – 3,0
- 15 poniżej 2,0

- **ćwiczenia 2:** zaliczenie opracowania planu opieki w oparciu o studium przypadku z zastosowaniem wybranego modelu opieki.

  Kryteria zaliczenia – od 0 do 2 pkt:
  Zaliczenie: 2 pkt – dokumentacja planu opieki obejmuje: poprawne sformułowanie wszystkich diagnoz pielęgniarskich, precyzyjne określenie celu, proponowane interwencje są adekwatne, ujęta ocena zrealizowanych działań, przestrzeganie reguł gramatycznych i stylistycznych;
  Zaliczenie: 1 pkt – dokumentacja planu opieki obejmuje: poprawne, ale nie wszystkie, określenie diagnoz, cel poprawnie sformułowany, interwencje prawidłowe, lecz niepełne, niepełna ocena zrealizowanych działań, przestrzeganie reguł gramatycznych i stylistycznych;

  Brak zaliczenia: 0 pkt – dokumentacja planu opieki obejmuje: błędne, niepełne określenie diagnoz pielęgniarskich, brak jasno określonego celu, plan interwencji niepełny, nieadekwatny, brak oceny podjętych działań, nieprzestrzeganie reguł gramatycznych i stylistycznych.

- **ćwiczenia 3**: poprawna interpretacja zapisu ekg w wybranych stanach chorobowych.

Zaliczenie przedmiotu z oceną

- warunkiem przystąpienia do testu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składaj się z 20 pytań jednokrotnego wyboru (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów),
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 20 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna ilość punktów możliwych do uzyskania wynosi 20,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 12 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%.

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	ponad dobry	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Betty J. Ackley, Gail B. Ladwig, red nauk. wydania polskiego: Zarzycka D., Ślusarska B.: *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*. Wydawnictwo Elsevier, Warszawa 2011.
- Piechota M.: *Monitorowanie czynności i dynamiki układu krążenia*. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2016.
- Mroczkowska R., Serzysko B., Szkutnik M. (red.): *Standardy opieki pielęgniarskiej w kardiologii inwazyjne*j. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.
- Sieroń A., Cierpki L., Rybak Z., Stanek A.: *Podręcznik angiologii*. Wydawnictwo α-medica press, 2009.
- Szczeklik A., Gajewski P.: *Interna Szczeklika*, MP, Kraków 2019:
  - Beręsewicz A., Mączewski M.: *Choroby układu krążenia*. s.: 3-128.
- www.ptkardio.pl/Wytyczne-278

- Kurpesa M. *Przydatność monitorowania EKG metodą Holtera do oceny ryzyka pacjentów z chorobami układu krążenia*. Choroby Serca i Naczyń 2005, 2(3): 149-156.
- Kucewicz E., Czech B., Galar B., Juszczyk G., Czaban S., Siemiątkowski A.: *Monitorowanie funkcji układu krążenia przy pomocy echokardiografii przezprzełykowej – przydatność metody* Anestezjologia Intensywna Terapia 3/2002, s. 203-206

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Jarosz M., Respondek W.: *Nadciśnienie tętnicze. Porady lekarzy i dietetyków.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
- Jurkowska G., Łagoda K. (red.): *Pielęgniarstwo internistyczne*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011.
- Woynarowska B.: *Edukacja zdrowotna*. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2017.
  Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr Mariusz Stachowiak

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   Dr Mariusz Stachowiak, mgr piel. Piotr Fehler

Nazwa przedmiotu	**Zaawansowana praktyka pielęgniarska w leczeniu chorych z cukrzycą**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B10
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
II	10	12	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu patomechanizmu oraz powikłań w przebiegu cukrzycy.

Cel 2. Zapoznanie studentów z zasadami i metodami prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji w cukrzycy.

Cel 3. Kształtowanie umiejętności studentów w zakresie diagnozowania zagrożeń zdrowotnych oraz adaptacji pacjenta w przebiegu cukrzycy

Cel 4. Przygotowanie studentów w zakresie wykorzystywania aktualnej wiedzy w celu zapewnienia wysokiego poziomu edukacji terapeutycznej pacjentów chorych na cukrzycę oraz ich rodzin i opiekunów.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i patologii, klinicznych podstaw chorób oraz pielęgniarstw specjalistycznych na poziomie licencjackim na kierunku pielęgniarstwo

IVMODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA – student zna i rozumie:				
B.W33.	B10_W_1	patomechanizm oraz powikłania w przebiegu cukrzycy;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
B.W32.	B10_W_2	zasady i metody koordynacji działań związanych prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta z cukrzycą oraz jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji.		
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				

B.U11 B.U12	B10_U_1	diagnozować zagrożenia zdrowotne oraz ocenić adaptację dorosłych pacjentów w przebiegu cukrzycy;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności uzasadnienia *potrzeby długofalowych działań* w odniesieniu do pacjenta z cukrzycą oraz jego opiekunów; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	ćwiczenia
B.U34.	B10_U_2	wykorzystywać aktualną wiedzę w celu zapewnienia wysokiego poziomu edukacji terapeutycznej pacjentów chorych na cukrzycę, ich rodzin i opiekunów.	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego planu edukacji terapeutycznej, w której pacjent realizując samoopiekę, jest aktywnym członkiem zespołu terapeutycznego, zgodnie ze stwierdzeniem dr Elliotta Joslina: *„Pacjent z cukrzycą, który wie więcej o swojej chorobie, żyje dłużej”*; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	ćwiczenia
B.U35.	B10_U_3	planować i koordynować opiekę nad pacjentem chorym na cukrzycę	aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego planu edukacji terapeutycznej, w której pacjent realizując samoopiekę, jest aktywnym członkiem zespołu terapeutycznego, zgodnie ze stwierdzeniem dr Elliotta Joslina: *„Pacjent z cukrzycą, który wie więcej o swojej chorobie, żyje*	

			dłużej”; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	
B.U36.	B10_U_4	motywować pacjenta chorego na cukrzycę do radzenia sobie z chorobą i do współpracy w procesie leczenia	aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego planu edukacji terapeutycznej, w której pacjent realizując samoopiekę, jest aktywnym członkiem zespołu terapeutycznego, zgodnie ze stwierdzeniem dr Elliotta Joslina: *„Pacjent z cukrzycą, który wie więcej o swojej chorobie, żyje dłużej”*; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;			
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.			

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
WYKŁAD		

B10_W_1	Patomechanizm oraz powikłania w przebiegu cukrzycy. 1. Patomechanizm – etapy rozwoju cukrzycy (czynniki inicjujące, czynniki sprzyjające rozwojowi cukrzycy), prewencja i opóźnianie rozwoju cukrzycy. 2. Powikłania cukrzycy: — ostre, — przewlekłe • mikroangiopatie – retinopatia, nefropatia, neuropatia; • makroangiopatie – choroba wieńcowa, niedokrwienie kończyn dolnych, choroba naczyń mózgowych.	3
B10_W_2	Zasady i metody koordynacji prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny i opiekuna w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji w przebiegu cukrzycy. Zalecenia kliniczne dotyczące postępowania u chorych na cukrzycę 2019 – Stanowisko Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego.	7
ĆWICZENIA		
B10_Ćw_01	Diagnoza zagrożeń zdrowotnych oraz adaptacji pacjentów do choroby w przebiegu cukrzycy. Uzasadnienie *potrzeby długofalowych działań* w odniesieniu do pacjenta z cukrzycą oraz jego opiekunów.	3
B10_Ćw_02	Wymagania współczesnej opieki diabetologicznej: — skoncentrowanie na pacjencie, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji, potrzeb i preferencji; — współdziałanie specjalistów z pokrewnych dziedzin ze względu na multidyscyplinarny charakter późnych powikłań cukrzycy i schorzeń współistniejących; — właściwe kompetencje personelu lekarskiego, pielęgniarek prowadzących edukację lub edukatorów, dietetyków. Edukacja terapeutyczna: — jako podstawa skutecznej opieki nad chorymi na cukrzycę oraz skutecznej prewencji cukrzycy: • obejmująca wszystkie osoby z cukrzycą i ich opiekunów w celu pozyskania wiedzy i umiejętności z zakresu samoopieki w cukrzycy oraz wsparcia we wdrożeniu i utrzymywaniu ciągłej samokontroli; • realizująca zadania: skuteczna samoopieka, poprawa wyrównania metabolicznego oraz jakości życia, a także wsparcie dla pacjenta z cukrzycą/jego opiekunów. W oparciu o studium przypadku opracowanie planu edukacji terapeutycznej, w której pacjent realizując samoopiekę, jest aktywnym członkiem zespołu terapeutycznego, zgodnie ze stwierdzeniem dr. Elliotta Joslina: *„Pacjent z cukrzycą, który wie więcej o swojej chorobie, żyje dłużej”*	9

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;

- prezentacje;
- metody eksponujące: filmy edukacyjne – stosowanie insuliny w przebiegu cukrzycy, ostre stany w cukrzycy, stopa cukrzycowa ciąża a zaburzenia gospodarki węglowodanowej, diety stosowane w różnych typach cukrzycy, wysiłek fizyczny, nefropatia i retinopatia; materiały edukacyjne – samokontrola w cukrzycy, prawidłowa dieta chorych na cukrzycę.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	22
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**57**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaangażowanie w pracę zespołową,
- zaliczenie opracowania planu edukacji terapeutycznej, w której pacjent realizując samoopiekę, jest aktywnym członkiem zespołu terapeutycznego, zgodnie ze stwierdzeniem dr. Elliotta Joslina: *„Pacjent z cukrzycą, który wie więcej o swojej chorobie, żyje dłużej”*.

- Kryteria oceny planu edukacji terapeutycznej:

kryteria	5	4	3	2	1	0
plan opieki skierowany na problemy zdrowotne, dokładnie określone, możliwe do zmierzenia (oszacowania),						
plan opieki uwzględnia charakterystykę, potrzeby i preferencje pacjenta oraz jego aktywność jako członka zespołu terapeutycznego						
w ramach plan opieki podejmowane będą działania o udowodnionej skuteczności w zakresie problemów zdrowotnych w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
plan opieki uwzględnia optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i						

umożliwia skoordynowaną realizację świadczeń zdrowotnych						
plan opieki jest zaplanowany w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

25-24 – 5,0
23-22 – 4,5
21-20 – 4,0
19-18 – 3,5
17-16 – 3,0
15 poniżej 2,0

1.3. Zaliczenie przedmiotu z oceną

- warunkiem przystąpienia do testu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składa się z 20 pytań jednokrotnego wyboru (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów),
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 20 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna ilość punktów możliwych do uzyskania wynosi 20,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 12 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%.

Kryteria oceniania

bardzo dobry	ponad dobry	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Betty J. Ackley, Gail B. Ladwig, red nauk. wydania polskiego: Zarzycka D., Ślusarska B.: *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*. Wydawnictwo Elsevier, Warszawa 2011.
- Nowakowska H.: *Edukacja zdrowotna. Jak efektywnie uczyć pacjentów z cukrzycą zasad samoopieki.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.
- Pieńkowska E.: *Cukrzyca. Personalizacja terapii i opieki nad pacjentem.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.
- Szewczyk A. (red.): *Pielęgniarstwo diabetologiczne*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.
- Szczeklik A., Gajewski P.: *Interna Szczeklika*, MP, Kraków 2019:
- Sieradzki J.: *Cukrzyca*. s.:1475-1526
- http://www.mojacukrzyca.org/pliki/download/Zalecenia_PTD_2019_PL.pdf

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Duda-Sobczak, Gawrecki A., Juruć A., Karbowska S.: *Cukrzyca typu 2. Przewodnik dla chorych.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.
- Jurkowska G., Łagoda K. (red.): *Pielęgniarstwo internistyczne*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.
- Szewczyk A.: *Edukacja pacjentów w pielęgniarstwie diabetologicznym* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.
- Woynarowska B.: *Edukacja zdrowotna*. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2017.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr Lucyna Sochocka

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr Lucyna Sochocka

Nazwa przedmiotu	**Zaawansowana praktyka pielęgniarska w leczeniu przewlekłych zaburzeń psychicznych i układu nerwowego**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B11
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
II	10	15	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu podstaw klinicznych wybranych zaburzeń psychicznych (depresji, zaburzeń lękowych oraz uzależnień).

Cel 2. Zapoznanie studentów z możliwościami pomocy i wsparcia oraz zasadami opieki pielęgniarskiej nad pacjentami z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją, zaburzeniami lękowymi, a także pacjentem uzależnionym oraz z zaburzeniami układu nerwowego.

Cel 3. Kształtowanie umiejętności studentów w zakresie planowania interwencji zdrowotnych w oparciu o ocenę potrzeb zdrowotnych pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją, zaburzeniami lękowymi oraz pacjenta uzależnionego.

Cel 4. Przygotowanie studentów w zakresie analizowania przydatności dostępnych programów promocji zdrowia psychicznego oraz tematycznych stron internetowych zgodnie z potrzebami pacjenta.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i patologii, klinicznych podstaw chorób oraz pielęgniarstw specjalistycznych na poziomie licencjackim na kierunku pielęgniarstwo

IVMODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
WIEDZA – student zna i rozumie:				
B.W49.	B08_W_01	przyczyny, objawy i przebieg depresji, zaburzeń lękowych oraz uzależnień;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
B.W50.	B11_W_02	zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją, zaburzeniami lękowymi oraz pacjentem uzależnionym;		
	B11_W_03	zakres pomocy		

B.W51.		i wsparcia w ramach świadczeń oferowanych osobom z problemami zdrowia psychicznego i ich rodzinom lub opiekunom;		
B.W52.	B11_W_04	zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami z zaburzeniami układu nerwowego, w tym chorobami degeneracyjnymi.		
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				
B.U57	B11_U_01	oceniać potrzeby zdrowotne pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją, zaburzeniami lękowymi oraz pacjenta uzależnionego, a także planować interwencje zdrowotne;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego planu opieki pielęgniarskiej wobec pacjenta z zaburzeniami psychicznymi w oparciu o studium pacjenta; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	ćwiczenia
B.U58. B.U22. B.U15.	B11_U_02	analizować i dostosowywać do potrzeb pacjenta dostępne programy promocji zdrowia psychicznego oraz wykorzystywać zasoby technologiczne dla potrzeb poradnictwa zdrowotnego.	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - analiza przydatności dostępnych programów promocji zdrowia psychicznego oraz tematycznych stron internetowych zgodnie z potrzebami pacjenta; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	ćwiczenia
B.U59.	B11_U_03	rozpoznawać sytuację życiową pacjenta w celu zapobiegania jego izolacji społecznej	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego planu opieki pielęgniarskiej	

			wobec pacjenta z zaburzeniami psychicznymi w oparciu o studium pacjenta; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	
B.U60.	B11_U_04	prowadzić psychoedukację pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresja i zaburzeniami lękowymi, oraz pacjenta uzależnionego i jego rodziny (opiekuna) a także stosować treningi umiejętności społecznych jako formę rehabilitacji psychiatrycznej	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego planu opieki pielęgniarskiej wobec pacjenta z zaburzeniami psychicznymi w oparciu o studium pacjenta; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	ćwiczenia
B.U61.	B11_U_05	sprawować zaawansowana opiekę pielęgniarską nad pacjentem z zaburzeniami układu nerwowego, w tym z chorobami degeneracyjnymi.	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego planu opieki pielęgniarskiej wobec pacjenta z zaburzeniami układu nerwowego w oparciu o studium pacjenta; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem			

	problemu;		
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.		

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
B11_W_1	Przyczyny, objawy i przebieg depresji, zaburzeń lękowych oraz uzależnień. • Zaburzenia psychiczne w przepisach. • Zaburzenia psychiczne w klasyfikacji międzynarodowej ICD 10. • Charakterystyka zaburzeń psychicznych na podstawie objawów	3
B11_W_2	Zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami z zaburzeniami psychicznymi, w tym depresją, zaburzeniami lękowymi oraz pacjentem uzależnionym. • Zasady w leczeniu zaburzeń psychicznych (wczesne rozpoznawanie i leczenie, zapobieganie nawrotom, indywidualny dobór metody leczenia i wielostronność oddziaływań, edukacja pacjenta i rodziny oraz ich aktywny udział w leczeniu, wspieranie zdrowienia i uczestnictwa w życiu rodzinnym i społecznym, preferowanie terapii w środowisku domowym zamiast w szpitalu). • Udzielanie świadczeń lecznictwa psychiatrycznego w placówkach stacjonarnych (szpitalnych i opieki długoterminowej), dziennych, ambulatoryjnych i leczenia środowiskowego (domowego).	3
B11_W_3	Wsparcie w ramach świadczeń oferowanych osobom z problemami zdrowia psychicznego. • Formy świadczeń zdrowotnych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. • Wspieranie zdrowienia po przebytym epizodzie zaburzeń psychicznych wymaga współpracy pacjenta, rodziny i wieloprofesjonalnego zespołu terapeutycznego, towarzyszenia pacjentowi w jego realnym życiu, współpracy z instytucjami pozamedycznymi udzielającymi chorym pomocy i wsparcia koniecznego do życia w środo-wisku rodzinnymi społecznym (pomoc społeczna, instytucje samorządowe, rynku pracy, organizacje pozarządowe). • Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. • Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznym.	2
B11_W_4	Zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami z zaburzeniami układu nerwowego, w tym chorobami degeneracyjnymi.	2
	ĆWICZENIA	

B11_Ćw_01	Interwencje zdrowotne w oparciu o ocenę potrzeb zdrowotnych pacjenta z zaburzeniami psychicznymi (depresją, zaburzeniami lękowymi oraz pacjenta uzależnionego). Opracowanie planu opieki pielęgniarskiej w odniesieniu do pacjenta z zaburzeniami psychicznymi w oparciu o wybrany model opieki pielęgniarskiej: • Peplau H. (fazy relacji terapeutycznej pielęgniarka – pacjent, funkcja terapeutyczna pracy pielęgniarki, zadania pielęgniarki w relacji z pacjentem psychicznie chorym); • Roper N. (zadania pielęgniarki w relacji z pacjentem psychicznie chorym w oparciu o ocenę aktywności życiowych); • Orem D. (zadania pielęgniarki w relacji z pacjentem psychicznie chorym w oparciu o ocenę deficytu samoopieki pacjenta chorego psychicznie.	5
B11_Ćw_02	Proces sprawowania opieki pielęgniarskiej, rozpoznania pielęgniarskie i pielęgniarstwo oparte na dowodach naukowych w oparciu o studium przypadku z zastosowaniem rozpoznania NANDA -1.	5
B11_Ćw_03	Programy promocji zdrowia psychicznego oraz tematyczne strony internetowe. Czynniki zagrażające zdrowiu psychicznemu w rodzinie, w szkole, w miejscu pracy i zamieszkania. Profilaktyka zaburzeń psychicznych I, II, III i IV stopnia. Programy z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki zdrowia psychicznego: • Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego, • program zapobiegania samobójstwom, • program zapobiegania depresji. Podejmowanie działań promujących zdrowie psychiczne zgodnie z potrzebami pacjenta.	5

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny
  - wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
  - wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
  - wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
  - dyskusja dydaktyczna;
  - praca w zespołach;
  - studium przypadku;
  - metoda projektów;
  - prezentacje;
  - metody eksponujące: pokaz;
  - procesy pielęgnowania.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	25
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	

Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**60**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,0**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia (na ocenę)

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaangażowanie w pracę zespołową,
- zaliczenie opracowania planu opieki w oparciu o studium przypadku z zastosowaniem wybranego modelu opieki.

Kryteria zaliczenia – od 0 do 2 pkt:
Zaliczenie: 2 pkt – dokumentacja planu opieki obejmuje: poprawne sformułowanie wszystkich diagnoz pielęgniarskich, precyzyjne określenie celu, proponowane interwencje są adekwatne, ujęta ocena zrealizowanych działań, przestrzeganie reguł gramatycznych i stylistycznych;
Zaliczenie: 1 pkt – dokumentacja planu opieki obejmuje: poprawne, ale nie wszystkie, określenie diagnoz, cel poprawnie sformułowany, interwencje prawidłowe, lecz niepełne, niepełna ocena zrealizowanych działań, przestrzeganie reguł gramatycznych i stylistycznych;

Brak zaliczenia: 0 pkt – dokumentacja planu opieki obejmuje: błędne, niepełne określenie diagnoz pielęgniarskich, brak jasno określonego celu, plan interwencji niepełny, nieadekwatny, brak oceny podjętych działań, nieprzestrzeganie reguł gramatycznych i stylistycznych.

1.3. Zaliczenie przedmiotu z oceną

- warunkiem przystąpienia do testu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składa się z 20 pytań jednokrotnego wyboru (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów),
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 20 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna ilość punktów możliwych do uzyskania wynosi 20,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 12 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%.

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	ponad dobry	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60 % poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Ackley B.J., Ladwig G.B., red nauk. wydania polskiego: Zarzycka D., Ślusarska B.: *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*. Wydawnictwo Elsevier, Warszawa 2011.
- Freyberger H.J., Schneider W., Stieglitz R-D.: *Kompendium psychiatrii, psychoterapii, medycyny psychosomatycznej*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.
- Czabała J.Cz.: *Czynniki leczące w psychoterapii*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013.
- Miler P.M.: *Terapia uzależnień. Metody oparte na dowodach*. Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 2019.
- Woynarowska B.: *Edukacja zdrowotna*. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2017.
- Jaracz K., Kozubski W., Pielęgniarstwo neurologiczne, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2019

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r., poz. 882).
Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012 r., poz. 1124 z późn. zm.).
Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r., poz. 1286).
Ustawa z dnia 12 października 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2017 poz. 2245).
Ustawa z dnia 22 lutego 2019 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 2019 poz. 638).
Ustawa z 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz.U. z 2015 r., poz. 612 z późn. zm.).
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 Dz.U. 2017 poz. 458

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Bilikiewicz A.: *Psychiatria*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
- Górna K., Jaracz K., Rybakowska J. (red. nauk.): *Pielęgniarstwo psychiatryczne*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012.
- Jaracz K. i wsp.: *Opieka pielęgniarska w zaburzeniach sfery psychoduchowej pacjenta* [w]: *Podstawy pielęgniarstwa t.1. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej*. Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A.: (red. nauk.) Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017: 777-808.
- Margasiński A.: *Rodzina alkoholowa z uzależnionym w leczeniu.* Wydawnictwo Impuls, Kraków 2011.
- Sheff N.: Na głodzie. *Moja historia walki z nałogiem*. Wydawnictwo Poradnia K, Warszawa 2008.
- Adamkiewicz B., Głąbiński A., Klimek A., Neurologia dla studentów wydziału pielęgniarstwa, Wolters Kluwer Polska, Kraków 2010
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   mgr Anna Liro

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

mgr Anna Liro, mgr Ireneusz Hajduk

Nazwa przedmiotu	**Zaawansowana praktyka pielęgniarska w chorobach onkologicznych**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B12
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
III	10	15	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu klinicznych podstaw wybranych chorób nowotworowych.

Cel 2. Zapoznanie studentów z zasadami leczenia i opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z chorobą nowotworową, w tym terapii personalizowanej.

Cel 3. Kształtowanie umiejętności studentów w zakresie planowania opieki nad pacjentami z wybranymi chorobami nowotworowymi, w tym leczonymi systemowo.

Cel 4. Przygotowanie studentów w zakresie oceny sytuacji psychologicznej pacjenta i jego reakcji na chorobę oraz proces leczenia, a także udzielania mu wsparcia motywacyjno-edukacyjnego.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, patofizjologii, podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia, nauk społecznych oraz pielęgniarstw specjalistycznych na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
	WIEDZA– student zna i rozumie:			
B.W34.	B12_W_01	etiopatogenezę nowotworzenia, epidemiologię i profilaktykę chorób nowotworowych;		wykład
B.W35.	B12_W_02	zasady leczenia i opieki nad pacjentem z chorobą nowotworową, w tym terapii spersonalizowanej;		
B.W36.	B12_W_03	zasady i sposoby pielęgnowania pacjenta		

		po radioterapii i chemioterapii;		
B.W37	B12_W_04	metody rozpoznawania reakcji na chorobę i leczenie onkologiczne.		
	UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			
B.U37.	B12_U_01	planować opiekę nad pacjentami z wybranymi chorobami nowotworowymi leczonymi systemowo	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - opracowanie planu opieki nad pacjentem, w tym: profilu pacjenta w zakresie wartościowania zdrowia i zachowań zdrowotnych; adaptacji pacjenta do choroby; oceny stanu odżywienia pacjenta oraz zaleceń w zakresie samoopieki i samopielęgnacji z uzasadnieniem podjętych interwencji pielęgniarskich zgodnie z praktyką pielęgniarską opartą na dowodzie *(ang. Evidence-Based Nursing Practice – EBNP).*	ćwiczenia
B.U39.	B12_U_02	rozpoznawać sytuację psychologiczną pacjenta i jego reakcję na chorobę oraz proces leczenia, a także udzielać mu wsparcia motywacyjno-edukacyjnego.	opracowanie indywidualnego planu wsparcia motywacyjno-edukacyjnego w zakresie zmagania się z chorobą.	ćwiczenia
B.U38.	B12_U_03	stosować metody i środki łagodzące skutki uboczne chemioterapii i radioterapii	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - opracowanie planu opieki nad pacjentem,	ćwiczenia

			w tym: profilu pacjenta w zakresie wartościowania zdrowia i zachowań zdrowotnych; adaptacji pacjenta do choroby; oceny stanu odżywienia pacjenta oraz zaleceń w zakresie samoopieki i samopielęgnacji z uzasadnieniem podjętych interwencji pielęgniarskich zgodnie z praktyką pielęgniarską opartą na dowodzie *(ang. Evidence-Based Nursing Practice – EBNP).*	
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE– student jest gotów do:			
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
B13_W_1	Wykłady stanowią teoretyczne wprowadzenie do ćwiczeń i obejmują następujące treści: 1. Biologia choroby nowotworowej. Etiologia i epidemiologia nowotworów. Rodzaje nowotworów, klasyfikacja TNM: ang.: *tumour* – guz (pierwotny), *node* – węzeł (chłonny), *metastasis* – przerzut (odległy).	2

B13_W_2	2. Rodzaje leczenia systemowego – chemioterapia, leki ukierunkowane molekularnie, immunoterapia Ryzyko interakcji między lekami cytostatycznymi a pozostałymi lekami. Zasady liczenia dawki należnej leku: według masy ciała, według powierzchni ciała.	2
B13_W_3	3. Podstawy leczenia skojarzonego chemio- i radioterapii. Wpływ kancerogenny leków przeciwnowotworowych. Nowotwory wtórne. Wpływ teratogenny leków przeciwnowotworowych.	2
B13_W_4	4. Medycyna oparta na faktach a terapie alternatywne w onkologii.	2
B13_W_5	5. Obszary psychoonkologii: profilaktyka chorób nowotworowych, wsparcie chorych i ich bliskich oraz edukacja personelu pracującego z osobami chorymi.	2
ĆWICZENIA		
B12_Ćw_01	Ćwiczenia są realizowane w formie 5 modułów obejmujących: Moduł 1. Edukacyjna rola pielęgniarki podczas przygotowywania pacjenta do systemowego leczenia przeciwnowotworowego. W oparciu o studium przypadku: przygotowanie indywidualnego profilu pacjenta dla potrzeb prowadzenia działań poradniczych w oparciu o badania kwestionariuszowe: — oszacowanie zasobów (poczucie koherencji, umiejscowienie kontroli zdrowia-MHLC, poczucie własnej skuteczności-GSES, kompetencji osobistej-KompOs), — oszacowanie zachowań zdrowotnych i wartościowanie zdrowia (Inwentarz Zachowań Zdrowotnych IZZ, Lista Kryteriów Zdrowia LKZ, Lista Wartości Osobistych LWO).	3
B12_Ćw_02	Moduł 2. Przekonania i postawy pacjenta wobec swojej choroby. Narzędzia służące do oceny przystosowania pacjenta do choroby. W oparciu o studium przypadku: ocena adaptacji pacjenta do choroby: — czynniki determinujące akceptację i przystosowanie do choroby (skala akceptacji Choroby-AIS, skala przystosowania psychicznego do choroby nowotworowej -Mini-MAC, kwestionariusz przekonań na temat kontroli bólu-BPCQ).	3
B13_Ćw_03	Moduł 3. Edukacja pacjenta i jego rodziny w zakresie sposobu żywienia w trakcie leczenia i po jego zakończeniu. Piramida zdrowego żywienia. Znaczenie prawidłowego odżywiania w czasie leczenia systemowego. Zasady zdrowego żywienia. Zasady leczenia żywieniowego (doustnego, dojelitowego i pozajelitowego) u pacjentów z chorobą nowotworową. Metody łagodzenia objawów ubocznych terapii przeciwnowotworowej oraz zalecenia pielęgniarskie dla pacjenta i rodziny w przypadku ich wystąpienia np.: nudności i wymiotów, utraty apetytu, biegunki, zaparć, zapalenia jamy ustnej, zapalenia przełyku. W oparciu o studium przypadku:	3

	— ocenić stan odżywienia pacjenta, — rozpoznać czynniki upośledzające prawidłowe odżywianie, — dobrać właściwą metodę żywienia w zależności od indywidualnych potrzeb pacjenta w czasie leczenia przeciwnowotworowego, ocenić działania pielęgniarskie i dokumentować edukację pacjenta w zakresie odżywiania.	
B13_Ćw_04	Moduł 4. Wdrażanie pacjenta, rodziny/opiekunów do samoopieki i samopielęgnacji w trakcie i po zakończeniu leczenia systemowego. W oparciu o studium przypadku pacjenta: opracowanie zaleceń do domu obejmujących m.in.: — zasady postępowania po wypisaniu do domu, — przestrzeganie wyznaczonych przez lekarza terminów leczenia i badań kontrolnych, — wskazanie zakresu pomocy i opieki socjalnej, — zakres i źródła wsparcia dla pacjenta i jego rodziny. Uzasadnienie podjętych interwencji pielęgniarskich w zakresie samoopieki i samopielęgnacji. Praktyka pielęgniarska (proces opieki/pielęgnacji) oparta na dowodzie *(ang. Evidence-Based Nursing Practice – EBNP).*	3
B13_Ćw_05	Moduł 5. Sytuacja psychologiczna pacjenta i jego reakcje na chorobę oraz proces leczenia, a zakres udzielanego wsparcia motywacyjno-edukacyjnego. Sposoby radzenia sobie z chorobą nowotworową. Reakcje emocjonalne na rozpoznanie choroby nowotworowej: odrzucenie, gniew, pertraktacje, depresja, akceptacja. Rodzaje aktywności poznawczej. Opracowanie indywidualnego planu wsparcia motywacyjno-edukacyjnego w zakresie zmagania się z chorobą	3

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: pokaz.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	25
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10

Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**60**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,0**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2. Ćwiczenia (zaliczenie z oceną):

- 100% obecność na ćwiczeniach;
- aktywna postawa w dyskusjach;
- zaangażowanie w pracę zespołową;
- zaliczenie poszczególnych modułów.

1.3. Zaliczenie poszczególnych modułów:

Zaliczenie modułu 1: Przygotowanie indywidualnego profilu pacjenta z chorobą nowotworową w zakresie wartościowania zdrowia i zachowań zdrowotnych.
Zaliczenie modułu 2: Opracowanie oceny adaptacji pacjenta do choroby.
Zaliczenie modułu 3: Ocena indywidualnego profilu pacjenta z chorobą nowotworową w zakresie potrzeby odżywiania.
Zaliczenie modułu 4: Opracowanie indywidualnych zaleceń dla pacjenta po wypisaniu ze szpitala. Uzasadnienie podjętych interwencji pielęgniarskich w oparciu o EBNP.
Zaliczenie modułu 5: Przedstawienie indywidualnego planu wsparcia motywacyjno-edukacyjnego w zakresie zmagania się z chorobą.

- Kryteria oceny opracowanych planu opieki nad pacjentem:

kryteria	5	4	3	2	1	0
plan opieki skierowany na określone problemy zdrowotne chorego, dokładnie określone, możliwe do zmierzenia (oszacowania),						
plan uwzględnia indywidualny profil pacjenta w zakresie: wartościowania zdrowia, adaptacji do choroby, potrzeby odżywiania						
działania uwzględnione w planie mają udowodnioną skuteczność w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
zaplanowane działania uwzględniają optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i umożliwiają skoordynowaną realizację świadczeń zdrowotnych						
działania są zaplanowane w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

1.4. Zaliczenie przedmiotu z oceną

- warunkiem przystąpienia do testu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składaj się z 20 pytań jednokrotnego wyboru (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów),
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 20 min.

- każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
- maksymalna ilość punktów możliwych do uzyskania wynosi 20,
- kryterium zaliczenia wynosi minimum 12 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%.

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	ponad dobry	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Betty J. Ackley, Gail B. Ladwig, red nauk. wydania polskiego: Zarzycka D., Ślusarska B.: *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*. Wydawnictwo Elsevier, Warszawa 2011.
2. Jeziorski A.: *Onkologia. Podręcznik dla pielęgniarek*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005.
3. Kordek R.: *Onkologia Podręcznik dla studentów i lekarzy*, Wydawnictwo Via Medica, Gdańsk 2007,
4. de Walden-Gałuszko K.: *Psychoonkologia*, Wydawnictwo Biblioteka Psychiatrii Polskiej. Kraków 2000.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Dobrogowski J., Wordliczek J.: *Leczenie bólu*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2017.
2. Głowacka A., Bączyk G.: *Pooperacyjna opieka pielęgniarska i problemy pielęgnacyjne chorego operowanego z powodu nowotworu pęcherza moczowego.* W: Bączyk G., Kapała W.: *Podstawy kliniczne oraz pielęgnowanie chorych w okresie przed- i pooperacyjnym w chirurgii, ortopedii i traumatologii*, Wydawnictwo UM Poznań 2018.
3. Karwowska K., Kunecki M., Zmarzły A.: *Domowe żywienie pozajelitowe, domowe żywienie dojelitowe)* Wydawnictwo Continuo 2016.
4. Koper A., Wrońska I. (red.): *Problemy pielęgnacyjne pacjentów z chorobą nowotworową*, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2003.
5. Szybka terapia onkologiczna. http://pakietonkologiczny.gov.pl/o-terapii/
6. Zatoński W.: *Europejski kodeks walki z rakiem*, Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Warszawa 2010. http://www.sarcoma.pl/pliki/Inicjatywy/kodekspacjenci2010.pdf
7. http://nfz.gov.pl.profilaktyka

Artykuły z czasopism

1. Budziszewska B.K., Piucińska-Macoch R, Sułek K, Stępień A.: *Psychologiczne problemy rodziny pacjentów z chorobami nowotworowymi krwi w koncepcji systemowe*j. Acta Haematologica Polonica, 2005; 36(3): 317–325.
2. Jędrzejczak W.W: *Przeszczep szpiku w leczeniu ostrych białaczek* https://podyplomie.pl/onkologia/15945,przeszczep-szpiku-w-leczeniu-ostrych-bialaczek
3. Karlikowska M.: *Przeszczepianie komórek krwiotwórczych* https://www.mp.pl/pacjent/pediatria/choroby/choroby-krwi/152183,przeszczepianie-komorek-krwiotworczych
4. Ocalewski J., Izdebski P.: *Doświadczanie choroby nowotworowej wśród osób w późnej dorosłości. Przegląd badań.* Gerontologia Polska 2016, 24, 251-258

5. Zielazny P., Zarzeczna-Baran M., Wojtecka A.: *System rodzinny a nowotwór – wybrane zagadnienia.* Medycyna Ogólna i Nauki o Zdrowiu, 2013, 19(4):439-444.

AKTY PRAWNE

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r. nr 164, poz. 1027, z późn. zm) art. 48
Ustawa z dnia 6 września 2001r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008, Nr 45; poz. 271 z późn. zm.)
Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 19 czerwca 1996 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy przygotowywaniu, podawaniu, przechowywaniu leków cytostatycznych w zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 1996r. Nr 80, poz. 376 z późn zm.)
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 lipca 2010r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2010, nr 139, poz. 940)
Uchwała nr 208 Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego na lata 2016–2024 pod nazwą „Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych" (Dz. U. z 2015, poz. 1165).
Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr Marta Gawlik

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   Dr Marta Gawlik
   mgr Renata Betko

Nazwa przedmiotu	**Diagnostyka i terapia endoskopowa**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B13
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
III	20	10	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą diagnostycznych i terapeutycznych możliwości endoskopii w zakresie przewodu pokarmowego, dróg oddechowych, urologii, ginekologii, laryngologii, anestezjologii i ortopedii.

Cel 2. Przygotowanie studentów do prowadzenia edukacji pacjenta i jego rodziny postepowania przed planowym i po wykonanym procesie diagnostyki i terapii endoskopowej.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, patofizjologii, podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia, nauk społecznych oraz pielęgniarstw specjalistycznych na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
	WIEDZA – student zna i rozumie:			
B.W8	B13_W_01	organizacje o funkcjonowanie pracowni endoskopowej oraz zasady wykonywania procedur endoskopowych	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	wykład
B.W9.	B13_W_02	diagnostyczne i terapeutyczne możliwości endoskopii w zakresie przewodu pokarmowego, dróg oddechowych, urologii, ginekologii, laryngologii, anestezjologii i ortopedii.		
B.W10.	B13_W_03	zasady prowadzenia dokumentacji medycznej		

		obowiązujące w pracowni endoskopowej		
	UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			
B.U8.	B13_U_01	uczyć pacjenta i jego rodzinę postępowania przed planowym i po wykonanym procesie diagnostyki i terapii endoskopowej.	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - opracowanie indywidualnego planu postępowania przed planowym i po wykonanym procesie diagnostyki i terapii endoskopowej wobec pacjenta i jego rodziny.	ćwiczenia
B.U9.	B13_U_02	współuczestniczyć w procesie diagnostyki i terapii endoskopowej		
B.U10.	B13_U_03	prowadzić dokumentację medyczna w pracowni endoskopowej		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE– student jest gotów do:				
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;			
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.			

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
B13_W_1	Wykłady stanowią teoretyczne wprowadzenie do ćwiczeń i obejmują następujące treści: Diagnostyczne i terapeutyczne możliwości endoskopii w zakresie przewodu pokarmowego, dróg oddechowych, urologii, ginekologii, laryngologii, anestezjologii i ortopedii. Badania diagnostyczne: • rodzaje endoskopii – opis badań; • wskazania; • przeciwwskazania; • najczęstsze powikłania związane z diagnostyką endoskopową	20

	oraz sposoby zapobiegania. • zabiegi endoskopowe Metody endoskopowe stosowane w leczeniu • cele i zasady; • techniki; • dokumentacja medyczna; • procedury; • przeciwwskazania do zabiegów endoskopowych. Specyfika wideochirurgii w wybranych dziedzinach medycyny (neurochirurgia, chirurgia klatki piersiowej, chirurgia jamy brzusznej, ortopedia, ginekologia, urologia). • chirurgia tradycyjna a wideochirurgia – zalety i wady.	
ĆWICZENIA		
B13_Ćw_01	Ćwiczenia są realizowane w formie 2 modułów obejmujących: Moduł 1. Działania opiekuńczo-terapeutyczne i edukacyjne pielęgniarki wobec chorego i jego rodziny przed planowym i po wykonanym procesie diagnostyki endoskopowej. — Przygotowanie do endoskopii: zgoda na badanie, profilaktyka antybiotykowa, postępowanie u chorych przyjmujących leki przeciwzakrzepowe; • przygotowanie fizyczne chorych do endoskopii i zastosowanie znieczulenia – sprawne przeprowadzenie badania/zabiegu, skrócenie czasu wykonania oraz zmniejszenie ryzyka wystąpienia powikłań; • przygotowanie chorych do badań/zabiegów w wymiarze psychicznym (wyjaśnienia i informacje ustne oraz dostarczenie materiałów edukacyjnych w formie pisemnej) – obniżenie lęku występującego u chorych przed wykonywaniem procedur endoskopowych. — Problemy pielęgnacyjne pacjenta po endoskopiach. • standardy opieki pielęgniarskiej nad pacjentem po endoskopii; • pielęgnowanie pacjentów po różnych badań endoskopowych. • prowadzenie dokumentacji dotyczącej przygotowania pacjenta do endoskopii oraz opieki po badaniu i endoskopowym. — Planowanie opieki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych nad pacjentem w procesie diagnostyki endoskopowej.	5
B13_Ćw_02	Moduł 2. Działania opiekuńczo-terapeutyczne i edukacyjne pielęgniarki wobec chorego i jego rodziny przed planową i po wykonanej terapii endoskopowej — Specyfika opieki pielęgniarskiej przed poszczególnymi i zabiegami endoskopowymi. • przygotowanie pacjenta do zabiegów endoskopowych; • wsparcie psychiczne pacjenta. • standardy postępowania pielęgniarskiego dotyczące przygotowania pacjenta do zabiegów endoskopowych. — Problemy pielęgnacyjne pacjenta po endoskopiach. • standardy opieki pielęgniarskiej nad pacjentem po endoskopii; • pielęgnowanie pacjentów po różnych zabiegach endoskopowych. • prowadzenie dokumentacji dotyczącej przygotowania pacjenta	5

	do endoskopii oraz opieki po zabiegu endoskopowym. — Edukacja pacjentów przed i po zabiegach endoskopowych. — Planowanie opieki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych nad pacjentem podczas terapii endoskopowej.	

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: pokaz, interpretacja sytuacji klinicznej, dokumentacja pacjenta, inscenizacja.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	30
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**65**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,0**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2. Ćwiczenia:

- 100% obecność na ćwiczeniach;
- aktywna postawa w dyskusjach;
- zaangażowanie w pracę zespołową;
- zaliczenie poszczególnych modułów.

1.3. Zaliczenie poszczególnych modułów:

Zaliczenie modułu 1: Opracowanie indywidualnego planu opieki nad pacjentem w procesie diagnostyki endoskopowej.

Zaliczenie modułu 2: Opracowanie indywidualnego planu opieki nad pacjentem podczas terapii endoskopowej.

- Kryteria oceny opracowanych planu opieki nad pacjentem:

kryteria	5	4	3	2	1	0

plan opieki skierowany na określone problemy zdrowotne chorego, dokładnie określone, możliwe do zmierzenia (oszacowania),						
plan uwzględnia indywidualny profil pacjenta w zakresie: wartościowania zdrowia, adaptacji do choroby, potrzeby odżywiania						
działania uwzględnione w planie mają udowodnioną skuteczność w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
zaplanowane działania uwzględniają optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i umożliwiają skoordynowaną realizację świadczeń zdrowotnych						
działania są zaplanowane w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

1.4. Zaliczenie przedmiotu z oceną

- warunkiem przystąpienia do testu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składaj się z 20 pytań jednokrotnego wyboru (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów),
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 20 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna ilość punktów możliwych do uzyskania wynosi 20,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 12 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%.

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	ponad dobry	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

<u>IX WYKAZ LITERATURY:</u>

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Ackley B.J.,. Ladwig G.B., red nauk. wydania polskiego: Zarzycka D., Ślusarska B.: *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*. Wydawnictwo Elsevier, Warszawa 2011.
- Szczeklik A., Gajewski P.: *Interna Szczeklika*, MP, Kraków 2019:
  - Sładek K.: *Bronchoskopia. Wideotorakoskopia i wziernikowanie śródpiersia*: 662-668.
  - Szajewska H. i wsp. *Endoskopia przewodu pokarmowego*: 949-1019.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Wołowicka L., Dyk D. (red.): *Anestezjologia i intensywna opieka. Klinika i pielęgniarstwo*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
- Kamińska A. i wsp.: *Procedury przygotowania pacjenta do badań diagnostycznych* [w]: *Podstawy pielęgniarstwa t.2. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej.* Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A.: (red. nauk.) Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017: 644-673.

Artykuły z czasopism

- Bambrowicz J., Cierzniakowska K., Szewczyk M.T., Popow A., Banaszkiewicz Z., Jawień A.: *Badania endoskopowe i opieka pielęgniarska nad chorym w pracowni endoskopii*. Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne 2011; 1: 1-6.
- Wyderka M.I., Napierała M.: *Pielęgniarka w pracowni endoskopowej*. Pielęgniarstwo Polskie 2016; (59)1: 18-22.
- Jarzynkowski P., Piotrkowska R., Książek J., Dobosz M .: *Satysfakcja pacjentów z badań endoskopowych górnego odcinka przewodu pokarmowego*. Medycyna Rodzinna 2017; 2: 90-97.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr Mariusz Stachowiak

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr Mariusz Stachowiak, mgr Renata Betko

Nazwa przedmiotu	**Koordynowana opieka zdrowotna, promocja zdrowia i świadczenia profilaktyczne**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B14
Forma zaliczenia	Egzamin
Liczba punktów ECTS	3,5
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
III	35	15	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę z zakresu modeli opieki koordynowanej w RP i wybranych państwach oraz regulacji prawnych w zakresie koordynacji opieki zdrowotnej nad świadczeniobiorcą w systemie ochrony zdrowia.

Cel 2. Zapoznanie studentów z zasadami koordynowania programów zdrowotnych oraz procesu organizacji i udzielania świadczeń zdrowotnych w systemie ochrony zdrowia.

Cel 3. Przygotowanie studentów w zakresie koordynowania realizacji świadczeń zdrowotnych dla pacjentów ze schorzeniami przewlekłymi.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia, nauk społecznych oraz pielęgniarstw na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA – student zna i rozumie:				
B.W16. B.W17.	B04_W_1- -B04_W_3	modele opieki koordynowanej w RP i wybranych państwach oraz regulacje prawne w zakresie koordynacji opieki zdrowotnej nad świadczeniobiorcą w systemie ochrony zdrowia;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
B.W18	B04_W_4- -B04_W_6	zasady koordynowania programów zdrowotnych, procesu organizacji i udzielania świadczeń zdrowotnych w różnych obszarach systemu ochrony zdrowia.		

B.W19	B04_W_7- -B04_W_9	zasady funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych w opiece zdrowotnej.		
	UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			
B.20.	B04_Ćw_01	opracowywać diagnozę potrzeb zdrowotnych i plan organizacji opieki oraz leczenia na poziomie organizacji i międzyinstytucjonalnym;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanej diagnozy potrzeb zdrowotnych pacjenta w oparciu o studium przypadku pacjenta z chorobą przewlekłą;	ćwiczenia
B.U19.	B04_Ćw_02	koordynować realizację świadczeń zdrowotnych dla pacjentów ze schorzeniami przewlekłymi;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w oparciu o studium przypadku pacjenta z chorobą przewlekłą;	ćwiczenia
B.U21.	B04_Ćw_03	planować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych, z uwzględnieniem kryterium jakości i efektywności.	-aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego procesu udzielania świadczeń zdrowotnych z uwzględnieniem koordynacji realizacji świadczeń zdrowotnych w oparciu studium przypadku pacjenta z chorobą przewlekłą.	ćwiczenia
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:			
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;			
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej		obserwacja 360^0	wykład,

	i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;	samoocena	ćwiczenia
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.		

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
B14_W_1	Wykłady stanowią teoretyczne w prowadzenie do ćwiczeń i obejmują następujące treści: 1. Modele i regulacje prawne opieki koordynowanej w RP oraz innych państwach.	4
B14_W_2	Wprowadzenie do opieki koordynowanej, zasada potrójnego celu oraz opieki współdzielonej. Klasyfikacja opieki koordynowanej wg Valentijn i wsp. Opieka zdrowotna skoncentrowana na osobie wg WHO.	4
B14_W_3	Koordynowana opieka zdrowotna (zintegrowana opieka zdrowotnej, koordynowana opieka, opieka wszechstronna, opieka całościowa) a opieka fragmentaryczna – regulacje prawne.	4
B14_W_4	2. Zasady koordynowania programów zdrowotnych, procesu organizacji i udzielania świadczeń zdrowotnych w systemie ochrony zdrowia. Ścieżki przyspieszonej diagnostyki chorób.	4
B14_W_5	Badania profilaktyczne oraz programy profilaktyczne finansowane ze środków publicznych oraz NFZ.	4
B14_W_6	Programy zdrowotne oraz proces organizacji i udzielania świadczeń zdrowotnych w systemie ochrony zdrowia. Programy opieki zdrowotnej dla osób z chorobami przewlekłymi.	4
B14_W_7	3. Zespoły interdyscyplinarne w opiece zdrowotnej. Świadczenia realizowane przez koordynatorów opieki zdrowotnej.	4
B14_W_8	Zasady funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych w opiece zdrowotnej.	3
B14_W_9	Interdyscyplinarne programy edukacji zdrowotnej w obszarze promocji zdrowia.	4
	ĆWICZENIA	
B04_Ćw_01	Ćwiczenia są realizowane w formie 3 modułów obejmujących: Moduł 1:Diagnoza potrzeb zdrowotnych i plan organizacji opieki oraz	5

	leczenia na poziomie organizacji i międzyinstytucjonalnym. Diagnoza potrzeb zdrowotnych w społeczności lokalnej. Diagnozowanie potrzeb zdrowotnych pacjenta ze schorzeniem przewlekłym Adoptowanie programów profilaktycznych (charakterystyka zjawiska, diagnoza problemu i ocena zasobów, priorytety i cele oraz zadania, realizatorzy i współrealizatorzy/zespoły interdyscyplinarne).	
B14_Ćw_02	Moduł 2. Wdrażanie procesu udzielania świadczeń zdrowotnych z uwzględnieniem skoordynowanej realizacji świadczeń zdrowotnych wobec pacjenta ze schorzeniem przewlekłym. Przedstawienie schematu procesu udzielania świadczeń zdrowotnych z uwzględnieniem skoordynowanej realizacji świadczeń zdrowotnych.	5
B14_Ćw_03	Moduł 3. Plan skoordynowanego procesu udzielania świadczeń zdrowotnych, z uwzględnieniem kryterium jakości i efektywności. Przedstawienie pełnego modelu wdrażania procesu udzielania świadczeń zdrowotnych z uwzględnieniem koordynacji realizacji świadczeń zdrowotnych oraz kryterium jakości i efektywności.	5

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: film, pokaz.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	50
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	15
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**90**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**3,5**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2. Ćwiczenia:

- 100% obecność na ćwiczeniach;
- aktywna postawa w dyskusjach;
- zaangażowanie w pracę zespołową;
- opracowanie modelu wdrażania procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w oparciu o studium pacjenta.

1.3. Zaliczenie poszczególnych modułów:

W oparciu o studium przypadku pacjenta z chorobą przewlekłą:

Zaliczenie modułu 1: Przedstawienie opracowanej diagnozy potrzeb zdrowotnych pacjenta.

Zaliczenie modułu 2: Przedstawienie procesu udzielania świadczeń zdrowotnych z uwzględnieniem skoordynowanej realizacji świadczeń zdrowotnych**.**

Zaliczenie modułu 3: Przedstawienie pełnego modelu wdrażania procesu udzielania świadczeń zdrowotnych z uwzględnieniem koordynacji realizacji świadczeń zdrowotnych oraz kryterium jakości i efektywności.

Kryteria oceny modelu wdrażania procesu udzielania świadczeń zdrowotnych:

kryteria	**5**	**4**	**3**	**2**	**1**	**0**
model skierowany na problemy zdrowotne, dokładnie określone, możliwe do zmierzenia (oszacowania),						
diagnoza uwzględnia charakterystykę, potrzeby i preferencje pacjenta						
w ramach modelu podejmowane będą działania o udowodnionej skuteczności w zakresie problemów zdrowotnych w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
model uwzględnia optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i umożliwia skoordynowaną realizację świadczeń zdrowotnych						
model jest zaplanowany w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

25-24 – 5,0
23-22 – 4,5
21-20 – 4,0
19-18 – 3,5
17-16 – 3,0
15 poniżej 2,0

1.4. Egzamin

- warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składa się z 30 pytań jednokrotnego wyboru (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów),
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 30 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna ilość punktów możliwych do uzyskania wynosi 30,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 18 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%,

Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny	dostateczny	niedostateczny

			plus		
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Schrijvers G.: *Opieka koordynowana. Lepiej i taniej.* Reed Business Information, Amsterdam. NFZ 2017.
- Stawiarska P.*: Kierunki współczesnej promocji zdrowia i prewencji zaburzeń. Profilaktyka XXI wieku zagrożenia i wyzwania. Teoria i praktyka*. Wydawnictwo Difin, Warszawa 2019.
- Sierakowska M., Wrońska I.: *Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015
- Woynarowska B., *Edukacja zdrowotna*. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2018.

- Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej (Dz.U. 2017 poz. 2217, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 1510, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 maja 2009 r. w sprawie uznania dziedzin medycyny za priorytetowe (Dz.U. Nr 84 poz. 709).
- https://www.gov.pl/web/zdrowie/programy-polityki-zdrowotnej1
- https://www.rp.pl/Zdrowie-/190119407-10-najwiekszych-zagrozen-dla-zdrowia-na-swiecie-w-2019-roku.html
- https://www.gov.pl/web/zdrowie/profilaktyka-rzs

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Schimanek T.*: Diagnozowanie problemów społecznych. FISE Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych*, Warszawa 2015. www.fise.org.pl
- Raport końcowy: *„Prowadzenie badań ewaluacyjnych programów profilaktycznych, które mają na celu przeciwdziałanie wielu zagrożeniom jednocześnie w ramach Zadań koordynacyjnych, ewaluacyjnych i badawczych”* https://www.pzh.gov.pl/raport-koncowy-prowadzenie-badan-ewaluacyjnych-programow-profilaktycznych-ktore-maja-na-celu-przeciwdzialanie-wielu-zagrozeniom-jednoczesnie-w-ramach-zadan-koordynacyjnych-ewaluacyjnych-i-badawcz/
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr n. o zdr. Marta Gawlik

   OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr n. o zdr. Marta Gawlik
   mgr Ireneusz Hajduk

Nazwa przedmiotu	**Zaawansowana praktyka pielęgniarska w leceniu i pielęgnacji ran przewlekłych**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B15
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
III	10	15	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą klinicznych aspektów ran przewlekłych oraz zasad doboru opatrunków w leczeniu ran przewlekłych.

Cel 3. Przygotowanie studentów do diagnozowania zagrożeń zdrowotnych oraz adaptacji pacjenta w procesie leczenia najczęściej występujących ran przewlekłych.

Cel 4. Przygotowanie studentów do dobierania opatrunków z uwzględnieniem rodzaju i stanu rany.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, patofizjologii, podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia, nauk społecznych oraz pielęgniarstw specjalistycznych na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
	WIEDZA– student zna i rozumie:			
B.W38.	B15_W_01	metody oceny ran przewlekłych i ich klasyfikację;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
B.W39.	B15_W_02	nowoczesne metody terapii i rolę hiperbarii tlenowej oraz terapii podciśnieniowej w procesie leczenia najczęściej występujących ran przewlekłych, w szczególności owrzodzeń żylnych, owrzodzeń niedokrwiennych,		

		odleżyn, odmrożeń, zespołu stopy cukrzycowej;		
B.W40.	B15_W_03	zasady doboru opatrunków w leczeniu ran przewlekłych;		
B.W41.	B15_W_04	zasady przygotowania pacjenta i jego rodziny w zakresie profilaktyki występowania ran oraz ich powikłań.		
	UMIEJĘTNOŚCI– student jest gotów do:			
B.U11.	B15_U_01	diagnozować zagrożenia zdrowotne pacjenta z choroba przewlekłą;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanej zindywidualizowanej diagnozy zagrożeń zdrowotnych oraz adaptacji pacjenta w procesie leczenia najczęściej występujących ran przewlekłych w oparciu o studium przypadku; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	ćwiczenia
B.U12.	B15_U_02	oceniać adaptację pacjenta do choroby przewlekłej;		
B.U40.	B15_U_03	oceniać i klasyfikować rany przewlekłe;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności dobierania opatrunków z uwzględnieniem rodzaju i stanu rany, w szczególności owrzodzeń żylnych, owrzodzeń niedokrwiennych, i odleżyn, odmrożeń, zespołu stopy cukrzycowej w oparciu o studium	ćwiczenia
B.U41	B15_U_04	dobierać opatrunki z uwzględnieniem rodzaju i stanu rany.		

B.U42.	B15_U_04	przygotować pacjenta i jego rodzinę do profilaktyki, samokontroli, i pielęgnacji rany	przypadku; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	ćwiczenia
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE– student jest gotów do:			
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;			
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.			

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
B15_W_1	Rodzaje ran i ogólnoustrojowa reakcja organizmu na ranę • klasyfikacja ran, • proces gojenia się ran –fazy, sposoby i czynniki modyfikujące. Ocena rany: kliniczna, radiologiczna, biochemiczna, bakteriologiczna: • rozmiar rany, głębokość, lokalizacja, łożysko rany, wysięk, brzegi rany, skóra wokół rany, oznaki infekcji, • ocena rany systemem kolorowym; znaczenie badań mikrobiologicznych w leczeniu ran; ocena parametrów biochemicznych mających wpływ na proces gojenia rany, • ocena układu kostnego i cech ewentualnego zapalenia. Owrzodzenia żylne, owrzodzenia niedokrwienne: • diagnostyka przewlekłych zaburzeń żylnych: badanie podmiotowe i fizykalne, • nieinwazyjne metody diagnostyczne: dopplerowskie, pletyzmografia, próby opaskowe, • inwazyjne metody diagnostyczne: flebografia, pomiar ciśnienia żylnego, • ocena krążenia tętniczego w kończynach dolnych: badanie tętna na tętnicach kończyny dolnej w miejscach typowych; ocena wskaźnika kostka–ramię (WK/R). Odleżyny:	5

	• typy odleżyn klasyfikacja odleżyn wg skal: Shea, National Pressure Ulcer AdvisoryPanel, Torrancea,Yarkony'egoiKirka; Odmrożenia • stopnie odmrożeń. Klasyfikacja zespołu stopy cukrzycowej – tradycyjny podział: postać neuropatyczna, neuropatyczno-niedokrwienna i niedokrwienna; klasyfikacja Wagnera (W); klasyfikacja Uniwersytetu Teksas (UT); klasyfikacja Caputo; klasyfikacja wg PEDIS i IDSA.	
B15_W_2	Nowoczesne metody terapii w procesie leczenia najczęściej występujących ran przewlekłych (owrzodzenia żylne, owrzodzenia niedokrwienne, odleżyny, odmrożenia, zespół stopy cukrzycowej) — hiperbaria tlenowa – komory hiperbaryczne rodzaje i zastosowanie, cel, mechanizm, wskazania, procedura, ośrodki hiperbaryczne w Polsce. — podciśnieniowa terapia leczenia ran – system (urządzenie medyczne - VivanoTec, zestawy opatrunkowe VivanoMed oraz akcesoria dodatków), cele, wskazania.	3
B15_W_3	Zasady doboru opatrunków w leczeniu ran przewlekłych: • dobór odpowiednich opatrunków i preparatów do przemywania, nawilżania i antyseptyki rany (każda rana jest inna, nie ma opatrunków uniwersalnych ani jednolitego schematu ich zastosowania); • w leczeniu zachowawczym – koncepcja leczenia ran w środowisku wilgotnym a opatrunek to wilgotne środowisko w ranie utrzyma.	2
B15_W_4	Zasady przygotowania pacjenta i jego rodziny w zakresie profilaktyki występowania ran oraz ich powikłań.	1
	ĆWICZENIA	
B15_Ćw_01	Ćwiczenia są realizowane w formie 2 modułów obejmujących: Moduł 1. Diagnoza zagrożeń zdrowotnych oraz adaptacji pacjenta w procesie leczenia najczęściej występujących ran przewlekłych. Rola pielęgniarki w interdyscyplinarnym/wielospecjalistycznym zespole leczenia ran.	3
B15_Ćw_02	Moduł 2. Dobieranie opatrunków z uwzględnieniem rodzaju i stanu rany. Współczesne koncepcje miejscowego leczenia ran: • model wilgotnego leczenia ran Wintera; • wysięk z rany i rola opatrunków – schematy postępowania opracowane przez Światową Unię Towarzystw Leczenia Ran; • akronim TIME; • podciśnieniowy system leczenia ran. Rodzaje opatrunków stosowanych w terapii ran przewlekłych**:** opatrunki absorpcyjne, hydrożele, hydrowłókna, granulaty opatrunki poliuretanowo-piankowe, alginiany, hydrokoloidy, perforowane opatrunki okluzyjne, opatrunki półprzepuszczalne, opatrunki złożone, Fibracol, Tielle, TenderWet, TenderWet 24, HydroTac, Zetuvit Plus, Combiderm, Versiva, opatrunki oparte na inżynierii genetycznej (bezkomórkowe substytuty skóry	

	Jedno- lub dwuwarstwowe substytuty skóry), opatrunki pierwotne proste, opatrunki pierwotne złożone, środki enzymatyczne, Oxylen. W oparciu o studium przypadku planowanie opieki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych nad pacjentem w procesie leczenia najczęściej występujących ran przewlekłych. — Owrzodzenia żylne: • kompresjoterapia –zasady, wskazania i p/wskazania; prawo Laplace'a, ciśnienie między powierzchniowe; ułożenie chorego w łóżku; leczenie chirurgiczne; farmakoterapia: leki reologiczne i flebotropowe heparyny i heparynoidy; • wytyczne Grupy Ekspertów w sprawie gojenia owrzodzeń żylnych goleni; • leczenie miejscowe owrzodzeń żylnych: opracowanie rany; opatrunki interaktywne i preparaty stosowane miejscowo w leczeniu owrzodzeń; • leczenie owrzodzeń żylnych opornych na formy terapii podstawowej; • terapia wspomagająca gojenie owrzodzeń: fizykoterapia, zabiegi i ćwiczenia usprawniające; zabiegi pielęgnacyjne kończyny i skóry wokół owrzodzenia; styl życia chorego. — Odleżyny: • ocena rany odleżynowej – lokalizacja, głębokość i wielkość uszkodzenia, obecność wysięku z rany, cechy ewentualnego zakażenia, etap gojenia – obecność tkanki martwiczej, łożysko rany, charakter brzegów, stan skóry wokół rany, obecność ewentualnych powikłań , ocena ran systemem kolorów • leczenie ogólne; • leczenie miejscowe: opracowanie łożyska rany schemat TIME; metody oczyszczania rany – chirurgiczna, antyseptykiem, biologiczna, autolityczna; • nowoczesne opatrunki do leczenia ran – dobór opatrunku zgodnie z aktualną fazą gojenia rany; • terapia światłem; zastosowanie miejscowej terapii podciśnieniowej (MTP); leczenie operacyjne; • standard leczenia odleżyn; • dokumentacja leczenia odleżyn. — Odmrożenia: • postepowanie terapeutyczne pielęgniarskie w zależności od stopnia odmrożenia, postepowanie po zakończeniu leczenia odmrożenia. — Stopa cukrzycowa: • badanie stóp w cukrzycy; • opracowanie owrzodzenia; • profilaktyka i edukacja pacjenta.	12

VI METODY I ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- studium przypadku;

- praca w zespołach;
- prezentacje;
- metody eksponujące: pokaz;

- fantom z ranami;
- fantom z owrzodzeniem goleni;
- opatrunki specjalistyczne do leczenia ran;
- formularze dokumentacji medycznej pozwalające na dokumentowanie działań profilaktycznych i metod leczenia ran;
- materiały uciskowe: bandaże kompresyjne o różnym stopniu rozciągliwości, próbniki wyrobów dziewiarskich do kompresjoterapii, systemy kompresji wielowarstwowej do bandażowania kończyny dolnej;
- miara krawiecka;
- opisy przypadków do planowania opieki.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	25
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**60**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,0**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaangażowanie w pracę zespołową,
- zaliczenie modułów.

1.3. Zaliczenie poszczególnych modułów:

Zaliczenie modułu 1: Przygotowanie indywidualnego profilu pacjenta z raną przewlekłą w zakresie wartościowania zdrowia i zachowań zdrowotnych.

Zaliczenie modułu 2: Przedstawienie indywidualnego planu postępowania miejscowego w zakresie działań diagnostycznych i pielęgnacyjnych wspomagających gojenie rany przewlekłej oraz przeprowadzenia kompleksowej edukacji chorego w zakresie samoobserwacji i prawidłowej pielęgnacji.

- Kryteria oceny opracowanych planu opieki nad pacjentem:

kryteria	5	4	3	2	1	0
plan opieki skierowany na określone problemy zdrowotne chorego, dokładnie określone, możliwe do zmierzenia (oszacowania)						

plan uwzględnia indywidualny profil pacjenta w zakresie: wartościowania zdrowia, adaptacji do choroby,						
działania uwzględnione w planie mają udowodnioną skuteczność w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
zaplanowane działania uwzględniają optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i umożliwiają skoordynowaną realizację świadczeń zdrowotnych						
działania są zaplanowane w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

25-24 – 5,0
23-22 – 4,5
21-20 – 4,0
19-18 – 3,5
17-16 – 3,0
15 poniżej 2,0

1.4. Zaliczenie przedmiotu z oceną

- warunkiem przystąpienia do testu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składa się z 20 pytań jednokrotnego wyboru (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów),
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 20 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna ilość punktów możliwych do uzyskania wynosi 20,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 12 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%.

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	ponad dobry	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Ackley B.J., Ladwig G.B., red nauk. wydania polskiego: Zarzycka D., Ślusarska B.: *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*. Wydawnictwo Elsevier, Warszawa 2011.
- Grey J.E., Harding K.G.*: Leczenie ran w praktyce.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.
- Szewczyk M.T., Jawień A.: *Leczenie ran przewlekłych*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012.
- Krasowski G.: *Leczenie ran przewlekłych–definicja, epidemiologia, fizjologia i patofizjologia,* cz.I. Medycyna Praktyczna 2013/4.
- Grupa Ekspertów do spraw opracowania „Wytycznych": Wytyczne grupy ekspertów w sprawie gojenia owrzodzeń żylnych goleni. Leczenie Ran 2011; 8 (3): 59-80.
- Kurpas D., Mariola Wojtal M.: *Rany przewlekłe w praktyce lekarza rodzinnego – zasady terapii i pielęgnacji.* Terapia. Medycyna Rodzinna. Marzec 2012. https://terapia.com.pl/publ/id,129725,ed,210

- Paprocki J., Gackowska M., Pawłowska M., Woźniak A.: *Aktualne zastosowanie hiperbarii tlenowej*. Medycyna Rodzinna 4/2016, s. 217-222.
- Mrozikiewicz-Rakowska B., Jawień A., Sopata M. i wsp.: *Organizacja opieki nad chorym z zespołem stopy cukrzycowej. Wytyczne Polskiego Towarzystwa Leczenia Ran*. Leczenie Ran 2015; 12 (3): 8-112.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Budynek M., Nowacki C.: *Opatrywanie ran. Wiedza i umiejętności*. Makmed, Lublin 2008.
- Dobrogowski J., Wordliczek J.: *Leczenie bólu*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.
- Karkowska D.: *Prawo medyczne dla pielęgniarek*. WoltersKluwer Business, Warszawa 2013.
- Krasowski G., Kruk M.: *Leczenie odleżyn i ran przewlekłych.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.
- Rosińczuk J., Uchmanowicz I.: *Profilaktyka i leczenie odleżyn*. [w]: *Podstawy pielęgniarstwa t.2. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej.* Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A.: (red. nauk.) Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017: 1017-1058.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. 1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   Mgr Lidia Biłogan

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   mgr piel. Lidia Biłogan

Nazwa przedmiotu	**Zaawansowana praktyka pielęgniarska nad pacjentem z przetoką jelitową**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B16
Forma zaliczenia	Egzamin
Liczba punktów ECTS	2,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
IV	15	15	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą zasad oceny funkcjonowania przetoki jelitowej i moczowej oraz jej powikłań.

Cel 3. Przygotowanie studentów do diagnozowania zagrożeń zdrowotnych oraz adaptacji pacjenta z przetoką jelitową lub moczową.

Cel 4. Przygotowanie studentów do stosowania nowoczesnych technik pielęgnacji przetok jelitowych i moczowych.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, patofizjologii, podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia, nauk społecznych oraz pielęgniarstw specjalistycznych na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
	WIEDZA– student zna i rozumie:			
B.W42.	B16_W_01	zasady oceny funkcjonowania przetoki jelitowej i moczowej oraz jej powikłań;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
B.W43.	B16_W_02	zasady przygotowania pacjenta z przetoka jelitową i moczową oraz jego rodziny do samoobserwacji i samoopieki oraz zasady doboru sprzętu stomijnego i jego refundacji.		

	UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			
B.U11.	B16_Ćw_01	diagnozować zagrożenia zdrowotne pacjenta z chorobą przewlekłą;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanej zindywidualizowanej diagnozy zagrożeń zdrowotnych oraz adaptacji przetok jelitowych i moczowych stosownie do studium przypadku; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	ćwiczenia
B.U12.	B16_Ćw_01	oceniać adaptację pacjenta do choroby przewlekłej;		
B.U43	B16_Ćw_02	stosować nowoczesne techniki pielęgnacji przetok jelitowych i moczowych;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności stosowania nowoczesnych technik pielęgnacji przetok jelitowych i moczowych stosownie do studium przypadku; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	ćwiczenia
B.U44.	B16_Ćw_02	przygotować pacjenta ze stomią do samoopieki i zapewnić doradztwo w doborze sprzętu stomijnego.	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności przygotowania pacjenta ze stomią do samoopieki i zapewnienie doradztwa w doborze sprzętu stomijnego stosownie do studium przypadku;	

			- test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE– student jest gotów do:			
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;			
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.			

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
B16_W_01	Przetoki jelitowe i moczowe: — operacje wyłonienia urostomii, ileostomii i kolostomii, — zasady stosowania systemów stomijnych, — ocena funkcjonowania stomii, — powikłania stomii.	6
B16_W_02	Edukacja pacjenta oraz jego rodziny/opiekunów z przetoką jelitową i moczową: — zasady przygotowania do samoobserwacji i samoopieki, — dobór sprzętu stomijnego – zasady, refundacja, limity: • Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10.05.2003 r. (Dz. U. nr 85 z dnia 16.05.2003 r.), • Rozporządzenie MZ z 2009 r. (Dz. U. nr 139, poz. 1141), • Rozporządzenie MZ z 6 grudnia 2013 r. (Dz. U. 2013, poz. 1565).	9
	ĆWICZENIA	
B16_Ćw_01	Ćwiczenia są realizowane w formie 2 modułów obejmujących:	

	Moduł 1. Diagnoza zagrożeń zdrowotnych oraz adaptacji pacjenta z przetoką jelitową i moczową. Rola pielęgniarki w interdyscyplinarnym/wielospecjalistycznym zespole leczenia pacjentów z przetoką jelitową i moczową.	3
B16_Ćw_02	Moduł 2. Stosowanie nowoczesnych technik pielęgnacji przetok jelitowych i moczowych. — Ogólnopolska kampania społeczna *„STOMAlife. Odkryj Stomię"*: • karta stomika, • Międzynarodowa Karta Praw Osoby ze Stomią, • Europejska Karta Praw Pacjentów. — Wskazówki dotyczące życia ze stomią: • dobór sprzętu stomijnego, • pielęgnacja i ochrona skóry, • porady dietetyczne, • aktywność fizyczna, • wskazówki dotyczące podróży, • życie intymne, W oparciu o studium przypadku planowanie opieki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych nad pacjentem z przetoką jelitową lub moczową • przygotowanie pacjenta ze stomią do samoopieki i zapewnienia doradztwa w doborze sprzętu stomijnego.	12

VI METODY I ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- studium przypadku;
- praca w zespołach;
- prezentacje;
- metody eksponujące: pokaz, filmy dotyczące pielęgnacji stomii;

- symulator do pielęgnacji stomii;
- sprzęt stomijny;
- formularze dokumentacji medycznej pozwalające na dokumentowanie pielęgnowanie pacjenta ze stomią;
- opisy przypadków do planowania opieki.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	30
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	

Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**65**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,0**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaangażowanie w pracę zespołową,
- zaliczenie modułów.

1.3. Zaliczenie poszczególnych modułów:

Zaliczenie modułu 1: Przygotowanie indywidualnego profilu pacjenta z wyłonioną przetoką jelitową lub moczową w zakresie wartościowania zdrowia i zachowań zdrowotnych.

Zaliczenie modułu 2: Przedstawienie indywidualnego planu postępowania terapeutycznego oraz przeprowadzenia kompleksowej edukacji chorego ze stomią i jego rodziny/opiekunów w zakresie samoobserwacji oraz prawidłowej pielęgnacji.

- Kryteria oceny opracowanych planu postępowania terapeutycznego:

kryteria	5	4	3	2	1	0
plan postępowania terapeutycznego skierowany na określone problemy zdrowotne chorego, dokładnie określone, możliwe do zmierzenia (oszacowania)						
plan uwzględnia indywidualny profil pacjenta w zakresie: wartościowania zdrowia, adaptacji do choroby,						
postępowanie terapeutyczne uwzględnione w planie mają udowodnioną skuteczność w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
zaplanowane postępowanie terapeutyczne uwzględnia optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i umożliwiają skoordynowaną realizację świadczeń zdrowotnych						
postępowanie terapeutyczne jest zaplanowane w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

25-24 – 5,0
23-22 – 4,5
21-20 – 4,0
19-18 – 3,5
17-16 – 3,0
15 poniżej 2,0

1.4. Egzamin

- warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,

- test zaliczeniowy składa się z 40 pytań jednokrotnego wyboru (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów),
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 40 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna ilość punktów możliwych do uzyskania wynosi 40,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 24 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%.

- Kryteria oceniania:

bardzo dobry	ponad dobry	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Ackley B.J., Ladwig G.B., red nauk. wydania polskiego: Zarzycka D., Ślusarska B.: *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*. Wydawnictwo Elsevier, Warszawa 2011.
- Fibak J.: *Chirurgia: podręcznik dla studentów*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005.
- Kapała W.: *Pielęgniarstwo w chirurgii: wybrane problemy z praktyki pielęgniarskiej oddziałów chirurgii ogólnej.* Wydawnictwo Czelej, Lublin 2006.
- Koper A.: *Pielęgniarstwo onkologiczne: podręcznik dla studiów medycznych.* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011.
- Polskie Towarzystwo Stomijne Pol-ilko. http://www.polilko.pl/

- Banaszkiewicz Z., Szewczyk M. T., Cierzniakowska K., Jawień A.: *Jakość życia u chorych na stomię*. Współczesna Onkologia 2007, 1: 17-25.
- Cierzniakowska K., Szewczyk M. T, Banaszkiewicz Z., Szymańska H.: *Jakość życia pacjentów z wyłonioną stomią jelitową.* Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne 2013, 4: 142-147.
- Grzywacz A., Hofman J.: *Stomia powrót do domu. Edukacja chorego i jego rodziny*. Magazyn Pielęgniarki i Położnej 2014, 10: 10-11.
- Jankowska P., Kikolska M., Kwiatkowska M., Kochman D., Głowacka M.: *Pielęgnacja pacjenta ze stomią po leczeniu chirurgicznym nowotworu jelita grubego – studium przypadku w oparciu o ICNP®*

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Bączyk G., Kapała W.: *Podstawy kliniczne oraz pielęgnowanie chorych w okresie przed- i pooperacyjnym w chirurgii, ortopedii i traumatologii*. Wydawnictwo UM w Poznaniu, Poznań 2018.
- Wieder-Huszla S. i wsp.: *Wspomaganie odżywiania pacjenta* [w]: *Podstawy pielęgniarstwa t.2. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej.* Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A.: (red. nauk.) Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017: 843-872.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. 1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU

dr Mariusz Stachowiak

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr Mariusz Stachowiak
   dr Wiesław Zielonka

Nazwa przedmiotu	**Zaawansowana praktyka pielęgniarska w chorobach przewlekłych w tym: tlenoterapia ciągła i wentylacja mechaniczna**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B17
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2,5
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
II	10	15	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą metod tlenoterapii, monitorowania stanu pacjenta leczonego tlenem.

Cel 2. Wyposażenie studentów w wiedzę obejmującą wskazania i zasady stosowania wentylacji mechanicznej inwazyjnej i nieinwazyjnej.

Cel 3. Kształtowanie umiejętności studentów w zakresie udzielania pacjentowi wsparcia motywacyjno-edukacyjnego oraz dobrania odpowiedniej metody komunikacji podczas tlenoterapii ciągłej i wentylacji mechaniczne.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu anatomii, fizjologii i patologii, klinicznych podstaw chorób oraz pielęgniarstw specjalistycznych na poziomie licencjackim na kierunku pielęgniarstwo

IVMODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
WIEDZA– student zna i rozumie:				
B.W46.	B17_W_01	zasady stosowania nowoczesnych metod tlenoterapii, monitorowania stanu pacjenta leczonego tlenem i toksyczności tlenu	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
B.W47.	B17_W_02	wskazania i zasady stosowania wentylacji mechanicznej inwazyjnej i nieinwazyjnej oraz możliwe powikłania jej zastosowania		
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				
	B17_U_01	diagnozować	- aktywność	

B.U11		zagrożenia zdrowotne pacjenta z chorobą przewlekłą podczas tlenoterapii ciągłej i wentylacji;	i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanej zindywidualizowanej diagnozy zagrożeń zdrowotnych oraz adaptacji pacjenta z chorobą przewlekłą podczas tlenoterapii ciągłej i wentylacji w oparciu o studium przypadku; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	ćwiczenia
B.U12.	B17_U_01	oceniać adaptację dziecka do choroby przewlekłej;		
B.U39	B17_U_02	rozpoznawać sytuacje psychologiczną pacjenta i jego reakcje na chorobę oraz proces leczenia, a także udzielać wsparcia motywacyjno-edukacyjnego podczas tlenoterapii ciągłej i wentylacji mechanicznej;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności opracowanego rozpoznania sytuacji psychologicznej pacjenta i jego reakcji na chorobę oraz proces leczenia, a także planu udzielanego wsparcia motywacyjno-edukacyjnego podczas tlenoterapii ciągłej i wentylacji mechaniczne w oparciu o studium przypadku; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	ćwiczenia
B.U56	B17_U_03	komunikować się z pacjentem wentylowanym mechanicznie z wykorzystaniem alternatywnych metod komunikacji	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - ocena poprawności dobrania odpowiedniej metody komunikacji z pacjentem podczas tlenoterapii ciągłej i wentylacji mechanicznej. w oparciu o studium przypadku; - test jednokrotnego wyboru	
B.U52.	B17_U_03	przygotowywać sprzęt i urządzenia do wdrożenia wentylacji mechanicznej inwazyjnej, w tym wykonać test aparatu		ćwiczenia
B.U53.	B17_U_03	obsługiwać respirator		

		w trybie wentylacji nieinwazyjnej	przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	
B.U54	B17_U_03	przygotowywać i stosować sprzęt do prowadzenia wentylacji nieinwazyjnej		
B.U55	B17_U_03	zapewniać pacjentowi wentylowanemu mechanicznie w sposób inwazyjny kompleksową opiekę pielęgniarską		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;			
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.			

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
WYKŁAD		
B17_W_01	Tlenoterapia: • nowoczesne metody; • wskazania do leczenia tlenem; • przyrządy służące do podawania tlenu; • zasady stosowania; • monitorowanie stanu pacjenta leczonego tlenem; • toksyczność tlenu; • procedura podawanie tlenu – tlenoterapia czynna, tlenoterapia bierna; • tlenoterapia domowa.	5
B17_W_02	Długoterminowa Opieka Domowa Wentylacja mechaniczna: • wskazania; • inwazyjna i nieinwazyjna;	5

	• zasady oceny i monitorowania skuteczności wentylacji mechanicznej u pacjentów wentylowanych mechanicznie; • powikłania stosowania wentylacji mechanicznej inwazyjnej i nieinwazyjnej (pacjenci wymagający ciągłej lub okresowej terapii oddechowej za pomocą respiratora; pacjenci wymagający stałego, specjalistycznego nadzoru lekarza, profesjonalnej pielęgnacji i rehabilitacji; pacjenci niewymagającym hospitalizacji w oddziałach intensywnej terapii lub pobytu w zakładach opieki całodobowej); • zespół terapeutyczny: lekarz anestezjolog, pielęgniarka anestezjologiczna, fizjoterapeuta • umowa z Narodowym Funduszem Zdrowia (specjalistyczna aparatura, niezbędna do realizacji świadczenia).	
ĆWICZENIA		
B17_U_01	Rola pielęgniarki w opiece nad pacjentami z niewydolnością oddechową, wymagających tlenoterapii ciągłej i wentylacji za pomocą respiratora: • diagnozowanie zagrożeń zdrowotnych pacjenta; • ocena adaptacji pacjenta do choroby przewlekłej; • zapewnienie komfortu choremu (uczestniczenie w domowych i zawodowych obowiązkach), pozytywny wpływ na samopoczucie i jakość życia pacjenta.	5
B17_Ćw_02	Rozpoznanie sytuacji psychologicznej pacjenta i jego reakcji na chorobę oraz proces leczenia; Zakres udzielanego wsparcia motywacyjno-edukacyjnego podczas tlenoterapii ciągłej i wentylacji mechanicznej.	5
B17_Ćw_03	Komunikowanie się z pacjentem wentylowanym mechanicznie Alternatywne sposoby porozumiewanie się: — klasyczne • sygnalizowanie potrzeb za pomocą uścisku ręki, • zamykanie powiek w odpowiedzi na “tak” lub “nie”, • ruch gałek ocznych, • pisanie krótkich komunikatów na kartce, • układanie wyrazów i zdań przez wskazywanie poszczególnych liter na specjalnych szablonach lub obrazkach, — współczesne technologie: wideofony, ekrany i monitory dotykowe, specjalne komunikatory, smartfony itp. Zaburzenia komunikacji jako źródło stresu i lęku. Opracowanie planu postępowania terapeutycznego wobec pacjenta, jego rodziny i opiekunów w zakresie udzielanego wsparcia motywacyjno-edukacyjnego podczas tlenoterapii ciągłej i wentylacji mechanicznej.	5

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;

- prezentacje;
- metody eksponujące: film, plansze dydaktyczne, pokaz;
- wyniki badań spirometrycznych, przykładowa dokumentacja medyczna pacjenta, symulacje analizująca krzywe zależności objętość/ciśnienie i pętle oddechowe.
- procesy pielęgnowania.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	25
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	15
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	15
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**70**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,5**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaangażowanie w pracę zespołową,
- zaliczenie opracowanego planu postępowania terapeutycznego wobec pacjenta, jego rodziny i opiekunów w zakresie udzielanego wsparcia motywacyjno-edukacyjnego podczas tlenoterapii ciągłej i wentylacji mechaniczne.

- Kryteria oceny opracowanych planu postępowania terapeutycznego:

kryteria	5	4	3	2	1	0
plan postępowania terapeutycznego skierowany na określone problemy zdrowotne chorego, dokładnie określone, możliwe do zmierzenia (oszacowania)						
plan uwzględnia indywidualny profil pacjenta w zakresie: wartościowania zdrowia, adaptacji do choroby,						
postępowanie terapeutyczne uwzględnione w planie mają udowodnioną skuteczność w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
zaplanowane postępowanie terapeutyczne uwzględnia optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i umożliwiają skoordynowaną realizację świadczeń zdrowotnych						
postępowanie terapeutyczne jest zaplanowane						

w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

25-24 – 5,0
23-22 – 4,5
21-20 – 4,0
19-18 – 3,5
17-16 – 3,0
15 poniżej 2,0

1.3. Zaliczenie przedmiotu z oceną

- warunkiem przystąpienia do testu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składaj się z 20 pytań jednokrotnego wyboru (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów),
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 20 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania wynosi 20,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 12 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%.

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

2. Ackley B.J., Ladwig G. B., red nauk. wydania polskiego: Zarzycka D., Ślusarska B.: *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*. Wydawnictwo Elsevier, Warszawa 2011.

- Szczeklik A., Gajewski P.: *Interna Szczeklika*, MP, Kraków 2019:
  - Jankowski M. i wsp: *Niewydolność oddechowa:* 865-882.
- Wołowicka L., Dyk D. (red.): *Anestezjologia i intensywna opieka. Klinika i pielęgniarstwo*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
- Rybicki Z.: *Intensywna terapia dorosłych. Kompendium t. 1 i t. 2*. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2015.
- Szulc R. (red.): *Usprawnianie lecznicze krytycznie chorych*. Urban & Partner, Wrocław 2017.
- Grupa robocza ds. praktyki w pielęgniarstwie anestezjologicznym i intensywnej opieki. PTPAiIO. Zalecenia dotyczące pielęgnowania pacjenta leczonego w oddziale intensywnej terapii. Poznań 2013

- Siwołowski P., Petruk-Kowalczyk J., Zymliński R., *Zaostrzenie przewlekłej niewydolności serca – postępowanie w najczęstszych przyczynach.* Medycyna Po Dyplomie, 2011, 189, 12: 74-81.
- Mirczak A.: *Rola pielęgniarki w opiece domowej nad pacjentem wentylowanym mechanicznie*. Katedra Gerontologii Społecznej, Instytut Pracy Socjalnej, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Kraków, Pielęgniarstwo i Zdrowie Publiczne.

3. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Talarska D. (red.): *Pielęgniarstwo internistyczne: podręcznik dla studiów medycznych*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011.

- Majda A. i wsp.: 27.2. *Podawanie tlenu* [w]: *Podstawy pielęgniarstwa t.2. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej.* Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A.: (red. nauk.) Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017: 456-464.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr Wiesław Zielonka

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   mgr piel. Lidia Biłogan

Nazwa przedmiotu	**Zaawansowana praktyka pielęgniarska w chorobach przewlekłych – terapia bólu**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B18
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
IV	10	12	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą metod oceny bólu w różnych sytuacjach klinicznych i farmakologicznych oraz niefarmakologicznych metod jego leczenia.

Cel 3. Przygotowanie studentów do oceny natężenia bólu według skal z uwzględnieniem wieku pacjenta oraz jego stanu klinicznego.

Cel 4. Przygotowanie studentów do prowadzenia edukacji pacjenta w zakresie samokontroli i samopielęgnacji w terapii bólu.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, patofizjologii, podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia, nauk społecznych oraz pielęgniarstw specjalistycznych na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
	WIEDZA – student zna i rozumie:			
B.W44.	B18_W_01	metody oceny bólu w różnych sytuacjach klinicznych i farmakologiczne oraz niefarmakologiczne metody jego leczenia.	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	wykład
	UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			

B.U45.	B18_U_01	oceniać natężenie bólu według skal z uwzględnieniem wieku pacjenta oraz jego stanu klinicznego;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - umiejętność oceny natężenia bólu według skal z uwzględnieniem wieku pacjenta oraz jego stanu klinicznego;	ćwiczenia
B.U.39. B.U48.	B18_U_02	rozpoznawać sytuację psychologiczną pacjenta i jego reakcję na chorobę oraz proces leczenia, a także udzielać mu wsparcia motywacyjno-edukacyjnego; prowadzić edukację pacjenta w zakresie samokontroli i samopielęgnacji w terapii bólu.	- opracowanie indywidualnego planu opieki nad pacjentem z uwzględnieniem adaptacji pacjenta do choroby w tym: planu wsparcia motywacyjno-edukacyjnego w zakresie zmagania się z chorobą oraz zaleceń w zakresie samoopieki i samopielęgnacji w terapii bólu.	ćwiczenia
B.U46.	B18_U_03	dobierać i stosować metody leczenia farmakologicznego bólu oraz stosować metody niefarmakologicznego leczenia bólu w zależności od stanu klinicznego pacjenta		wykład, ćwiczenia
B.U47.	B18_U_04	monitorować skuteczność leczenia przeciwbólowego	aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - umiejętność oceny natężenia bólu według skal z uwzględnieniem wieku pacjenta oraz jego stanu klinicznego	ćwiczenia
KOMPETENCJE SPOŁECZNE– student jest gotów do:				
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;			

1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;	obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.		

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
B18_W_01	Wykłady stanowią teoretyczne wprowadzenie do ćwiczeń i obejmują następujące treści: Metody oceny bólu w różnych sytuacjach klinicznych i farmakologiczne oraz niefarmakologiczne metody jego leczenia — definicja bólu wg Międzynarodowego Stowarzyszenia Badania Bólu — ból pooperacyjny i pourazowy – nasilenie bólu związane z rozległością i lokalizacją urazu tkanek, na podstawie wytycznych Polskiego Towarzystwa Badania Bólu (PTBB); — ból pooperacyjny w różnych specjalnościach zabiegowych; — czynniki modyfikujące odczuwanie bólu; — ból przewlekły i neuropatyczny; • patomechanizm bólu neuropatycznego; wybrane zespoły bólu neuropatycznego: •przetrwały ból pooperacyjny i pourazowy, •ból fantomowy; • zalecenia Międzynarodowego Stowarzyszenia Badania Bólu wielodyscyplinarne leczenie chorych z uwzględnieniem aspektu fizycznego (somatyczny, postępowania psychologicznego, społecznego, rekreacyjnego i zawodowego; • postępowanie wielokierunkowe – metody leczenia anestezjologicznego, chirurgicznego, farmakologicznego, programy rehabilitacyjne, terapii poznawcza, behawioralna czy techniki wspomagające.	5
B18_W_02	Standardy postępowania w zakresie terapii bólu: — farmakoterapia bólu: • drabina analgetyczna WHO; • zalecenia Polskiego Towarzystwa Badania Bólu (PTBB); • stosowanie analgezji multimodalnej –zasady łączenia różnych leków i technik oraz zalety takiego postępowania; • zasadność stosowania opioidów w leczeniu bólu; • zastosowanie leków adiuwantowych w leczeniu bólu; • zróżnicowanie sposobu leczenia bólu pooperacyjnego w zależności od rozległości uszkodzenia tkanek; • monitorowanie występowania działań niepożądanych stosowanych leków w terapii bólu. • farmakoterapia bólu w szczególnych populacjach pacjentów.	3

B18_W_03	Standardy postępowania w zakresie terapii bólu: — metody niefarmakologiczne • przezskórna elektrostymulacja nerwów (TENS); • fizjoterapia, rehabilitacja; • akupunktura; • blokad, termolezja; • wsparcie psychologiczne, terapia zajęciowa.	2
ĆWICZENIA		
B18_Ćw_01	Ćwiczenia są realizowane w formie 2 modułów obejmujących: Moduł 1. Ocena natężenie bólu według skal z uwzględnieniem wieku pacjenta oraz jego stanu klinicznego. Skale oceny natężenia bólu • skala słowna *(Verbal Rating Scale)*; • 11-punktowa skala numeryczna *(NRS –Numerical Rating Scale);* • skala wzrokowo-analogowa *(VAS –Visual Analogue Scale);* • skala Szpitala Księcia Henryka *(PHHPS –Prince Henry Hospital Pain Score);* • *GPM (Geriatric Pain Measure); CNPI (Checklist of Nonverbal Pain Indicators), PADE (Pain Assessment in Dementing Elderly Scale), PAINAD (Pain Assessment in Advanced Dementia), PACSLAC (Pain Assessment Checklist for Seniors with Limited Ability to Communicate), Doloplus-2* Zadania pielęgniarki w terapii bólu. • monitorowanie natężenia i udział w terapii bólu; • redukcja czynników zwiększających subiektywne odczuwanie bólu przez pacjenta; • wykorzystanie niefarmakologicznych technik uśmierzania bólu ostrego edukacja pacjenta na temat metod monitorowania i leczenia bólu; • organizacja leczenia bólu w oddziałach szpitalnych: współpraca z lekarzem prowadzącym/dyżurnym, anestezjologiem; współpraca z psychologiem klinicznym, rehabilitantem oraz innymi specjalistami zespołu leczenia bólu; poradnictwo i wsparcie dla chorych z bólem oraz ich rodzin; dokumentowanie przebiegu leczenia bólu.; • zadania pielęgniarki w ramach zespołu leczenia bólu: kompetencje pielęgniarki w zespole leczenia bólu; realizacja zadań w ramach organizacji pracy i przyjętych zasad w jednostce ochrony zdrowia. Umiejętność oceny natężenia bólu według skal z uwzględnieniem wieku pacjenta oraz jego stanu klinicznego.	3
B18_Ćw_02	Moduł 2. Sytuacja psychologiczna pacjenta i jego reakcja na chorobę oraz proces leczenia. Udzielanie wsparcia motywacyjno-edukacyjnego. Czynniki determinujące akceptację i przystosowanie do choroby – narzędzia służące do oceny przystosowania pacjenta do choroby skala akceptacji Choroby-AIS, kwestionariusz przekonań na temat kontroli bólu-BPCQ. W oparciu o studium przypadku:	9

	— ocena adaptacji pacjenta do choroby; — opracowanie indywidualnego planu: • wsparcia motywacyjno-edukacyjnego w procesie zmagania się z chorobą; • edukacji pacjenta w zakresie metod kontroli bólu, stosowanych leków przeciwbólowych oraz mogących wystąpić działań niepożądanych związanych z terapią.	

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: pokaz, interpretacja sytuacji klinicznej, dokumentacja pacjenta, inscenizacja.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	22
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**57**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,0**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaangażowanie w pracę zespołową.

1.3. Zaliczenie poszczególnych modułów:

Zaliczenie modułu 1: Opanowanie umiejętności oceny natężenia bólu według skal z uwzględnieniem wieku pacjenta oraz jego stanu klinicznego.

Zaliczenie modułu 2: Opracowanie planu edukacji pacjenta w zakresie metod kontroli bólu, stosowanych leków przeciwbólowych oraz mogących wystąpić działań niepożądanych związanych z terapią.

- Kryteria oceny opracowanych planu edukacji pacjenta:

kryteria	5	4	3	2	1	0
plan opieki skierowany na określone problemy zdrowotne chorego, dokładnie określone, możliwe do zmierzenia (oszacowania),						
plan uwzględnia indywidualny profil pacjenta w zakresie: wartościowania zdrowia, adaptacji do choroby, potrzeby odżywiania						
działania uwzględnione w planie mają udowodnioną skuteczność w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
zaplanowane działania uwzględniają optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i umożliwiają skoordynowaną realizację świadczeń zdrowotnych						
działania są zaplanowane w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

1.4. Zaliczenie przedmiotu z oceną

- warunkiem przystąpienia do testu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składaj się z 20 pytań jednokrotnego wyboru (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów),
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 20 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna ilość punktów możliwych do uzyskania wynosi 20,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 12 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%.

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	ponad dobry	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

<u>IX WYKAZ LITERATURY:</u>

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Dobrogowski J., Wordliczek J.: *Leczenie bólu*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2017.
- Kapała W.: *Ocena i leczenie bólu pooperacyjnego i pourazowego – ujęcie kliniczne i pielęgniarskie*. W: Bączyk G., Kapała W.*: Podstawy kliniczne oraz pielęgnowanie chorych w okresie przed- i pooperacyjnym w chirurgii, ortopedii i traumatologii*, Wydawnictwo UM Poznań 2018: 360-368.
- Sękowska A., Malec-Milewska M.: *Leczenie bólu neuropatycznego. Stan wiedzy na rok 2019.* Medical Education, Warszawa 2019.
- Szczeklik A., Gajewski P.: *Interna Szczeklika*, MP, Kraków 2019:
  - Zwolińska G.: *Objawy podmiotowe i przedmiotowe. 1. Objawy podmiotowe. 1.1. Ból:* 2229-2269.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- de Walden-Gałuszko K.: *Psychoonkologia*, Wydawnictwo Biblioteka Psychiatrii Polskiej. Kraków 2000.
- de Walden-Gałuszko K, *U kresu*. Wydawnictwo Medyczne MAKmed, Gdańsk 2000.

- Gniadek A. i wsp.: *Opieka pielęgniarska w wybranych stanach klinicznych pacjenta. Planowanie opieki pielęgniarskiej w bólu*. [w]: *Podstawy pielęgniarstwa t.1. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej.* Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A.: (red. nauk.) Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017: 691-696.
- Suchorzewski M.: *Ból i jego leczenie*. W: Wołowicka L., Dyk D. (red.): *Anestezjologia i intensywna opieka. Klinika i pielęgniarstwo*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007: 289-301.

Artykuły z czasopism

- Nie kłaniaj się bólowi i nie ból się! Poradnik dla pacjenta
  - http://www.sarcoma.pl/pliki/Leczenie/Walka%20z%20b%C3%B3lem/Poradnik.pdf
- Zajączkowska R.: P*raktyka kliniczna – przewodnik leczenia bólu: Leczenie bólu u osób w podeszłym wieku*. Med. Prakt., 2018; 5: 94–101
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   Dr Marta Gawlik

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr Marta Gawlik

Nazwa przedmiotu	**Zaawansowana praktyka pielęgniarska w chorobach przewlekłych – żywienie dojelitowe i pozajelitowe**
Kategoria przedmiotu	B. Zaawansowana praktyka pielęgniarska
Kod przedmiotu	B19
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
III	10	12	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę dotyczącą zasad współpracy z zespołem żywieniowym w planowaniu i realizacji metod, technik oraz rodzajów żywienia dojelitowego i pozajelitowego w ramach profilaktyki powikłań.

Cel 2. Przygotowanie studentów do wykorzystywania standaryzowanych narzędzi w przeprowadzaniu stanu odżywienia pacjenta.

Cel 3. Przygotowanie studentów do właściwego dobierania i zlecania środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych w zależności od potrzeb pacjenta.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, patofizjologii, podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia, nauk społecznych oraz pielęgniarstw specjalistycznych na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
	WIEDZA – student zna i rozumie:			
B.W45.	B19_W_01	zasady współpracy z zespołem żywieniowym w planowaniu i realizacji metod, technik oraz rodzajów żywienia dojelitowego i pozajelitowego w ramach profilaktyki powikłań.	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	wykład
	UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			

B.U49.	B19_U_01	wykorzystywać standaryzowane narzędzia w przeprowadzaniu stanu odżywienia pacjenta;	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - opracowanie indywidualnego planu opieki nad pacjentem z uwzględnieniem: pogłębionej oceny stanu odżywienia, kwalifikacji do interwencji żywieniowej (w tym wybór drogi leczenia: żywienie dojelitowe lub pozajelitowe), zaplanowanie interwencji żywieniowej (ustalenie programu leczenia), realizacji programu leczenia oraz nadzoru nad nim.	ćwiczenia
B.U.4.	B19_U_02	dobierać i zlecać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyroby medyczne w zależności od potrzeb pacjenta.	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - charakterystyka sposobów żywienia dojelitowego preparatów i sprzętu do żywienia; - indywidualne (w zależności od potrzeb pacjenta) dobranie i zlecanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych.	ćwiczenia
B.U50.	B19_U_03	monitorować stan ogólny pacjenta w czasie leczenia żywieniowego	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - charakterystyka	

			sposobów żywienia dojelitowego preparatów i sprzętu do żywienia; - indywidualne (w zależności od potrzeb pacjenta) dobranie i zlecanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych.	
B.U51.	B19_U_04	prowadzić żywienie dojelitowe z wykorzystaniem różnych technik, w tym pompy perystaltycznej i żywienia pozajelitowego drogą żył centralnych i obwodowych	- aktywność i zaangażowanie na ćwiczeniach; - charakterystyka sposobów żywienia dojelitowego preparatów i sprzętu do żywienia; - indywidualne (w zależności od potrzeb pacjenta) dobranie i zlecanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych.	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE– student jest gotów do:				
1.3.1)	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;		obserwacja 360^0 samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2)	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem			

	problemu;		
1.3.3)	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.		

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
B19_W_1	Wykłady stanowią teoretyczne wprowadzenie do ćwiczeń i obejmują następujące treści: Leczenie żywieniowe (żywienie dojelitowe) a żywienie kliniczne (żywienie dojelitowe + żywienie pozajelitowe lub żywienie pozajelitowe). Leczenie żywieniowe: — wzbogacanie pokarmu, — stosowanie doustnych suplementów pokarmowych (DSP), — żywienie przez zgłębnik (ŻD), — żywienie pozajelitowe.	2
B19_W_2	Naukowo potwierdzone korzyści z leczenia żywieniowego: — włączenie leczenia żywieniowego do postępowania terapeutycznego, — żywienie przez przewód pokarmowy, — diety przemysłowe – diety standardowe, diety specjalistyczne, — doustne suplementy pokarmowe.	3
B19_W_3	Zastosowanie żywienia dojelitowego i pozajelitowego: — w opiece długoterminowej, w opiece paliatywnej, w środowisku domowym, w intensywnej terapii, w pediatrii, — szpital wdrażający Dobre Praktyki Żywienia Klinicznego – zasady dobrej praktyki leczenia żywieniowego w szpitalu, kryteria oceny i monitorowanie programu.	3
B19_W_4	Zasady współpracy pielęgniarki z zespołem żywieniowym w planowaniu i realizacji metod, technik oraz rodzajów żywienia dojelitowego i pozajelitowego w ramach profilaktyki powikłań.	2
	ĆWICZENIA	
	Ćwiczenia są realizowane w formie 2 modułów obejmujących: Moduł 1. Przeprowadzanie oceny stanu odżywienia pacjenta. Leczenie żywieniowe i żywienie kliniczne wśród elementów holistycznej opieki medycznej. Ocena: wywiad, ankiety, badania laboratoryjne i antropometryczne Ocena stanu odżywienia pacjenta – jedna ze skal: — skala NRS 2002 – ocena ryzyka związanego ze stanem odżywienia (*Nutritional Risc Score*, NRS2002), — SGA – Subiektywna globalna ocena stanu odżywienia, — dokument oceniający stan odżywienia w każdej historii choroby (z wyjątkami).	

B19_Ćw_01	Zakwalifikowanie pacjenta do leczenia: pogłębiona ocena stanu odżywienia, kwalifikacja do interwencji żywieniowej (w tym wybór drogi leczenia: żywienie dojelitowe lub pozajelitowe), zaplanowanie interwencji żywieniowej (ustalenie programu leczenia), realizacja programu leczenia oraz nadzór nad nim. — Standardy Polskiego Towarzystwa Żywienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu, Wytyczne ESPEN; — Karta kwalifikacji dorosłych do leczenia żywieniowego Załącznik nr 2 do Zarządzenia Nr 4/2014/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 4 lutego 2014 r Załącznik nr 6a do Zarządzenia Nr 89/2013/DSOZ; — Karta leczenia żywieniowego dorosłych Załącznik nr 3 do Zarządzenia Nr 4/2014/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 4 lutego 2014 r. Załącznik nr 6b do Zarządzenia Nr 89/2013/DSOZ Specyfika żywienia dojelitowego i pozajelitowego u dzieci — Ocena stanu odżywienia dzieci – ocena na siatkach wzrastania zgodna z zasadami Polskiego Towarzystwa Żywienia Klinicznego Dzieci: • noworodki, niemowlęta i dzieci do 3.r.ż.–masa ciała i długość urodzeniowa dziecka, wiek płodowy, cykliczna ocena rozwoju fizycznego, przyrost masy ciała i długości na podstawie siatek centylowych; • dzieci starsze –ocena indeksu masy ciała BMI i współczynnika masy ciała WMC na siatce centylowej pogłębiona ocena stanu odżywienia. — Ocena zapotrzebowania na składniki odżywcze: białkowo-energetyczne, elektrolity, płyny w zależności od wieku; na podstawie ustalonych kryteriów zamieszczonych w standardzie. — Preparaty żywieniowe stosowane w żywieniu pozajelitowym i dojelitowym u dzieci w zależności od potrzeb metabolicznych i pokrywających potrzeby żywieniowe dziecka. — Wskazania i przeciwwskazania do żywienia pozajelitowego u dzieci. — Dostęp naczyniowy do żywienia pozajelitowego u dzieci — Powikłania żywienia pozajelitowego u dzieci. — Wskazania i przeciwwskazania do żywienia dojelitowego u dzieci. — Dostęp do przewodu pokarmowego (zgłębniki nosowo-żołądkowe/jelitowe; gastrostomia; jejunostomia). — Sposoby podawania żywienia dojelitowego u dzieci (żywienie ciągłe; żywienie w porcjach. — Powikłania żywienia dojelitowego u dzieci (septyczne; mechaniczne; ze strony przewodu pokarmowego i metaboliczne. — Edukacja rodziny lub opiekunów w zakresie procedur stosowania żywienia domowego zgodnie z odrębnościami żywienia w pediatrii (opieka nad centralnym dostępem żylnym; zasady podawania mieszanin żywieniowych przez dostęp centralny; opieka nad dostępem do przewodu pokarmowego; zasady podawania mieszanin odżywczych do przewodu	6

	pokarmowego. — Opracowanie zakresu edukacji rodziny lub opiekunów w zakresie procedur stosowania żywienia domowego osoby dorosłej lub dziecka.	
B19_Ćw_02	Moduł 2. Preparaty i sprzęt do żywienia. Leczenie żywieniowe w szpitalu. Leczenie żywieniowe w domu. Sposoby żywienia dojelitowego poprzez: — Żywienie dożołądkowe, za pomocą: • zgłębnika nosowo-żołądkowego, • gastrostomii klasycznej, • PEG (Przezskórna Endoskopowa Gastrostomia). — Żywienie dojelitowe, za pomocą: • zgłębnika nosowo-jelitowy, • jejunostomii, • mikrojejunostomii. Sposoby podania diety przemysłowej (w obydwu przypadkach): • metodą bolusa, • grawitacyjnie, • przez pompę. Produkty do podaży przez zgłębnik. Podawanie leków. Zasady pielęgnacji. Refundacja NFZ. Opracowanie indywidualnego (w zależności od potrzeb pacjenta) planu postepowania pielęgniarskiego w zakresie dobrania i zlecania środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych.	6

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: pokaz, interpretacja sytuacji klinicznej, inscenizacja.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- dokumentacja pacjenta,
- sprzęt służący do żywienia pozajelitowego, wkłucia obwodowe, cewniki centralne, port naczyniowy, igły do portu naczyniowego, zestawy do przetoczeń drogą obwodową i centralną, pompy do żywienia pozajelitowego, worek żywieniowy, mieszanki odżywcze.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	22
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5

Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**57**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2**

VIII METODY OCENY:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaangażowanie w pracę zespołową,
- zaliczenie opracowanego planu opieki nad pacjentem, jego rodziną i opiekunami w zakresie udzielanego wsparcia motywacyjno-edukacyjnego podczas tlenoterapii ciągłej i wentylacji mechaniczne.

1.3. Zaliczenie poszczególnych modułów:

Zaliczenie modułu 1: Opracowanie zakresu edukacji rodziny lub opiekunów w zakresie procedur stosowania żywienia domowego osoby dorosłej lub dziecka.

Zaliczenie modułu 2: Opracowanie indywidualnego (w zależności od potrzeb pacjenta) planu postępowania pielęgniarskiego w zakresie dobrania i zlecania środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych.

- Kryteria oceny opracowanych planu postepowania pielęgniarskiego:

kryteria	5	4	3	2	1	0
plan opieki skierowany na określone problemy zdrowotne chorego, dokładnie określone, możliwe do zmierzenia (oszacowania),						
plan uwzględnia indywidualny profil pacjenta w zakresie: wartościowania zdrowia, adaptacji do choroby, potrzeby odżywiania						
działania uwzględnione w planie mają udowodnioną skuteczność w uwarunkowaniach socjodemograficznych						
zaplanowane działania uwzględniają optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i umożliwiają skoordynowaną realizację świadczeń zdrowotnych						
działania są zaplanowane w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

1.4. Zaliczenie przedmiotu z oceną

- warunkiem przystąpienia do testu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składa się z 20 pytań jednokrotnego wyboru (kafeteria zamknięta, możliwość 4 dystraktorów),
- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 20 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,

- maksymalna ilość punktów możliwych do uzyskania wynosi 20,
- kryterium zaliczenia wynosi minimum 12 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%.

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	ponad dobry	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Ackley B.J., Ladwig G. B., red nauk. wydania polskiego: Zarzycka D., Ślusarska B.: *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*. Wydawnictwo Elsevier, Warszawa 2011.
2. Szczeklik A., Gajewski P.: *Interna Szczeklika*, MP, Kraków 2019.
3. Sobocki J., Kunecki M., Zmarzły A.., Rudzki S.: *Standardy Żywienia Dojelitowego Dorosłych w Warunkach Domowych 2019*. Mobilna wersja – http://ptżk.pl/
4. Walewska E, Ścisło L. *Żywienie pozajelitowe i dojelitowe w warunkach domowych*. W: *Wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa specjalistycznego*. Czupryna A, Wilczek-Różyczka E (red.). Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2010; 149-165.

https://polspen.pl/ oficjalna strona Polskiego Towarzystwa Żywienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu
https://espen.org oficjalna strona Europejskiego Towarzystwa Żywienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu

Akty prawne (odzwierciedlające aktualny stan prawny)

- Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. 2015., poz. 345, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 września 2010 r. w sprawie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego (Dz. U.2010 Nr 180, poz. 1214, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. 2015., poz. 594, z późn. zm.) 4.Ustawa z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. 2010, Nr 107, poz. 679)
- Ustawa z dnia 6 listopada 2008 o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. 2012, poz. 159) 6.Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 listopada 2007 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego (Dz. U. Nr 210, poz. 1540).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1082)

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Karwowska K., Kunecki M., Zmarzły A.: *Domowe żywienie pozajelitowe, domowe żywienie dojelitowe)* Wydawnictwo Continuo 2016.
- Kózka M.: Wsparcie żywieniowe. W.: Wołowicka L., Dyk D. (red.): *Anestezjologia i intensywna opieka. Klinika i pielęgniarstwo*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007:366-372.
- Majewska K. *Pielęgnacja dostępu do żywienia dojelitowe*go. W: *Domowe żywienie dojelitowe pacjentów dorosłych*. Karwowska K, Kunecki M, Zmarzły A (red.). Wydawnictwo Continuo, Wrocław 2016; 32-42.

- Skokowska B., Bączyk G.: *Pielęgniarska ocena stanu odżywienia chorych leczonych chirurgicznie oraz żywienie chorych po zabiegu chirurgicznym – pielęgnowanie chorego żywionego dojelitowo i pozajelitowo*. W.: W: Bączyk G., Kapała W.*: Podstawy kliniczne oraz pielęgnowanie chorych w okresie przed- i pooperacyjnym w chirurgii, ortopedii i traumatologii*, Wydawnictwo UM Poznań 2018: 343-353.

Artykuły z czasopism

- Bronka A.B. *Wiedza personelu pielęgniarskiego na temat zasad żywienia dojelitowego przez gastrostomię***.** Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne 2019; 1: 19-31.
- Gostyńska A, Dettlaff K, Szczepanek K. *Żywienie kliniczne w intensywnej terapii*. Pielęgniarstwo w Anestezjologii i Intensywnej Opiece 2017; 3: 7-13.
- Kłęk S., Jankowski M., Kruszewski W.J., Fijuth J., Kapała A.,Kabata P., Wysocki P., Krzakowski M., Rutkowski P.: *Standardy leczenia żywieniowego w onkologii*. Nowotwory Journal of Oncology 2015, 65(4): 320-337.
- Sobocki J. *Najczęstsze błędy w leczeniu żywieniowym chorego na oddziale chirurgii*. Chir Dypl 2015; 3: 27-31.
- Majewska K, Pertkiewicz M, Sobocki J. *Praktyczny poradnik żywienia dojelitowego*. Sobocki J (red.). Nutricia Polska, Warszawa 2015.
- Kostka A, Pracuk K, Czerniawski S i wsp. *Zadania pielęgniarki w żywieniu pacjentów w stanie zagrożenia życia.* J Educ Health Sport 2017; 7: 129-142.
- Glińska J, Dziki Ł, Dziki A i wsp. *Satysfakcja z życia pacjentów leczonych żywieniowo drogą dojelitową i pozajelitową.* Pielęg Chir Angiol 2018; 1: 14-19.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr Marta Gawlik

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   Mgr Lidia Biłogan

Nazwa przedmiotu	**Praktyka pielęgniarska oparta na dowodach naukowych**
Kategoria przedmiotu	C. Badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa
Kod przedmiotu	C01
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2,5
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
I	11	9	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Zapoznanie studentów z zasadami medycyny opartej na dowodach *(ang. Evidence-based Medicine – EBM)* oraz praktyki pielęgniarskiej opartej na dowodach *(ang. Evidence-based Nursing Practice – EBNP).*

Cel 2. Przygotowanie studenta do korzystania ze specjalistycznej literatury naukowej oraz rekomendacji międzynarodowych organizacji i stowarzyszeń pielęgniarskich.

Cel 3. Przygotowanie studentów do opracowywania rekomendacji w zakresie opieki pielęgniarskiej w oparciu o dowody naukowe w celu podniesienia poziomu profesjonalizmu i zwiększenia pozycji zawodowej w zespole terapeutycznym.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia oraz nauk społecznych na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA-STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów kształcenia**	**Forma zajęć dydaktycznych**
WIEDZA – student zna i rozumie:				
C.W8.	C01_W_01	zasady praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie *(evidence based medicine)* i w pielęgniarstwie (*evidence based nursing practice).*	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				
C.U6.	C01_U_1	korzystać ze specjalistycznej literatury naukowej i zagranicznej, naukowych baz danych przekazywanych przez międzynarodowe organizacje i stowarzyszenia pielęgniarskie;	- aktywność na zajęciach; - ocena przedstawionego problemu badawczego w oparciu o dowody naukowe; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	ćwiczenia
	C01_U_2	przygotować rekomendacje	-aktywność na zajęciach;	

C.U7.		w zakresie opieki pielęgniarskiej w oparciu o dowody naukowe.	- ocena poprawności opracowanych rekomendacji w zakresie opieki pielęgniarskiej w oparciu o dowody naukowe; -test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1)		dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;	obserwacja 360^0 samoocena	wykłady ćwiczenia
1.3.2)		formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;		
1.3.3)		okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.		

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków tematycznych	Liczba godzin
WYKŁAD		
C01_W_1	Założenia i uwarunkowania EBM oraz EBNP.	3
C01_W_2	Badania naukowe w pielęgniarstwie polskim – wytyczne i zalecenia. Znaczenie dowodów naukowych dla rozwoju pielęgniarstwa w wymiarze praktycznym i naukowym.	8
ĆWICZENIA		
C01_Ćw_1	Przestrzeganie *„dobrych obyczajów w nauce”* w praktycznej działalności pielęgniarki.	3
C01_Ćw_2	Ocena wybranych artykułów naukowych w aspekcie ich znaczenia dla rozwoju praktyki zawodowej własnej, kierowanego zespołu i potrzeb lokalnej społeczności.	3
C01_Ćw_3	Opracowanie autorskich rekomendacji dla praktyki pielęgniarskiej z wykorzystaniem EBNP w kontekście podnoszenia jakości opieki nad pacjentem oraz jej efektywności (w tym również ekonomicznej) w pielęgniarstwie.	3

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: pokaz.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	20
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	15
Opracowanie wyników	10
Przygotowanie projektu, prezentacji, dyskusji	15
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**65**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,5**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaliczenie autorskiej rekomendacji dla praktyki pielęgniarskiej (procedura pielęgniarska/ postępowanie terapeutyczne) z wykorzystaniem EBM/EBNP.

- Kryteria oceny opracowanej rekomendacji dla praktyki pielęgniarskiej:

kryteria	5	4	3	2	1	0
rekomendacja skierowana jest na określoną procedurę pielęgniarską/ postępowanie terapeutyczne, dokładnie określoną, możliwą do zmierzenia (oszacowania)						
rekomendacja uwzględnia indywidualny profil pacjenta w zakresie: wartościowania zdrowia, adaptacji do choroby						
procedura pielęgniarską/ postępowanie terapeutyczne mają udowodnioną skuteczność w EBM/ EBNP						
zaplanowane procedura pielęgniarską/ postępowanie terapeutyczne uwzględnia optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów i umożliwiają skoordynowaną realizację						

świadczeń zdrowotnych						
procedura pielęgniarską/ postępowanie terapeutyczne jest zaplanowane w zakresie organizacji i wdrażania w takiej postaci, żeby można było ocenić jego jakość i efektywność						

25-24 – 5,0
23-22 – 4,5
21-20 – 4,0
19-18 – 3,5
17-16 – 3,0
15 poniżej 2,0

1.3. Zaliczenie przedmiotu z oceną

- uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składający się z co najmniej 30 pytań jednokrotnego wyboru – min. 60% pozytywnych odpowiedzi na ocenę dostateczną.

Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91 %	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Ackley B.J., Ladwig G. B., red nauk. wydania polskiego: Zarzycka D., Ślusarska B.: *Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych*. Wydawnictwo Elsevier, Warszawa 2011.
- Lenartowicz H., Kózka M.: *Metodologia badań w pielęgniarstwie*; Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018.
- Gajewski P., Jaeschke R., Mrukowicz J.: *Evidence based medicine (EBM) współczesną sztuką lekarską. Cele Polskiego Instytutu Evidence Based Medicin*e. Medycyna Praktyczna 2003; 3: 31–34.
- Gotlib J., Belowska J., Panczyk M., Dykowska G., Wójcik G.: *Evidence-based Medicine i Evidence-based Nursing Practice – przegląd polskiego piśmiennictwa naukowego,* Problemy Pielęgniarstwa 2014; 22(2):223-227
- Gotlib J., Belowska J., Panczyk M., Sienkiewicz Z.,Wójcik G.: *Wiedza i postawa pielęgniarek wobec wykorzystania wyników badan naukowych w codziennej praktyce klinicznej – doniesienie wstępne,* Problemy Pielęgniarstwa 2014; 22(3):281-287.
- Gotlib J., Belowska J., Żmuda-Trzebiatowska H., Kot-Doniec B., Panczyk M., Zarzeka A.: *Ocena wiedzy i postaw pielęgniarek na temat praktyki zawodowej opartej na dowodach naukowych,* Problemy Pielęgniarstwa 2015; 23(2):177-182.
- Kasiorek K., Gotlib J.: *Ocena wiedzy i postaw wobec praktyki opartej na dowodach naukowych wśród położnych zatrudnionych w wybranych szpitalach na terenie wybranych województw: mazowieckiego, podlaskiego, warmińsko-mazurskiego i lubelskiego*. Współczesne Pielęgniarstwo i Ochrona Zdrowia 7(1): 2017:3-10.
- Kunecka D. *Aspekty etyczne badań naukowych w polskim pielęgniarstwie.* Annales. Etyka w życiu gospodarczym / Annales. Ethics in Economic Life 2015. September 2015; 18(3): 109-118.

- Płaszewski M. *Praktyka oparta na dowodach — zasady i kierunki rozwoju Evidence Based Practice w fizjoterapii.* Rehabilitacja Medyczna 2006; 10 (1): 1-8.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Bednarek A., Trojanowska A.: *Metody i techniki pielęgnowania dziecka. Trendy praktyki oparte na dowodach.* [w]: *Podstawy pielęgniarstwa t.2. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej.* Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A.: (red. nauk.) Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017: 373-376.
- Grochans E. i wsp.: *Implementowanie planu opieki pielegniarskiej* [w]: *Podstawy pielęgniarstwa t.1. Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej.* Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A.: (red. nauk.) Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017: 305-319.
- Świątkowska K.: *Mity medyczne, które mogą zabić*. Wydawnictwo Eureka, Warszawa 2016.
- Świątkowska K.: *Mity medyczne, które mogą zabić 2*. Wydawnictwo Eureka, Warszawa 2018.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr n. o zdr. Barbara Prochota

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr n. o zdr. Barbara Prochota

Nazwa przedmiotu	**Statystyka medyczna**
Kategoria przedmiotu	C. Badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa
Kod przedmiotu	C02
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	3,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
III	15	15	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Zapoznanie studentów z zasadami przygotowania baz danych do analiz statystycznych oraz narzędziami informatycznymi, testami statystycznymi i zasadami opracowywania wyników badań naukowych.

Cel 2. Przygotowanie studenta do przygotowywania baz danych do obliczeń statystycznych.

Cel 3. Przygotowanie studentów do stosowania testów parametrycznych i nieparametrycznych dla zmiennych zależnych i niezależnych.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia oraz nauk społecznych na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA-STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów kształcenia	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA – student zna i rozumie:				
C.W4.	C02_W_01	zasady przygotowania baz danych do analiz statystycznych;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	wykład
C.W5.	C02_W_02	narzędzia informatyczne, testy statystyczne i zasady opracowywania wyników badań naukowych.		
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				
C.W4.	C02_U_1	przygotowywać bazy danych do obliczeń statystycznych;	- aktywność na zajęciach; - ocena przedstawionego problemu badawczego w oparciu o dowody naukowe; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	ćwiczenia
	C02_U_2	stosować testy parametryczne i nieparametryczne dla zmiennych zależnych i niezależnych.	-aktywność na zajęciach; - ocena poprawności opracowanych	

C.U5.			rekomendacji w zakresie opieki pielęgniarskiej w oparciu o dowody naukowe; -test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1)		dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;	obserwacja 360^0 samoocena	wykłady ćwiczenia
1.3.2)		formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;		
1.3.3)		okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.		

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków tematycznych	Liczba godzin
WYKŁAD		
C02_W_1	Zasady przygotowania baz danych do analiz statystycznych.	5
C02_W_2	Narzędzia informatyczne, testy statystyczne i zasady opracowywania wyników badań naukowych.	10
ĆWICZENIA		
C02_Ćw_1	Przygotowanie baz danych do obliczeń statystycznych.	7
C02_Ćw_2	Stosowanie testów parametrycznych i nieparametrycznych dla zmiennych zależnych i niezależnych.	8

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- metody eksponujące: pokaz.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	30
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	15
Opracowanie wyników	15
Przygotowanie projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**80**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**3,0**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaliczenie.

1.3. Zaliczenie przedmiotu na ocenę –

- uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składający się z co najmniej 30 pytań jednokrotnego wyboru – min. 60% pozytywnych odpowiedzi na ocenę dostateczną.

Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91 %	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Moczko J.: Statystyka medyczna w zarysie, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
- Stanisz A.: *Przystępny kurs statystyki z zastosowaniem STATISTICA PL na przykładach medycyny*. Tom 1. Statystyki podstawowe. Wydawnictwo StatSoft, Kraków 2006.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Biecek P.: Analiza danych z programem R. Modele liniowe z efektami stałymi, losowymi i mieszanymi. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2013.
- Lenartowicz H., Kózka M.: *Metodologia badań w pielęgniarstwie*; Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018.
- Wojtyniak B., Goryński P. (red.): Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania. NIZP – PZH, Warszawa 2018.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KORDYNATOR PRZEDMIOTU
   mgr Wacław Mazur

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   mgr Wacław Mazur

Nazwa przedmiotu	**Pielęgniarstwo w perspektywie międzynarodowej**
Kategoria przedmiotu	C. Badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa
Kod przedmiotu	C03
Forma zaliczenia	zaliczenie z oceną
Liczba punktów ECTS	2,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
IV	20	10	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Zapoznanie studentów systemami kształcenia przeddyplomowego i podyplomowego pielęgniarek w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz systemami opieki pielęgniarskiej i współczesnymi kierunkami rozwoju opieki pielęgniarskiej.

Cel 2. Przygotowanie studenta do korzystania z procedur uznawania kwalifikacji zawodowych pielęgniarek w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Cel 3. Przygotowanie studentów do korzystania ze specjalistycznej literatury naukowej i zagranicznej, naukowych baz danych przekazywanych przez międzynarodowe organizacje i stowarzyszenia pielęgniarskie.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia oraz nauk społecznych na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA-STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów kształcenia	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA – student zna i rozumie:				
C.W9.	C03_W_01	systemy kształcenia przeddyplomowego i podyplomowego pielęgniarek w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
C.W10.	C03_W_02	procedurę uznawania kwalifikacji zawodowych pielęgniarek w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej;		
C.W11.	C03_W_03	systemy opieki pielęgniarskiej i współczesne kierunki rozwoju opieki pielęgniarskiej;		
C.W12.	C03_W_04	zasady dostępu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej do świadczeń		

		zdrowotnych w świetle prawa Unii Europejskiej;		
C.W13.	C03_W_05	rolę i priorytety polityki zdrowotnej Światowej Organizacji Zdrowia oraz Komisji Europejskiej.		
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				
C.U6.	C03_U_1	korzystać ze specjalistycznej literatury naukowej i zagranicznej, naukowych baz danych przekazywanych przez międzynarodowe organizacje i stowarzyszenia pielęgniarskie;	- aktywność na zajęciach; - ocena przedstawionego problemu badawczego w oparciu o dowody naukowe; - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu;	ćwiczenia
C.U7.	C03_U_2	przygotować rekomendacje w zakresie opieki pielęgniarskiej w oparciu o dowody naukowe.	-aktywność na zajęciach; - ocena poprawności opracowanych rekomendacji w zakresie opieki pielęgniarskiej w oparciu o dowody naukowe; -test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu.	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1)		dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;	obserwacja 360^0 samoocena	wykłady ćwiczenia
1.3.2)		formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemu;		
1.3.3)		okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.		

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków tematycznych	Liczba godzin

	WYKŁAD	
C03_W_1	Systemy kształcenia przeddyplomowego i podyplomowego pielęgniarek w wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej. — Obecnie obowiązujący system kształcenia pielęgniarskiego w Polsce: • studia licencjackie – 3 letnie (tytuł licencjata); • studia magisterskie – 2 letnie (tytuł magistra); • studia pomostowe – (tytuł licencjata); • studia doktoranckie; • kształcenie podyplomowe. — Wykaz MZ ws. priorytetowych dziedzin specjalizacji dla pielęgniarek i położnych, które będą mogły uzyskać dofinansowanie w 2019 r. z podziałem na województwa oraz z uwzględnieniem liczby miejsc szkoleniowych i edycji w województwie. — Systemy kształcenia pielęgniarek w wybranych krajach Europy i Stanach Zjednoczonych.	4
C03_W_2	Procedura uznawania kwalifikacji zawodowych pielęgniarek w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. — Samorząd zawodowy pielęgniarek i położnych: • Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych (NIPiP), • okręgowe izby pielęgniarek i położnych. — Zadania – informowanie na temat: • uznawania kwalifikacji zawodowych, • uregulowań prawnych dotyczących ochrony zdrowia, • zasad wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, • ubezpieczeń społecznych oraz zasad etyki zawodowej. — Uwierzytelnianie dokumentów potwierdzających kwalifikacje zawodowe pielęgniarek i położnych w Departamencie Pielęgniarek i Położnych.	4
C03_W_3	Systemy opieki pielęgniarskiej i współczesne kierunki rozwoju opieki pielęgniarskiej. — Strategia na rzecz rozwoju pielęgniarstwa i położnictwa w Polsce. — Polityka Wieloletnia Państwa na Rzecz Pielęgniarstwa i Położnictwa w Polsce (z uwzględnieniem etapów prac zainicjowanych w roku 2018).	4
C03_W_4	Zasady dostępu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej do świadczeń zdrowotnych w świetle prawa Unii Europejskiej. — Rzecznik Praw Pacjenta. — Prawa Pacjenta. — Transgraniczna opieka zdrowotna świadczona lub przepisana w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie ubezpieczenia. • Dyrektywa w sprawie stosowania praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej nie ma zastosowania	4

	do: świadczeń w dziedzinie opieki długoterminowej; przydziału narządów przeznaczonych do przeszczepów i dostępu do tych narządów; programów powszechnych szczepień przeciw chorobom zakaźnym mających na celu wyłącznie ochronę zdrowia ludności na terytorium danego państwa członkowskiego i objętych szczegółowymi środkami planistycznymi i wykonawczymi.	
C03_W_5	Rola i priorytety polityki zdrowotnej Światowej Organizacji Zdrowia oraz Komisji Europejskiej. — Światowa polityka zdrowotna – spójność działań podejmowanych w odpowiedzi na globalizację: • zdrowie jako element praw człowieka, • równość i zarządzanie, • badania naukowe, • dostęp i innowacje. — Organizacje międzynarodowe zajmujące się ochroną zdrowia: UE, Rada Europy, WHO, OECD. — Polityka zdrowotna na poziomie Unii Europejskiej. — Wybrane problemy polityki zdrowotnej w Polsce.	4
ĆWICZENIA		
C03_Ćw_1	Korzystanie ze specjalistycznej literatury naukowej i zagranicznej, naukowych baz danych przekazywanych przez międzynarodowe organizacje i stowarzyszenia pielęgniarskie; Medycyna oparta na dowodach naukowych *(ang. Evidence-based Medicine – EBM)* oraz praktyka pielęgniarska oparta na dowodach *(ang. Evidence-based Nursing Practice – EBNP).* Kryteria włączenia poszczególnych pozycji piśmiennictwa do przeglądu. • prace oryginalne, artykuły poglądowe, prace kazuistyczne, sprawozdania, komunikaty i recenzje • czasopisma w dziedzinie pielęgniarstwa i położnictwa w Polsce: Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne, Pielęgniarstwo Neurologiczne i Neurochirurgiczne, Pielęgniarstwo XXI wieku, Pielęgniarstwo i Położnictwo • Magazyn Pielęgniarki i Położnej – ogólnopolski miesięcznik zawodowo-środowiskowy jako oficjalne czasopismo Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych.	5
C03_Ćw_2	Rekomendacje w zakresie opieki pielęgniarskiej w oparciu o dowody naukowe. — Wykaz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych wraz z przypisaną liczbą punktów. — Wyszukiwarki czasopism punktowanych: Index Copernicus Wyszukiwarka ARIANTA Wyszukiwarka ERIH Wyszukiwarka czasopism naukowych i wydawnictw z listy MNiSW. Opracowanie autorskiej rekomendacji dla praktyki pielęgniarskiej z wykorzystaniem EBNP.	5

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;

- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: pokaz.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	30
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	15
Opracowanie wyników	
Przygotowanie projektu, prezentacji, dyskusji	5
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**55**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,0**

VIII METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Ćwiczenia

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywna postawa w dyskusji,
- zaliczenie autorskiej rekomendacji dla praktyki pielęgniarskiej z wykorzystaniem EBNP.

1.3. Zaliczenie przedmiotu z oceną:

- uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składający się z co najmniej 30 pytań jednokrotnego wyboru – min. 60% pozytywnych odpowiedzi na ocenę dostateczną.

Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91 %	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Wrońska I., Krajewska-Kułak E.: *Wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa europejskiego*. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007.

- Bąk J., Bieniak M., Chrzan-Rodak A., Kuszplak B., Kuszplak K., Łukasiewicz A., Makuch D., Mazurek P., Mazur P., Zych M., Borończyk B., Dobrowolska B.: *System kształcenia pielęgniarskiego i aktywność organizacji pielęgniarskich w Niemczech – doświadczenia z V Europejskiego Spotkania Studentów Pielęgniarstwa w Magdeburgu*. Pielęgniarstwo XXI w.

Vol.17, Nr 4(61)/2017.
- Conney-Miner D.: *Przekształcanie personelu pielęgniarskiego w Stanach Zjednoczonych Ameryki: znaczenie studiów pielęgniarskich*. Pielęgniarstwo XXI wieku 2012; 3: 113-116.
- Jarzynkowski P., Piotrkowska R., Książek J.: *Systemy kształcenia pielęgniarek w wybranych krajach Europy i Stanach Zjednoczonych.* Problemy Pielęgniarstwa 2015; 23 (1): 117-122.
- Stryjski A., Poźniak-Balicka R., Stryjski R.: *Systemy kształcenia pielęgniarskiego w wybranych krajach europejskich* Problemy Profesjologii 1/2017: 90-99.

Akty prawne

Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej Dz.U. 2018 poz. 123

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych Dz.U.2012.1441

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 sierpnia 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących kształcenia pielęgniarek i położnych Dz.U. 2012 poz. 631

Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce Dz.U. 2018 poz. 1668

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa Dz.U. 2018 poz. 345

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów dla pielęgniarek i położnych, które posiadają świadectwo dojrzałości i ukończyły liceum medyczne lub szkołę policealną albo szkołę pomaturalną, kształcącą w zawodzie pielęgniarki i położnej Dz.U. 2012 poz. 770

Dyrektywa 2005/36/WE Parlamentu i Rady Europy z dnia 7 września 2005 roku w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz.U. UE. L.05.255.22 z późn. zm.) Dz.U. UE. L.05.255.22 z późn. zm.

Zarządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 kwietnia 2017 r. w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania Strategii na rzecz rozwoju pielęgniarstwa i położnictwa w Polsce Dz. Urz. Min. Zdrow. poz. 50 z późn. zm.

Uchwała Rady Ministrów Nr 124/2019 w sprawie przyjęcia dokumentu „Polityka Wieloletnia Państwa na Rzecz Pielęgniarstwa i Położnictwa w Polsce (z uwzględnieniem etapów prac zainicjonowanych w roku 2018)”

Wykaz priorytetowych dziedzin specjalizacji dla pielęgniarek i położnych, które będą mogły uzyskać dofinansowanie w 2019 r. z podziałem na województwa oraz z uwzględnieniem liczby miejsc szkoleniowych i edycji w województwie.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/24/UE z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie stosowania praw pacjentów w transgranicznej opiece zdrowotnej (termin transpozycji 25 października 2013 r.)

Komunikat MNiSW z dnia 17.12.2019 r. w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe.
Komunikat MNiSW z dnia 18.12.2019 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:
   - Cuber T. i wsp.*: Analiza porównawcza wybranych elementów systemu szkolnictwa pielęgniarskiego na poziomie licencjatu w Polsce i w Finlandii*. Problemy Pielęgniarstwa, 2011; 19 (3): 273-281.
   - Nowicki G. i wsp. *Możliwości i bariery rozwoju zawodowego pielęgniarek w opinii uczestników specjalizacji w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowe*go. Problemy Pielęgniarstwa, 2012; 20 (4): 473-479.
   - Cisoń-Apanasewicz U. i wsp. *Opinie pielęgniarek na temat kształcenia podyplomowego.* Problemy Pielęgniarstwa, 2009;17 (1): 32-37.
   - Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KORDYNATOR PRZEDMIOTU
   Dr Barbara Prochota

   OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   Dr Barbara Prochota

Nazwa przedmiotu	**Badania naukowe w pielęgniarstwie oraz informacja naukowa**
Kategoria przedmiotu	Badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa
Kod przedmiotu	C.04
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	3,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	semestr	wykład	ćwiczenia	semestr	wykład
II	15	III	10	5	IV	15

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Zapoznanie studenta z problematyką i metodologią badań w pielęgniarstwie

Cel 2. Przygotowanie studenta do samodzielnego prowadzenia badań naukowych i publikacji naukowych

Cel 3. Zapoznanie studenta ze źródłami wiarygodnej i rzetelnej, opartej na dowodach naukowych informacji naukowej, a także zasadami do naukowych baz danych, które dysponują medyczna informacją naukową.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza ogólna z zakresu nauk społecznych, humanistycznych, podstaw pielęgniarstwa, badań naukowych z zakresu studiów pierwszego stopnia.

IV. MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ :

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA– student zna i rozumie:				
C.W1.	C04_W_01	kierunki, zakres i rodzaj badań naukowych w pielęgniarstwie	obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia); aktywność na zajęciach - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu	wykład
C.W2.	C04_W_02	reguły dobrych praktyk w badaniach naukowych		
C.W3.	C04_W_03	metody i techniki badawcze stosowane w badaniach naukowych		
C.W6.	C04_W_04	źródła naukowej informacji medycznej		
C.W7.	C04_W_05	sposoby wyszukiwania informacji naukowej		

		w bazach danych	realizacji przedmiotu	
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				
C.U1.	C04_U_01	wskazywać kierunki i zakres badań naukowych w pielęgniarstwie	obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia); aktywność na zajęciach - test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
C.U6.	C04_U_02	korzystać ze specjalistycznej literatury naukowej i zagranicznej, naukowych baz danych oraz informacji i danych przekazywanych przez międzynarodowe organizacje i stowarzyszenia pielęgniarskie		wykład
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1.	dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych.		obserwacja 360 ^{0}, ocena grupy, samoocena	wykład
1.3.2.	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.			
1.3.3	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.			

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
E04_W_1	Wstęp do problematyki badań naukowych. Pojęcia „nauka”, „wiedza”, „badanie naukowe”. Znaczenie badań naukowych. Możliwości poznania naukowego (strategie poznawania rzeczywistości: empiria i heurystyka, źródła wiedzy).	3
E04_W_2	Miejsce pielęgniarstwa w strukturze nauk, znaczenie naukowego poznania w pracy pielęgniarskiej. Kierunki i zakres rozwoju badań naukowych w pielęgniarstwie.	3
E04_W_3	Procedura badania naukowego w pielęgniarstwie (uwarunkowania badań naukowych w pielęgniarstwie, cele i zakres badań, etapy badania naukowego, rodzaje badań w pielęgniarstwie, badania naukowe w "codziennej pracy" pielęgniarek, badania naukowe a rozwój pielęgniarstwa).	2
E04_W_4	Problemy badawcze (rodzaje problemów badawczych, przesłanki problemów badawczych, konstruowanie problemów badawczych, problemy badawcze w badaniach pielęgniarskich).	2
E04_W_5	Metody i techniki badań- rodzaje oraz charakterystyka: metoda indywidualnych przypadków, monografia, eksperyment i quasi-eksperyment, badania sondażowe**;** obserwacja, rozmowa – wywiad, ankieta, analiza dokumentów, testy, techniki projekcyjne).	2
E04_W_6	Organizowanie i prowadzanie badań (zakres i cel badań, kryteria doboru terenu badań, dobór metod i technik badawczych, konstruowanie narzędzi badawczych, zasady organizowania i przeprowadzania badań, badania pilotażowe, badania zasadnicze).	3
E04_W_7	Analiza i ocena materiału badawczego i sposoby wnioskowania (kryteria oceny materiału empirycznego. metody porównawcze, analiza funkcjonalna, metody modelowania).	3
E04_W_8	Inwentyka w badaniach pielęgniarskich (sposoby rozwiązywania zadań - heurystyka, modelowanie w badaniach pielęgniarskich).	3
E04_W_9	Etyczne i deontologiczne ograniczenia badań pielęgniarskich (badania naukowe a poszanowanie osoby ludzkiej, dostępność wyników badań i jej następstwa etyczne.	3
E04_W_10	Proces przygotowania pracy magisterskiej, kryteria jej oceny.	3
E04_W_11	Istota plagiatu. Prawa autorskie.	3
E04_W_12	Informacja naukowa – podstawowe terminy i założenia.	2
E04_W_13	Źródła informacji naukowej, hierarchia źródeł naukowych.	3
E04_W_14	Charakterystyka specjalistycznych źródeł informacji – bazy danych w naukach medycznych, naukach o zdrowiu i pielęgniarstwie.	2
E04_W_15	Bibliograficzna ocena dorobku naukowego – analiza cytowani, indeksy, punktacja czasopism. Zasady tworzenia wykazu piśmiennictwa.	2
E04_W_16	Wykorzystywanie wyników badań. Zasady etyczne podczas prowadzenie, wykorzystywania i upowszechniania wyników badań	3
E04_W_17	Informacje i dokumenty międzynarodowych organizacji i stowarzyszeń – źródło rzetelnej organizacji naukowej	2

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: pokaz.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	45
Konsultacje przedmiotowe	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	25
Opracowanie wyników	5
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**90**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**3,0**

IX METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady - zaliczenie

- obecność i aktywność na wykładach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).

1.2 Zaliczenie całości przedmiotu na ocenę –

- uzyskanie zaliczenia z wykładów
- test zaliczeniowy składający się z co najmniej 30 pytań jednokrotnego wyboru – min. 60% pozytywnych odpowiedzi na ocenę dostateczną.

Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91 %	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Lenartowicz H., Kózka M.: Metodologia badań w pielęgniarstwie; Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018.
- Nowak S., Metodologia badań społecznych, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011

- Czasopisma dostępne w bibliotece, cyfrowe bazy danych, cyfrowe dostępy do e-książek i e-czasopism

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:
    - Szkutnik Z., Metodyka pisania pracy dyplomowej, Wydawnictwo Poznańskie sp.z o.o., Poznań 2005
    - Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr Lucyna Sochocka

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT
   dr Lucyna Sochocka

Nazwa przedmiotu	**Seminarium dyplomowe**
Kategoria przedmiotu	Badania naukowe i rozwój pielęgniarstwa
Kod przedmiotu	C05
Forma zaliczenia	zaliczenie
Liczba punktów ECTS	6,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	seminarium	semestr	seminarium	semestr	seminarium
II	15	III	15	IV	15

II CELE PRZEDMIOTU:
Cel 1. Przygotowanie pracy dyplomowej magisterskiej

III WYMAGANIA WSTĘPNE:
Wiedza ogólna z zakresu nauk społecznych, humanistycznych, podstaw pielęgniarstwa, badań naukowych z zakresu studiów pierwszego stopnia

IV. MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ :

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
WIEDZA– student zna i rozumie:				
C.W1.	C05_W_01	kierunki, zakres i rodzaj badań naukowych w pielęgniarstwie	Przygotowanie pracy dyplomowej magisterskiej	seminarium
C.W2.	C05_W_02	reguły dobrych praktyk w badaniach naukowych		
C.W3.	C05_W_03	metody i techniki badawcze stosowane w badaniach naukowych		
C.W6.	C05_W_04	źródła naukowej informacji medycznej		
C.W7.	C05_W_05	sposoby wyszukiwania informacji naukowej w bazach danych		
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:				
C.U1.	C05_U_01	wskazywać kierunki i zakres badań naukowych w		

		pielęgniarstwie	przygotowanie pracy dyplomowej magisterskiej	seminarium
C.U2.	C05_U_02	zaplanować badanie naukowe i omówić jego cele oraz spodziewane wyniki		
C.U3.	C05_U_03	przeprowadzić badanie naukowe, zaprezentować i zinterpretować jego wyniki oraz odnieść je do aktualnego stanu wiedzy		
C.U4	C05_U_04	przygotować bazy danych do obliczeń statystycznych		
C.U5.	C05_U_05	stosować testy parametryczne i nieparametryczne dla zmiennych zależnych i niezależnych		
C.U6.	C05_U_06	korzystać ze specjalistycznej literatury krajowej i zagranicznej, naukowych baz danych, oraz informacji i danych przekazywanych przez międzynarodowe organizacje i stowarzyszenia pielęgniarskie		
C.U07.	C05_U_07	Przygotować rekomendacje w zakresie opieki pielęgniarskiej w oparciu o dowody naukowe		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1.		dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych.	obserwacja 360 ^{0}, ocena nauczyciela,	seminarium
1.3.2.		formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku		

	trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.		
1.3.3	okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.		

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	SEMINARIUM	
C04_S_1	Regulamin i zasady przygotowywania pracy dyplomowej	45
C04_S_2	Schematy wybranych publikacji medycznych o charakterze badawczym – zasady pisania, metody, techniki badawcze, zasady wnioskownia, raport a badań w oparciu o standaryzowane narzędzia badawcze.	
C04_S_3	Analiza wybranego obszaru obszaru badań naukowych w pielęgniarstwie. Propozycje tematu pracy dyplomowej.	
C04_S_4	Przegląd materiałów źródłowych niezbędnych do przygotowania pracy dyplomowej	
C04_S_5	Schemat pracy dyplomowej, formułowanie celu pracy	
C04_S_6	Teoretyczne podstawy zagadnień zawartych w temacie pracy w świetle literatury przedmiotu	
C04_S_7	Planowanie projektu badawczego z godnie z procedurami, formułowanie celów i założeń do badań, konstruowanie narzędzi badawczych	
C04_S_8	Przeprowadzenie poszczególnych etapów badań związanych z tematem pracy dyplomowej	
C04_S_9	Analiza uzyskanych wyników badań: opracowanie wyników – obliczenia statystyczne, wnioski, przeprowadzenie dyskusji	

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- praca indywidualna
- dyskusja dydaktyczna
- instruktaż
- metoda projektów

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	45
Konsultacje przedmiotowe	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	-
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	20
Opracowanie wyników	15
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	15
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**95**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**3,0**

IX METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. realizacja poszczególnych etapów przygotowania pracy magisterskiej zgodnie z przyjętym harmonogramem i ich akceptacja przez promotora

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Lenartowicz H., Kózka M.: *Metodologia badań w pielęgniarstwie*; Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018.
- Nowak S., *Metodologia badań społecznych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011
- Moczko J.: *Statystyka medyczna w zarysie*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
- *Regulamin realizacji i przebiegu egzaminu dyplomowego magisterskiego na kierunku pielęgniarstwo w Wyższej Szkole Medycznej w Legnicy, załącznik Wytyczne dotyczące redagowania pracy magisterskiej*
- Czasopisma dostępne w bibliotece, cyfrowe bazy danych, cyfrowe dostępy do e-książek i e-czasopism
- Grupy tematyczne wskazane przez studenta

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Radomski D., Grzanka A., Metodologia Badań naukowych w medycynie, Wyd. AM Poznań 2011
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   wyznaczeni promotorzy

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT
   wyznaczeni promotorzy

Nazwa przedmiotu	**Dydaktyka medyczna**
Kategoria przedmiotu	uzupełniający
Kod przedmiotu	E01
Forma zaliczenia	zaliczenie
Liczba punktów ECTS	2
Język wykładowy	polski

I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	PZ
I	20

II. CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Doskonalenie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów wynikających z udziału w planowaniu i realizacji procesu dydaktycznego

III. WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu pedagogiki na poziomie licencjata pielęgniarstwa. Zaliczenie przedmiotu dydaktyka medyczna na poziomie studiów II stopnia.

IV. EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się
WIEDZA - STUDENT zna i rozumie:			
A.W.23	E01_W_1	Zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu dydaktyki medycznej	Odpowiedź ustna
A.W.24	E01_W_2	Zna i rozumie zasady przygotowania do działalności dydaktycznej	Odpowiedź ustna
A.W.25	E01_W_3	Zna i rozumie metody nauczania i środki dydaktyczne stosowane w kształceniu przeddyplomowym i podyplomowym	Odpowiedź ustna
UMIEJĘTNOŚCI - STUDENT potrafi :			
A.U.15	E01_U_1	Potrafi dobierać odpowiednie środki i metody nauczania w działalności dydaktycznej.	Plan metodyczny zajęć
A.U.16	E01_U_2	Potrafi dokonywać weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się i organizacji procesu kształcenia zawodowego	Plan metodyczny zajęć
KOMPETENCJE SPOŁECZNE STUDENT jest przygotowany do:			
1.3.1.Dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych			Bieżąca informacja zwrotna.
1.3.2.Formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu			Obserwacja mentora praktyki zawodowej.

1.3.3. Okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową	Obserwacja mentora praktyki zawodowej.
1.3.4.Rozwiazywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań	Przedłużona obserwacja mentora praktyki zawodowej

V. TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
PRAKTYKI ZAWODOWE - zakres tematyczny praktyki uzależniony od miejsca odbywania praktyki		
E01_1	Poznanie specyfiki placówki szkoleniowej..	20
E01_2	Zapoznanie się z dokumentacją przebiegu kształcenia obowiązującej w placówce szkoleniowej.	
E01_3	Przeprowadzenie hospitacji zajęć teoretycznych i/lub praktycznych	
E01_4	Sporządzanie dokumentacji z przebiegu hospitacji i jej analiza	
E01_5	Przygotowanie, w porozumieniu z mentorem, dokumentacji przebiegu nauczania .	
E01_6	Przygotowanie konspektu do prowadzenia zajęć	
E01_7	Przeprowadzenie zajęć teoretycznych lub praktycznych i ich ewaluacja	

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- pokaz;
- instruktaż;
- próba pracy,
- analiza dokumentacji

VII. MIEJSCE REALIZACJI PRAKTYKI ZAWODOWEJ.

Szkoły kształcące w zawodach medycznych, uczelnie wyższe oraz placówki kształcenia podyplomowego kształcące w zawodach medycznych.

VIII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem praktycznej nauki zawodu, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	20
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	5
Zaliczenie PZ	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Omówienie wyników	5
Przygotowanie projektu, prezentacji, dyskusji	5
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**50**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2**

IX. METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia PZ:

- pełne uczestnictwo w praktykach zawodowych (100%) i aktywny udział;
- osiągnięcie przez studenta wszystkich założonych modułowych efektów kształcenia na poziomie 4, potwierdzonych przez mentora w dzienniku praktyk;
- poprawna postawa wobec pacjenta, zespołu terapeutycznego, zawodu i nauki:

2. Praktyki zawodowe - zaliczane są na „zal” przez Koordynatora Praktyk Zawodowych lub upoważnioną przez niego osobę na podstawie zaliczenia dokonanego przez mentora, odnotowanego w dzienniku praktyk;
3. Praktyki zawodowe mogą być realizowane do końca drugiego semestru.

X. WYKAZ LITERATURY:

1 LITERATURA PODSTAWOWA:

- K.Herda-Płonka, G.Krzemień: Dydaktyka szkoły wyższej o profilu medycznym, PZWL, Warszawa 2016
- Kupisiewicz Cz., Dydaktyka, Podręcznik akademicki, Wyd. Impuls Kraków, 2012
- Ciechaniewicz W., Pedagogika, PZWL, Warszawa 2008
- Okoń W., Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2003

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- Dirksen J., Projektowanie metod dydaktycznych. Efektywne strategie edukacyjne, Wyd. II, Wydawnictwo Helion, Warszawa 2017
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

XI. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

Mentorzy spełniający kryteria wg Arkusza wyboru mentora

Nazwa przedmiotu	**Wybrane problemy andragogiki**
Kategoria przedmiotu	E. uzupełniający
Kod przedmiotu	E02
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	2
Język wykładowy	polski

I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
I	15	-	-

II. CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Ukazanie andragogiki jako interdyscyplinarnej nauki zajmującej się kształceniem i kształtowaniem osób dorosłych.

Cel 2. Przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej: aspektów wychowawczych człowieka dorosłego, celów i zadań pedagogiki dorosłych oraz specyfiki rozwoju osób dorosłych.

Cel 3. Nabycie umiejętności rozpoznawania potrzeb edukacyjnych człowieka oraz doboru odpowiednich metod i środków do wspierania jego rozwoju.

III. WYMAGANIA WSTĘPNE:

Brak wymagań wstępnych.

IV. MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ - STUDENT:

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA - student wie i rozumie:			
E.W1	rolę i zadania andragogiki we współczesnej edukacji.	aktywna postawa na zajęciach zaangażowanie w prace zespołowe praca pisemna na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów lub test zaliczeniowy	wykład
E.W2	zasady oddziaływań wychowawczych na człowieka dorosłego.	aktywna postawa na zajęciach zaangażowanie w prace zespołowe praca pisemna na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów lub test zaliczeniowy	wykład
E.W3	techniki i metody oddziaływania wychowawczego na człowieka dorosłego przydatne w praktyce pielęgniarskiej.	aktywna postawa na zajęciach zaangażowanie w prace zespołowe praca pisemna na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów lub test zaliczeniowy	wykład
E.W4	oraz konstruuje środowisko	aktywna postawa na zajęciach zaangażowanie w prace	wykład

	wspierające zdrowy styl życia do wypełniania funkcji zawodowych i społecznych przez człowieka dorosłego.	zespołowe praca pisemna na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów lub test zaliczeniowy	
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			
E.U1	proponować metody oddziaływania wychowawczego na człowieka dorosłego i je realizuje.	aktywna postawa na zajęciach zaangażowanie w prace zespołowe praca pisemna na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów lub test zaliczeniowy	wykład
E.U2	gromadzić niezbędne informacje do wykorzystania w oddziaływaniu wychowawczym na człowieka dorosłego.	aktywna postawa na zajęciach zaangażowanie w prace zespołowe praca pisemna na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów lub test zaliczeniowy	wykład
E.U3	adaptować i modyfikować warunki do oddziaływania wychowawczego człowieka dorosłego.	aktywna postawa na zajęciach zaangażowanie w prace zespołowe praca pisemna na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów lub test zaliczeniowy	wykład
E.U4	rozróżniać funkcje zawodowe pielęgniarki i odpowiednio je wykorzystuje w oddziaływaniu edukacyjnym na człowieka dorosłego.	aktywna postawa na zajęciach zaangażowanie w prace zespołowe praca pisemna na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów lub test zaliczeniowy	wykład
E.U5	budować kompetentny zespół odpowiedzialny za działania edukacyjne w środowisku medycznym.	aktywna postawa na zajęciach zaangażowanie w prace zespołowe praca pisemna na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów lub test zaliczeniowy	wykład
KOMPETENCJE SPOŁECZNE jest gotów do:			
1.3.1.Dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych		Poglądy studenta, obserwacja 360 ^{0}, ocena grupy,	wykład
1.3.2.Formułowania opinii dotyczących		Obserwacja 360 ^{0}, ocena grupy,	wykład

różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu		
1.3.3. Okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową	Obserwacja 360 ^{0}, ocena grupy,	wykład
1.3.4.Rozwiazywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań	Poglądy studenta, obserwacja 360 ^{0}, ocena grupy,	wykład

V. TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
E1_W01	Podstawowe pojęcia dotyczące andragogiki, pedagogiki dorosłych, oświaty dorosłych oraz kształcenia ustawicznego.	15
E1_W02	Fazy życia człowieka dorosłego. Możliwości, umiejętności i motywacja człowieka dorosłego do rozwoju.	
E1_W03	Współczesne teorie i nurty wychowania.	
E1_W04	Zakres i charakter wychowania i edukacji dorosłych. Edukacja ustawiczna a kształcenie dorosłych.	
E1_W05	Samokształcenie i samodoskonalenie w edukacji dorosłych.	
E1_W06	Rola i funkcja pedagogiki w pracy pielęgniarki w placówce leczniczej i opiekuńczo-wychowawczej.	
E1_W07	Rola zawodowa i funkcje edukacyjne pielęgniarki.	
E1_W08	Zadania edukacyjne środowiska medycznego w procesie wspomagania rozwoju jednostki zdrowej i chorej.	
E1_W09	Przygotowanie człowieka dorosłego do wypełniania funkcji zawodowych i społecznych zgodnie z zasadami „zdrowego stylu życia".	
E1_W10	Znaczenie kompetencji komunikacyjnych w aktywności edukacyjnej; wiedza o procesie porozumiewania się.	

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny;
- wykład problemowy;
- dyskusja dydaktyczna;
- inscenizacja;
- metody eksponujące.

VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	15
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	

Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	5
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**45**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,0**

VIII. METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- aktywna postawa na zajęciach
- zaangażowanie w prace zespołowe
- praca pisemna na jeden ze wskazanych przez prowadzącego tematów co najmniej na ocenę dostateczną lub test zaliczeniowy co najmniej na poziomie 60% poprawnych odpowiedzi

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

- Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z zakresu danej tematyki	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

IX. WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Horyń J., Maciejewski J., Społeczeństwo wielokulturowe w pracy nauczyciela andragoga, Wyd. Uniw.Wroc. Wrocław 2011
- Horyń J., Maciejewski J., Andragogika w ujęciu interdyscyplinarnym Wyd. Uniw.Wroc. Wrocław 2011

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Czerniawska O. Nowe drogi w andragogice i gerontologii. Łódź: Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, 2012
- Aleksander T. Andragogika. Ostrowiec Świętokrzyski: PPWH „Triada", 2002.
- Jankowski D, Przyszczypkowski K, Skrzypczak J. Podstawy edukacji dorosłych: zarys problematyki. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, 2003
- Wujek T. (red). Wprowadzenie do andragogiki. Warszawa – Radom: Wydawnictwo ITE, 1996.
    - Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
dr Lucyna Sochocka

OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
dr n. med. Lucyna Sochocka

Nazwa przedmiotu	**PDW: Opieka pielęgniarska w chorobach narządu wzroku**
Kategoria przedmiotu	uzupełniający, do wyboru
Kod przedmiotu	E03
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	1,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład
II	15

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Zapoznanie studentów z problematyką w zakresie chorób narządu wzroku.

Cel 2. Przygotowanie studenta do planowania opieki nad pacjentem z chorobami narządu wzroku

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza i umiejętności z podstaw pielęgniarstwa w zakresie studiów I stopnia.

IV. MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ :

Kod szczegółowego efektu uczenia się	**Kod modułowego efektu uczenia się**	**Opis**	**Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się**	**Forma zajęć dydaktycznych**
WIEDZA – student zna i rozumie:				
E.W.8	E03_W_1	Istotę, przyczyny i objawy wybranych chorób narządu wzroku i stanów nagłych w okulistyce	obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia); odpowiedź ustna lub pisemna lub przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej na zadany przez prowadzącego temat z zakresu tematyki przedmiotu	wykład
EW.9	E03_W_2	Potrafi scharakteryzować zasady diagnozowania, leczenia i pielęgnowania pacjentów z chorobami narządu wzroku w zależności od ich wieku		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				
1.3.1.	Dokonywania krytycznej oceny działań własnych			

	i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych.	obserwacja 360 ^{0}, ocena grupy, samoocena	wykład
1.3.2.	Formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.		

VI TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
E04_W_1	Budowa i fizjologia narządu wzroku. Odrębności fizjologiczne narządu wzroku u dzieci.	3
E04_W_2	Wybrane schorzenia narządu wzroku – objawy kliniczne i postępowanie. Stany nagłe w okulistyce.	3
E04_W_3	Zaburzenia ostrości widzenia- zasady postępowania. Zez i zaburzenia ruchomości gałek ocznych.	2
E04_W_4	Badania diagnostyczne w okulistyce – badanie, zasady, przygotowanie pacjenta	2
E04_W_5	Wytyczne dotyczące pielęgnowania pacjenta z chorobami narządu wzroku.: Techniki zabiegów pielęgnacyjnych: zasady podawania leków, zakładanie opatrunków, pierwsza pomoc w nagłych wypadkach, płukanie oka, iniekcje podspojówkowe	5

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- metoda przypadku;
  - prezentacje;
  - dyskusja dydaktyczna;
  - metody aktywizujące, instruktaż, pokaz

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	15
Konsultacje przedmiotowe	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	5
Opracowanie wyników	-

Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	5
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**30**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**1,0**

IX METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia);
- odpowiedź ustna lub pisemna lub przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej na zadany przez prowadzącego temat z zakresu tematyki przedmiotu

- Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zasób wiadomości, zrozumienie tematu	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnej i zawodowej	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

- Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej/prezentacji

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z zakresu danej tematyki	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Grzybowski A., red. Okulistyka, Edra Urban&Partner, 2018
- Niżankowska M., Okulistyka. Podstawy kliniczne., Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007
- Bowling B., Okulistyka kliniczna, Wyd. Edra Urban&Partner, 2017
-

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:
   Figurska M., Rękas M., Stany nagłe okulistyka, Medical Tribune 2019
   Litwin M.B., Bryg H., Wybrane zagadnienia okulistyczne. Podręcznik i poradnik dla studentów i słuchaczy szkół medycznych, Zamkor, Kraków 2005
   Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   mgr piel. Krystyna Przybyła

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT

   mgr piel. Krystyna Przybyła

Nazwa przedmiotu	**PDW: Medycyna stylu życia**
Kategoria przedmiotu	uzupełniający, do wyboru
Kod przedmiotu	E04
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	1,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład
II	15

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Wyposażenie studentów w wiedzę na temat medycyny stylu życia i jej efektywnego wykorzystania w pracy zawodowej.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

brak

IV. MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ :

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA– student zna i rozumie:				
E.W5.	E04_W_1	pojęcie medycyna stylu życia jako dziedziny opartej na dowodach naukowych (EBM)	obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia); odpowiedź ustna lub pisemna lub przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej na zadany przez prowadzącego temat z zakresu tematyki przedmiotu	wykład
EW6.	E04_W_2	znaczenie medycyny stylu życia w profilaktyce, prewencji i leczeniu chorób przewlekłych		
E.W7.	E04_W_3	znaczenie sześciu filarów zdrowia w propagowaniu zdrowego stylu życia		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				

1.3.1.	Dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych.	obserwacja 360 ^{0}, ocena grupy, samoocena	wykład
1.3.2.	Formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.		

V TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
E04_W_1	Medycyna stylu życia – interdyscyplinarna, oparta na dowodach naukowych modyfikacja stylu życia i budowanie zdrowych nawyków.Wpływ na terapię i prewencję chorób cywilizacyjnych.	2
E04_W_2	Odżywianie–największe dietetyczne mity i pułapki a zmiana nawyków żywieniowych.	3
E04_W_3	Palenie tytoniu i inne używki – od dziecka w łonie matki do seniora.	2
E04_W_4	Ruch jako element medycyny stylu życia.	2
E04_W_5	Stres– techniki zarządzania stresem.	2
E04_W_6	Higiena snu - jako jeden z filarów medycyny stylu życia.	2
E04_W_7	Relacje społeczne, funkcje seksualne a zdrowy styl życia	2

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- metoda przypadku;
  - prezentacje;
  - dyskusja dydaktyczna; metody aktywizujące, pokaz, instruktaż

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	15
Konsultacje przedmiotowe	-

Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	5
Opracowanie wyników	2
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	5
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**32**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**1,0**

IX METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia);
- odpowiedź ustna lub pisemna lub przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej na zadany przez prowadzącego temat z zakresu tematyki przedmiotu

- Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zasób wiadomości, zrozumienie tematu	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnej i zawodowej	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

- Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej/prezentacji

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z zakresu danej tematyki	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- D. Śliż., A. Mamcarz A., *Medycyna stylu życia,* Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:
   - Światkowska K., *Mity medyczne, które mogą zabić,* Wydawnictwo FRONDA, Warszawa 2016,
   - Światkowska K., *Mity medyczne, które mogą zabić cz.2,* Wydawnictwo FRONDA, Warszawa 2018,
   - Światkowska K., *Mity medyczne, które mogą zabić cz.3,* Wydawnictwo FRONDA, Warszawa 2019.
   - Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr Klaudyna Wittenbeck

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT
   mgr Iwona Bejster

Nazwa przedmiotu	**PDW: Szczepienia ochronne i inne rodzaje immunoprofilaktyki**
Kategoria przedmiotu	uzupełniający, do wyboru
Kod przedmiotu	E05
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	1,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład
II	15

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Uaktualnienie i pogłębienie wiedzy przez studentów z zakresu wakcynologii, ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju szczepionek, bezpieczeństwa ich stosowania, dróg podawania oraz przechowywania.

Cel 2. Zapoznanie studentów ze szczepieniami obowiązkowymi i zalecanymi

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu podstaw pielęgniarstwa na poziomie studiów I stopnia

IV. MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ :

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA – student zna i rozumie:				
E.W.12	E05_W_1	Szczepionki, szczepienia i ich rodzaje oraz zasady dystrybucji, transportu i przechowywania szczepionek	obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia); odpowiedź ustna lub pisemna lub przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej na zadany przez prowadzącego temat z zakresu tematyki przedmiotu	wykład
EW.13	E05_W_2	Podstawy prawne szczepień ochronnych, oraz bezpieczeństwo szczepień ochronnych		

KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:			
1.3.1.	Dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych.	obserwacja 360 ^{0}, ocena grupy, samoocena	wykład
1.3.2.	Formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.		

VI TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
E05_W_1	Immunoprofilaktyka i jej rodzaje.	1
E05_W_2	Charakterystyka szczepionek. Szczepienia i ich rodzaje.	2
E05_W_3	Bezpieczeństwo szczepień w świetle najnowszej wiedzy medycznej. .	1
E05_W_4	Szczepienia obowiązkowe i zalecane. Kalendarz szczepień. Podstawy prawne szczepień ochronnych	2
E05_W_5	Szczepienia przeciwko grypie sezonowej i pandemicznej	1
E05_W_6	Szczepienia przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu Ai B	1
E05_W_7	Szczepienia przeciwko kleszczowemu zapaleniu opon mózgowych, Haemophilus influenzae typu B, *Neisseria meningitidis*	2
E05_W_8	Szczepienia przeciw pneumokokom, rotawirusom, i wirusowi HPV	2
E05_W_9	Szczepienia ochronne przed podróżą zagraniczną w rejony endemiczne	2
E05_W_10	Zasady dystrybucji, transportu i przechowywania szczepionek	1

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- metoda przypadku;
  - prezentacje;
  - dyskusja dydaktyczna;
  - studium przypadku

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	15
Konsultacje przedmiotowe	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	5
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	5
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**30**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**1,0**

IX METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia);
- odpowiedź ustna lub pisemna lub przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej na zadany przez prowadzącego temat z zakresu tematyki przedmiotu

- Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zasób wiadomości, zrozumienie tematu	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnej i zawodowej	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

- Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej/prezentacji

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z zakresu danej tematyki	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Mrożek-Budzyn D., Wakcynologia praktyczna, Wyd. α-Medica Press, Bielsko- Biała 2018
- Gołąb J., Jakóbisiak M., Lasek W., Stokłosa T., Immunologia, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2017
- Wysocki J., Czajka H., Szczepienia w pytaniach i odpowiedziach, Wyd. Help-Med., 2018

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Mamoń A., Szczepienia ochronne dzieci i dorosłych, Wyd. Ad Vocem, 2010
- Akty prawne odzwierciedlające aktualny stan prawny zalecane przez prowadzacego m.in.

- Program Szczepień Ochronnych obowiązujący na dany rok - http://www. gis.gov.pl

- Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. 2008 poz. 1570 z póź. zm.)

Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr n. med. Lucyna Sochocka

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT
   dr n. med. Lucyna Sochocka

Nazwa przedmiotu	**PDW: Choroby zakaźne**
Kategoria przedmiotu	uzupełniający, do wyboru
Kod przedmiotu	E06
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	1,0
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład
II	15

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Zapoznanie studentów z klinicznymi podstawami chorób zakaźnych i pasożytniczych oraz metodami postępowania diagnostycznego, leczniczego i zapobiegawczego.

Cel 2. Zapoznanie studentów z podstawami ustalanie opieki pielęgniarskiej w wybranych schorzeniach zakaźnych.

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu podstaw pielęgniarstwa, mikrobiologii, parazytologii, patologii, chorób wewnętrznych w zakresie studiów I stopnia.

IV. MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ :

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA – student zna i rozumie:				
EW.10	E06_W_1	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania oraz postepowania profilaktycznego i leczenie w chorobach zakaźnych	obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia); odpowiedź ustna lub pisemna lub przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej na zadany przez prowadzącego temat z zakresu tematyki przedmiotu	wykład
EW.11	E06_W_2	Procedury postępowania z chorymi na wybrane choroby zakaźne		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:				

1.3.1.	Dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych.	obserwacja 360 ^{0}, ocena grupy, samoocena	wykład
1.3.2.	Formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.		

VI TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁAD	
E06_W_1	Wprowadzenie do epidemiologii chorób zakaźnych. Czynniki mikrobiologiczne i choroby zakaźne wywoływane przez nie.	3
E06_W_2	Wybrane choroby zakaźne: grypa , choroby zakaźne wątroby, HIV, AIDS, , gruźlica, choroby prionowe, inwazyjna choroba meningokokowa. Diagnostyka i leczenie.	4
E06_W_3	Choroby zakaźne wątroby. Diagnostyka i leczenie,	2
E06_W_4	Choroby zakaźne wieku dziecięcego. Diagnostyka i leczenie.	2
E06_W_5	Choroby przenoszone droga płciową. Diagnostyka i leczenie	2
E06_W_6	Nowe choroby zakaźne. Diagnostyka i leczenie.	2
E06_W_7	Akty prawne regulujące postepowanie w chorobach zakaźnych	1

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- metoda przypadku;
  - prezentacje;
  - dyskusja dydaktyczna;
  - studium przypadku,

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	15

Konsultacje przedmiotowe	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	5
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	5
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**30**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**1,0**

IX METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady

- obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia);
- odpowiedź ustna lub pisemna lub przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej na zadany przez prowadzącego temat z zakresu tematyki przedmiotu

- Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zasób wiadomości, zrozumienie tematu	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnej i zawodowej	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

- Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej/prezentacji

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z zakresu danej tematyki	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

IX WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Boroń-Kaczmarska A., Wiercińska-Drapało A., Choroby zakaźne i pasożytnicze, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2019

- Dziubek Z., Choroby zakaźne i pasożytnicze, Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2010
- Rudkowski Z., Choroby zakaźne i pasożytnicze u dzieci, Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2019
- Szewczyk E., Diagnostyka bakteriologiczna, PWN 2019

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:
   - Grzeszczuk A., HIV/AIDS, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2015
   - Simon K (red), Zakaźne choroby wątroby i dróg żółciowych. Zakażenia wirusami pierwotnie hepatotropowymi, Termedia Wyd. Med., Poznań 2011
   - Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. 2008 poz. 1570 z póź. zm.)
   - Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr n. med. Elżbieta Grajczyk

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT
   mgr piel. Edyta Świtała

Nazwa przedmiotu	**Podstawy psychoterapii**
Kategoria przedmiotu	E. uzupełniający
Kod przedmiotu	E07
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	2,5
Język wykładowy	polski

I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
IV	20	10	-

II. CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Zapoznanie studentów z podstawowymi kierunkami i technikami psychoterapii, możliwościami zastosowania psychoterapii w opiece pielęgniarskiej.

Cel 2. Doskonalenie umiejętności studentów w zakresie terapeutycznej komunikacji z pacjentem i jego rodziną.

III. WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu psychologii na poziomie studiów pierwszego stopnia.

IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA – student zna i rozumie:			
E.W14	funkcjonowanie człowieka w aspekcie psychicznym i społecznym; teorię zachowania w ujęciu systemowym oraz mechanizmy powstawania wybranych zaburzeń funkcjonowania jednostek.	obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób uzgodniony z prowadzącym) aktywność na zajęciach; przygotowanie krótkiej prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat i/lub test pisemny po zaliczeniu całości przedmiotu	Wykład
E.W15	główne kierunki i szkoły terapeutyczne, istotę psychoterapii, jej etapy i cele oraz podstawowe pojęcia i definicje psychoterapeutyczne, zjawisko przeniesienia i przeciwprzeniesienia.	obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób uzgodniony z prowadzącym) aktywność na zajęciach; przygotowanie krótkiej prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat i/lub test pisemny po zaliczeniu całości przedmiotu	Wykład
E.W16	interwencje i metody psychoterapeutyczne, istotę psychoanalizy, neopsychoanalizy, terapii behawioralnej, podejście poznawcze i podejście	obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób uzgodniony z prowadzącym) aktywność na zajęciach; obecność na zajęciach	Wykład

	humanistyczno-egzystencjalne w psychoterapii.	(ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób uzgodniony z prowadzącym) aktywność na zajęciach; przygotowanie krótkiej prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat i/lub test pisemny po zaliczeniu całości przedmiotu	
E.W17	cechy i funkcje relacji psychoterapeutycznej w praktyce pielęgniarskiej.	obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób uzgodniony z prowadzącym) aktywność na zajęciach; przygotowanie krótkiej prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat i/lub test pisemny po zaliczeniu całości przedmiotu	Wykład
E.W18	pojęcie komunikacji terapeutycznej oraz różnice pomiędzy psychoterapią a komunikacją terapeutyczną.	obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób uzgodniony z prowadzącym) aktywność na zajęciach; przygotowanie krótkiej prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat i/lub test pisemny po zaliczeniu całości przedmiotu	Wykład
E.W19	podstawowe zasoby osobiste pacjenta do których odwołuje się terapeutyczna komunikacja.	obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób uzgodniony z prowadzącym) aktywność na zajęciach; przygotowanie krótkiej prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat i/lub test pisemny po zaliczeniu całości przedmiotu	Wykład
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			
E.U06	Oceniać i analizować relacje pielęgniarka (psychoterapeuta) – pacjent.	obecność na zajęciach aktywność na zajęciach przygotowanie krótkiej prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat	Wykład, ćwiczenia
E.U07	Oceniać zasoby indywidualne w pracy pielęgniarki (psychoterapeuty).	obecność na zajęciach aktywność na zajęciach przygotowanie krótkiej	Wykład, ćwiczenia

		prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat	
E.U08	Ocenia i analizuje podstawowe zjawiska występujące w relacji terapeutycznej z pacjentem.	obecność na zajęciach aktywność na zajęciach przygotowanie krótkiej prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat	Wykład, ćwiczenia
E.U09	Współuczestniczy w psychoterapii grupowej.	obecność na zajęciach aktywność na zajęciach przygotowanie krótkiej prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat	Wykład, ćwiczenia
E.U10	Stosuje zachowania terapeutyczne w ramach interwencji pielęgniarskich z wykorzystaniem komunikacji terapeutycznej.	obecność na zajęciach aktywność na zajęciach przygotowanie krótkiej prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat	Wykład, ćwiczenia
E.U11	Przeprowadzać psychoedukację grupową pacjenta i jego rodziny (opiekunów).	obecność na zajęciach aktywność na zajęciach przygotowanie krótkiej prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat	Wykład, ćwiczenia
E.U12	Korzystać w sposób zaawansowany z terapeutycznych technik okazywania empatii (aktywne słuchanie) oraz asertywnego zachowania się.	obecność na zajęciach aktywność na zajęciach przygotowanie krótkiej prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat	Wykład, ćwiczenia
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:			
E.K01	Doceniania znaczenia podmiotowego kontaktu z pacjentem i roli komunikacji terapeutycznej w opiece pielęgniarskiej.	Poglądy studenta Obserwacja studenta	Wykład, ćwiczenia
E.K02	Współdziałania z zespołem terapeutycznym.	Obserwacja studenta poglądy	Wykład, ćwiczenia
E.K03	Przestrzegania obowiązujących zasad współżycia społecznego.	Obserwacja studenta Poglądy studenta	Wykład, ćwiczenia
E.K04	Przestrzegania norm etycznych i zawodowych w swojej pracy i kontaktach ze współpracownikami i podopiecznymi.	Obserwacja 360^0, poglądy studenta	Wykład, ćwiczenia

V. TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
	WYKŁADY	
E07_W_1	Metody pomocy psychologicznej.	20
E07_W_2	Psychoterapia jako szczególny rodzaj pomocy. Podstawowe nurty w psychoterapii.	
E07_W_3	Dynamika relacji pacjent (klient) – psychoterapeuta. Bariery w komunikacji interpersonalnej.	
E07_W_4	Psychoterapia i jej metody. Techniki terapeutyczne.	
E07_W_5	Integracja szkół psychoterapeutycznych. Dostosowanie rodzaju psychoterapii do problemu/ów pacjenta. Psychoterapia integracyjna.	
E07_W_6	Czynniki leczące w psychoterapii.	
E07_W_7	Psychoterapia w wybranych zaburzeniach.	
E07_W_8	Reguły etyczne w psychoterapii.	
E07_W_9	Sytuacje kryzysowe.	
E07_W_10	Problematyka orientacji seksualnej i tożsamości płciowej w aspekcie psychicznym i społecznym.	
E07_W_11	Funkcjonowanie społeczne oraz specyficzne bariery i potrzeby osób z LGBT.	
	ĆWICZENIA	
E07_Ćw_1	Asertywność jako istotny element relacji terapeutycznej	10
E07_Ćw_2	Trudne sytuacje kontaktu pielęgniarka – pacjent i jego rodzina, pielęgniarka - lekarz	
E07_Ćw_3	Empatia jako istotny element relacji terapeutycznej, techniki aktywnego słuchania	

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny;
- wykład problemowy;
- dyskusja;
- inscenizacja.
- analiza przypadku
- metody eksponujące: film, pokaz

VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	30
Konsultacje przedmiotowe	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	20
Opracowanie wyników	5
Przygotowanie prezentacji, dyskusji	15
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**75**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**2,5**

IX. METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób uzgodniony z prowadzącm)
- aktywność na zajęciach;
- przygotowanie krótkiej prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat i/lub test pisemny po zaliczeniu całości przedmiotu

1.2 Ćwiczenia (zaliczenie)

- obecność na zajęciach
- aktywność na zajęciach
- przygotowanie krótkiej prezentacji na wskazany przez prowadzącego temat

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

- Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zasób wiadomości, zrozumienie tematu	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnej i zawodowej	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

- Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej/prezentacji

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z zakresu danej tematyki	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

IX. WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Bilikiewicz A. – red. wyd. polskiego, Freyberg H.J., Schneider W., Stieglitz R-D.: Kompendium psychiatrii, psychoterapii, medycyny somatycznej, PZWL Warszawa 2015

- Silverman J., Kurtz S., Draper J.: Umiejętność komunikowania się z pacjentem, Med. Prakt. Kraków 2010
- Fiutak A.: Pomoc psychologiczna. Prawo i etyka w zawodach terapeuty i psychiatry, Wyd. Difin Warszawa 2016

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Ames-Nicolosi J., Ames-Nicolosi L.: Dziecko a skłonności homoseksualne. Poradnik dla rodziców; Wydawnictwo W drodze, Poznań 2013
- Mayerscough Ph., Ford M.: Jak rozmawiać z pacjentem, GWP, Gdańsk 2001.
- Simonton C.: Powrót do życia, Wyd. Ravi, Łódź 1998.
- Kwiatkowska A., Krajewska-Kułak E., Panek W.: Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie, Wyd. Czelej, Lublin 2003.
- Motyka M.: Komunikacja terapeutyczna w opiece pielęgniarskiej, Wyd. UJ., Kraków 2011.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
dr n. med. Irena Smółka

Nazwa przedmiotu	**PDW: Opieka paliatywna w nieonkologicznych stanach chorobowych**
Kategoria przedmiotu	do dyspozycji uczelni
Kod przedmiotu	E08
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	1,0
Język wykładowy	polski

a. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
III	15	-	-

II. CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Zdobycie przez studenta wiedzy, umiejętności oraz ukształtowanie postaw umożliwiających objęcie profesjonalną opieką pielęgniarską pacjentów nieuleczalnie chorych oraz ich opiekunów.

III. WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu opieki paliatywnej na poziomie licencjata.

IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA – STUDENT:

Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA – student zna i rozumie:			
E.W20	zasady diagnozowania w opiece paliatywnej i planowania opieki nad chorymi w zależności od stanu zdrowia i wieku chorego.	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub pisemna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
E.W21	techniki i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia.	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub pisemna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
E.W22	reakcje chorego na chorobę i hospitalizację w zależności od jego wieku i stanu zdrowia.	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub pisemna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
E.W23	zasady organizacji opieki paliatywnej w Polsce.	aktywność na zajęciach; odpowiedź ustna lub pisemna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			
E.U23	oceniać poziom bólu, reakcję chorego na ból i nasilenie bólu oraz stosuje postępowanie przeciwbólowe.	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub pisemna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
E.U24	rozpoznawać wskazania do wykonania	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub pisemna	

	określonych badań diagnostycznych i posiada umiejętności umożliwiające wystawianie skierowań na określone badania diagnostyczne.	na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
E.U25	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w porozumieniu z lekarzem lub na jego zlecenie.	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub pisemna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
KOMPETENCJE SPOŁECZNE –jest gotów do:			
E.K05	Ponoszenia odpowiedzialność za udział w podejmowaniu decyzji zawodowych.	Poglądy studenta, obserwacja studenta	wykład
E.K06	Ponoszenia odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i osób znajdujących się pod jego opieką.	Ocena 360^0 , poglądy studenta	wykład
E.K07	Dbania o wizerunek własnego zawodu.	Poglądy studenta, obserwacja studenta	wykład

VI. TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
WYKŁAD		
E08_W_1	Aspekty historyczne i wyjaśnienie podstawowych pojęć związanych z opieką paliatywno-hospicyjną.	15
E08_W_2	Psychospołeczne aspekty opieki paliatywne – aspekty psychologiczne umierania i żałoby, problemy komunikacyjne, emocje towarzyszące chorobie nowotworowej, wymiar wsparcia w opiece paliatywnej oraz problemy duchowe osób nieuleczalnie chorych.	
E08_W_3	Rola pielęgniarki w wielodyscyplinarnym zespole opieki paliatywnej. Procedury i standardy w opiece paliatywnej.	
E08_W_4	Znaczenie medycyny paliatywnej i leczenia objawowego na przykładach bólu, duszności, lęku, depresji, zmęczenia, zaparć, nudności i wymiotów, kacheksji, odleżyn, obrzęku limfatycznego.	
E08_W_5	Postępowanie pielęgnacyjne nad pacjentem doświadczającym bólu totalnego – rozpoznanie, ocena z zastosowaniem skali VAS, NRS, VRS, planowanie opieki, analiza zastosowanego leczenia farmakologicznego, niefarmakologicznego, uzupełniającego, ocena uzyskanych efektów.	

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;

- metody eksponujące: film, plansze dydaktyczne, pokaz

VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	15
Konsultacje przedmiotowe	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	5
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	5
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**30**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**1,0**

IX. METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;
- odpowiedź ustna lub pisemna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

- Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zasób wiadomości, zrozumienie tematu	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnej i zawodowej	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

- Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej/prezentacji

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus

	zakresu danej tematyki			
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

IX. WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- De Walden-Gałuszko K, Kaptacz A. Pielęgniarstwo opieki paliatywnej. Warszawa: Wyd. PZWL, 2016.
- De Walden-Gałuszko K, Ciałkowska-Rysz A. Medycyna paliatywna. Warszawa: Wyd. PZWL, 2015.
- Adamczyk A, Buczkowski K, Krajnik M, Rogiewicz M. Opieka paliatywna. Warszawa: Wyd. PZWL, 2009.
- Binnebesel J, Janowicz A, Krakowiak P, Paczkowska A. Pozamedyczne aspekty opieki paliatywno-hospicyjnej. Gdańsk : Wyd. Fundacja Hospicyjna, 2010.
- Richardson E (tłum. Tenner-Kujawska J.) . Opieka paliatywna dla pielęgniarek. Kraków: Wyd. Fundacja Pomoc Krakowskiemu Hospicjum, 2006.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Wójcik A, Pyszona A. Fizjoterapia w opiece paliatywnej. Warszawa: Wyd. PZWL, 2014.
- De Walden-Gałuszko K, Kaptacz A.(red.). Pielęgniarstwo w opiece paliatywnej i hospicyjnej. Warszawa: Wyd. PZWL, 2005.
- Wybrane artykuły w czasopismach: Medycyna Paliatywna, Advances 4n Palliative Medicine, Ból.

- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   Dr Marta Gawlik

Nazwa przedmiotu	**PDW:Podstawy teleopieki i telemedycyny**
Kategoria przedmiotu	uzupełniający, do wyboru
Kod przedmiotu	E09
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	1,0
Język wykładowy	polski

I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
II	15	-	-

II. CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1 . Zapoznanie studentów z możliwościami teleopieki i telemedycyny, telenursingu
Cel 2. Poszerzenie wiedzy na temat perespektyw teleopieki i telemedycyny

III. WYMAGANIA WSTĘPNE:

brak

IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:

Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA- student zna i rozumie:			
E.W24	marketing usług zdrowotnych	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub ustna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
E.W25	znaczenie teleopieki, telemedycyny, telenursingu	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub ustna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
E.W26	zasady funkcjonowania teleopieki	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub ustna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
UMIEJETNOŚCI- student potrafi:			
E.U16	przedstawić zakres świadczeń z zakresu teleopieki	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub ustna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – student jest gotów do:			
E.K08	Przestrzega zasad etyki zawodowej w relacji z pacjentem i zespołem terapeutycznym oraz w pracy badawczej	Obserwacja, poglądy studenta	wykład

V. TREŚCI PROGRAMOWE:

Kod formy	Tematyka zajęć	Liczba godzin
	WYKŁADY	
E09_W_1	Pojęcie teleopieki, telemedycyny. Rys historyczny pojęć.	15
E09_W_2	Znaczenie informacji w ochronie zdrowia	
E09_W_3	Kierunki rozwoju telemedycyny	
E09_W_4	Homemonitoring, telekonsultacje	
E09_W_5	Zasady i formy telepielęgnirstwa	
E09_W_6	Rola i zadania telepielęgniarstwa w promocji zdrowia, zapobieganiu chorobom, sposobach leczenia, diagnozowani i edukacji.	
E09_W_7	Telepielęgniarstwo w Polsce i na świecie	
E09_W_8	Infrastruktura telekomunikacyjna dla telemedycyny	

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: film, plansze dydaktyczne, pokaz

VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	15
Konsultacje przedmiotowe	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	5
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie prezentacji, dyskusji	5
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**30**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**1**

VIII. METODY OCENY:

1. **Wykłady** (zaliczenie na ocenę):

Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;
- odpowiedź pisemna lub ustna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych	60% poprawnych	mniej niż 60% poprawnych

			odpowiedzi	odpowiedzi	odpowiedzi

- Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zasób wiadomości, zrozumienie tematu	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnej i zawodowej	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

- Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej/prezentacji

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z zakresu danej tematyki	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

IX. WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Martyniak J. (red.)Podstawy informatyki z elementami telemedycyny, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2009
- Glinkowski W., Postępy Międzynarodowej telemedycyny i e-zdrowia, MediPage 2006

1. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Kilańska D, Grabowska H.., Gaworska-Krzemińska A (res.), E-zdrowie. Wprowadzenie do informatyki w pielęgniarstwie, PZWL Warszawa 2018
- Kaczan D., Telemedycyna w prawie polskim i kilka uwag na tle prawa unijnego, Zeszyty prawnicze 17.1/2017, 93-105
- Lipowicz I., Świerczyński M., Szpor G., (red.), Telemedycyna i e-zdrowie. Prawo i informatyka, Wolters Kluver Polska, 2019
- Czarnuch M., Grabowski M., Najbuk P., Kołtowski Ł. (red), Otoczenie regulacyjne telemedycyny w Polsce-stan obecny i nowe otwarcie,raport Telemedyczna Grupa Robocza 2015
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

dr n. o zdr. Wiesław Zielonka

Nazwa przedmiotu	**PDW: Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne**
Kategoria przedmiotu	Uzupełniający, do wyboru
Kod przedmiotu	E10
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	1,0
Język wykładowy	polski

I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
III	-	15	-

II. CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1 . Zapoznanie studenta z nagłymi stanami zagrożenia życia, z rozpoznawaniem sytuacji i objawów zwiastujących wystąpienie groźnych dla życia zaburzeń

Cel 2. Zapoznanie studenta z doborem i zastosowaniem zabiegów resuscytacyjnych w stanach zagrożenia życia

Cel 3.Zapoznaie studenta z bezpieczeństwem oraz odpowiedzialnością w podejmowaniu decyzji oraz zasadami współpracy z innymi członkami zespołu resuscytacyjnego

III. WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza z zakresu podstawowych zabiegów resuscytacyjnych

IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:

Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA- student zna i rozumie:			
E.W27	nagłe stany zagrożenia życia	aktywność na zajęciach; poprawne zaplanowanie i/lub wykonanie zaawansowanego zabiegu resuscytacyjnego wskazanego przez prowadzącego lub test wielokrotnego wyboru składający się z co najmniej 30 pytań – zaliczenie na co najmniej ocenę dostateczną (60% poprawnych odpowiedzi).	ćwiczenia
UMIEJETNOŚCI- student potrafi:			
E.U17	dobierać i stosować zaawansowane zabiegi resuscytacyjne w stanach zagrożenia życia	aktywność na zajęciach; poprawne zaplanowanie i/lub wykonanie zaawansowanego zabiegu resuscytacyjnego wskazanego przez prowadzącego lub test wielokrotnego wyboru składający się z co najmniej 30 pytań – zaliczenie na co najmniej	ćwiczenia

		ocenę dostateczną (60% poprawnych odpowiedzi).	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – jest gotów do:			
E.K05	Ponoszenia odpowiedzialności za udział w podejmowaniu decyzji zawodowych	Obserwacja, poglądy studenta	ćwiczenia
E.K08	Przestrzegania zasad etyki zawodowej w relacji z pacjentem i zespołem terapeutycznym oraz w pracy badawczej	Obserwacja, poglądy studenta	ćwiczenia

V. TREŚCI PROGRAMOWE:

Kod formy	Tematyka zajęć	Liczba godzin
ĆWICZENIA		
E10_Ćw_1	Nagłe stany zagrożenia życia.	15
E10_Ćw_2	Zaawansowane zabiegi reanimacyjne u osoby dorosłej: przyrządowe udrożnienie dróg oddechowych, elektroterapia i farmakoterapia w stanach zagrożenia życia i nagłym zatrzymaniu krążenia	
E10_Ćw_3	Wykorzystanie w praktyce klinicznej zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych u pacjenta w zagrożeniu życia	
E10_Ćw_4	Dobór i zastosowanie zabiegów resuscytacyjnych w stanach zagrożenia życia	

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- ćwiczenia na fantomach
- dyskusja dydaktyczna;
- prezentacja
- studium przypadku.

VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	15
Konsultacje przedmiotowe	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	--
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie prezentacji, dyskusji	5
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**30**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**1**

VIII. METODY OCENY:

1. **Ćwiczenia** (zaliczenie na ocenę):
   - 100% obecność na zajęciach;
   - aktywność na zajęciach;
   - poprawne zaplanowanie i/lub wykonanie zaawansowanego zabiegu resuscytacyjnego wskazanego przez prowadzącego lub test wielokrotnego wyboru składający się z co najmniej 30 pytań – zaliczenie na co najmniej ocenę dostateczną (60% poprawnych odpowiedzi).

   - Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny

100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

-

IX. WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Andres J (red.), Wytyczne resuscytacji 2015. Polska Rada Resuscytacji , Kraków 2016
- Rybicki Z., Intensywna terapia dorosłych tom I , Wyd. Makmed Lublin 2014
- Rybicki Z., Intensywna terapia dorosłych, tom II, Wyd. Makmed Lublin 2015

2.LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Zawadzki A., Medycyna ratunkowa i katastrof, PZWL 2015
- Wytyczne resuscytacji 2015, European Resuscitation Council, 2015
- Jakubaszko J., Ratownik medyczny, Górecki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2013
- Nadolny K., Rekomendacje postepowania w ratownictwie medycznym, Elamed 2015
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

dr n. o zdr. Wiesław Zielonka

Nazwa przedmiotu	**PDW: Metody naturalne w opiece holistycznej**
Kategoria przedmiotu	uzupełniający, przedmiot do wyboru
Kod przedmiotu	E11
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	1,0
Język wykładowy	polski

I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
III	-	15	-

II. CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Zapoznanie studentów z istotą i podstawowymi zasadami medycyny naturalnej oraz wybranymi alternatywnymi metodami wspomagania zdrowia.

III. WYMAGANIA WSTĘPNE:

brak.

IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA- student zna i rozumie:			
E.W32	podstawowe alternatywne metody wspomagania zdrowia.	aktywność na zajęciach; aktywny udział w dyskusji odpowiedź ustna, realizacja zleconego zadania (przygotowanie prezentacji na zadany temat)	ćwiczenia
E.W33	zasady wprowadzania medycyny alternatywnej w zależności od stanu pacjenta.	aktywność na zajęciach; aktywny udział w dyskusji odpowiedź ustna, realizacja zleconego zadania (przygotowanie prezentacji na zadany temat)	ćwiczenia
E.W34	znaczenie medycyny alternatywnej w zachowaniu zdrowia człowieka.	aktywność na zajęciach; aktywny udział w dyskusji odpowiedź ustna, realizacja zleconego zadania (przygotowanie prezentacji na zadany temat)	ćwiczenia
UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			
E.U18	Podejmować działania w zakresie leczenia niemedycznego w zależności od stanu i wieku pacjenta.	aktywność na zajęciach; aktywny udział w dyskusji odpowiedź ustna, realizacja zleconego zadania (przygotowanie prezentacji na zadany temat)	ćwiczenia
E.U19	Prezentować znajomość wykorzystywania technik z zakresu medycyny alternatywnej.	aktywność na zajęciach; aktywny udział w dyskusji odpowiedź ustna, realizacja zleconego zadania	ćwiczenia

		(przygotowanie prezentacji na zadany temat)	
E.U20	Odtwarzać metody leczenia niemedycznego z zachowaniem poznanych procedur i standardów	aktywność na zajęciach; aktywny udział w dyskusji odpowiedź ustna, realizacja zleconego zadania (przygotowanie prezentacji na zadany temat)	ćwiczenia
KOMPETENCJE SPOŁECZNE –student jest gotó1) do:			
E.K05	Ponoszenia odpowiedzialności za udział w podejmowaniu decyzji zawodowych.	Poglądy studenta, obserwacja studenta	ćwiczenia
E.K06	Ponoszenia odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i osób znajdujących się pod jego opieką.	Obserwacja 360 ^{0}, poglądy studenta	ćwiczenia

VI. TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
WYKŁAD,		
E11_W_01	Określenie przedmiotu zainteresowań medycyny naturalnej -podstawowe definicje, historia, filozofia. Kierunki rozwoju w Polsce i na świecie. Organizacja medycyny naturalnej.	15
E11_W_02	Podstawy ziołolecznictwa. Właściwości lecznicze wybranych roślin.	
E11_W_03	Apiterapia. Aromaterapia	
E11_W_04	Balneologia. Homeopatia (historia, zasady homeopatii, kontrowersje). Akupunktura. Akupresura	
E11_W_05	Terapie światłem	

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- instruktaż:
- metody eksponujące: film, plansze dydaktyczne, pokaz

VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	15
Konsultacje przedmiotowe	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	5

Opracowanie wyników	
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**35**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**1,0**

IX. METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1 ćwiczenia (zaliczenie na ocenę)

- 100 % obecności na zajęciach
- aktywność na zajęciach
- aktywny udział w dyskusji
- przygotowanie pracy/prezentacji na zadany przez prowadzącego temat

- Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej/prezentacji

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z zakresu danej tematyki	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

IX. WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Samochowiec L., Kompendium ziołolecznictwa, Urban&Partner 2002
- Gehrmann B. Profile działania leków roślinnych. Warszawa: MedPharm; 2006.
- Frohne D. Leksykon roślin leczniczych. Warszawa: MedPharm; 2010.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Stopińska W. Medycyna między wschodem a zachodem. Warszawa: Galaktyka: 2011.
- Puczko GL. Medycyna wielowymiarowa. Wrocław: Kos; 2010.
- Rośliny lecznicze. Warszawa: Bellona; 2011.
- Pelletier KR. Poradnik medycyny alternatywnej. Warszawa: Świat Książki; 2002.
- Czerpak R, Jabłońska - Trypuć A. Roślinne surowce kosmetyczne. Warszawa: Medpharm; 2008.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
mgr Iwona Bejster

Nazwa przedmiotu	**PDW: Medycyna katastrof**
Kategoria przedmiotu	uzupełniający, przedmiot do wyboru
Kod przedmiotu	E12
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	1,0
Język wykładowy	polski

I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
IV	15	-	-

II. CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Zapoznanie studentów z zasadami działań ratunkowych które obowiązują w zdarzeniach mnogich, masowych i katastrofach

III. WYMAGANIA WSTĘPNE:

brak.

IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA- student zna i rozumie:			
E.W36	rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach mnogich, masowych i katastrofach	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub ustna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
E.W37	zasady segregacji medycznej dorosłych i dzieci poszkodowanych w zdarzeniu masowym i katastrofie	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub ustna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
KOMPETENCJE SPOŁECZNE –student jest gotów do:			
E.K05	ponoszenia odpowiedzialności za udział w podejmowaniu decyzji zawodowych.	poglądy studenta, obserwacja studenta	wykład
E.K09	systematycznego wzbogacania wiedzy zawodowej i kształtowania umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.	obserwacja studenta, poglądy studenta	wykład

VI. TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
E12_W_01	Podstawy medycyny katastrof, podstawowe pojęcia w medycynie katastrof,	3

	Akty prawne regulujące prowadzenie akcji ratunkowej	
E12_W_02	Segregacja medyczna w zdarzeniach masowych i katastrofach	2
E15_W_03	Procedury obowiązujące w zdarzeniach mnogich, masowych i katastrofach	3
E15_W_04	Postepowanie ratunkowe i procedury medyczne w przypadku zdarzeń związanych z zagrożeniem chemicznym, biologicznym, radiacyjnym, nuklearnym	3
	Przygotowanie szpitala na wypadek zdarzenia masowego i katastrofy. Dekontaminacja w szpitalu i miejscu katastrofy	2
	Komunikacja, aspekty psychologiczne w działaniach ratunkowych w zdarzeniach masowych i katastrofach	2

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- instruktaż:
- metody eksponujące: film, plansze dydaktyczne, pokaz

VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	15
Konsultacje przedmiotowe	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	5
Opracowanie wyników	
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	5
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**30**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**1,0**

IX. METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- 100% obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).
- aktywność na zajęciach;
- odpowiedź pisemna lub ustna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

- Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zasób wiadomości, zrozumienie tematu	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnej i zawodowej	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

- Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej/prezentacji

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z zakresu danej tematyki	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

IX. WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Cline D. M., O. John. Ma, J. Tintinalli, Gabor, D. Kellen, J. Stephan Stapczyński: *Medycyna ratunkowa* Urban&Partner 2003,wydanie polskie pod red.J.Jakubaszko
- Hetherington A.: *Wsparcie psychologiczne w służbach ratowniczych*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2004.
- Zawadzki A., Medycyna ratunkowa i katastrof, PZWL 2011
- Mackway-Jones K., Marsden J. Triage. Ratunkowa segregacja medyczna. Elsevier Urban i Partner, Wrocław 2012
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 sierpnia 2019 r. w sprawie ramowych procedur obsługi zgłoszeń alarmowych i powiadomień o zdarzeniach przez dyspozytora medycznego 9Dz.U. 2019 poz. 1703)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 lipca 2019 r. w sprawie Systemu Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego (Dz.U. 2019 poz. 1310)
- Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym z 8 września 2006 r. (Dz.U. 2006 nr 191 poz. 1410)

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

Paciorek P., Patrzała A , *Medyczne czynności ratunkowe,* PZWL Wyd. Lekarskie 2018
Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr W. Zielonka

Nazwa przedmiotu	**PDW: Bioetyka**
Kategoria przedmiotu	uzupełniający, przedmiot do wyboru
Kod przedmiotu	E13
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	1,0
Język wykładowy	polski

I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
IV	15	-	-

II. CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Rozwijanie odpowiedzialności moralnej i wrażliwości na potrzeby pacjentów.
Cel 2. Poszerzenie wiedzy na temat zasadniczych problemów bioetycznych.

III. WYMAGANIA WSTĘPNE:

brak.

IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:

Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA – student zna i rozumie:			
E.W27	pojęcia eutanazja i terapia daremna.	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub pisemna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
E.W28	procedury postępowania wobec pacjenta ze stwierdzoną śmiercią mózgową.	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub pisemna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
E.W29	rolę i zadania pielęgniarki – koordynatora ds. transplantologii.	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub pisemna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
UMIEJETNOŚCI – student potrafi:			
E.U21	proponować działania zmierzające do zapewnienia godnych warunków dla narodzin i śmierci.	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub pisemna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
E.U22	identyfikować problemy etyczne w zdrowiu i w chorobie.	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub pisemna na 3 pytania	wykład

		lub test jednokrotnego wyboru	
E.U23	analizować relacje między członkami zespołu terapeutycznego w odniesieniu do kodeksu etyki zawodowej pielęgniarki.	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub pisemna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
KOMPETENCJE SPOŁECZNE- student jest gotów do:			
E.K09	Systematycznego wzbogacania wiedzy zawodowej i kształtowania umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.	Obserwacja studenta, poglądy studenta	wykład
E.K04	Przestrzegania norm etycznych i zawodowych w swojej pracy i kontaktach ze współpracownikami i podopiecznymi.	Obserwacja 360^{0}, poglądy studenta	Wykład,

V. TREŚCI PROGRAMOWE:

Kod formy	Tematyka zajęć	Liczba godzin
WYKŁADY		
E13_W_1	Wyjaśnienie pojęcia eutanazja (dobrowolna i niedobrowolna, czynna i bierna). Argumenty za i przeciw eutanazji.	15
E13_W_2	Eutanazja a zaprzestanie uporczywej terapii. Wyjaśnienie pojęć zaprzestanie uporczywej terapii, zaniechanie uporczywej terapii, odstąpienie od uporczywej terapii.	
E13_W_3	Problemy etyczne transplantologii, definicja śmierci, sposoby wyrażania zgody na pobranie organów, zasada zgody domniemanej.	
E13_W_4	Obowiązek prawdomówności i etyczne zasady komunikowania się z pacjentem i jego rodziną. Etyczne aspekty relacji między pracownikami medycznymi. Problemy etyczne w pracy pielęgniarki – identyfikacja i rozpoznawanie.	
E13_W_5	Rola i zadania pielęgniarki jako koordynatora do spraw transplantologii.	

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: film, plansze dydaktyczne, pokaz

VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	15
Konsultacje przedmiotowe	-
Kontakt z nauczycielem praktycznej nauki zawodu	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5

Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	-
Opracowanie wyników	5
Przygotowanie prezentacji, dyskusji	5
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**30**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**1,0**

VIII. METODY OCENY:

1. 1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;
- odpowiedź ustna lub pisemna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

- Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zasób wiadomości, zrozumienie tematu	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnej i zawodowej	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

- Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej/prezentacji

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z zakresu danej tematyki	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

IX. WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Rolka H, Kowalewska B, Jankowiak B, Krajewska – Kułak E. Transplantologia i pielęgniarstwo transplantacyjne. Warszawa: PZWL, 2016.
- Czerwiński J, Małkowski P (red.). Medycyna transplantacyjna dla pielęgniarek. Warszawa: PZWL, 2017.
- Niebrój L., Pampuszko P., Prawo medyczne. Bioetyka, Urban&Partner, 2017

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Bołoz W. Bioetyka i prawa człowieka. Warszawa: Wyd. Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, 2007.
- Feniksen R. Przysięga Hipokratesa. Rozważania o etyce i eutanazji; Warszawa : Świat książki, 2010.
- Nawrocka A. Ethos w zawodach medycznych; Kraków: Wydawnictwo WAM, 2008.
- Łuków P. Granice zgody – autonomia zasad i dobro pacjenta. Warszawa: Wyd. SVHOLAR, 2005.
  - Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

Dr Lucyna Sochocka

Nazwa przedmiotu	**PDW: Zasoby i systemy informatyczne w ochronie zdrowia**
Kategoria przedmiotu	uzupełniający, przedmioty do wyboru
Kod przedmiotu	E15
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	1,0
Język wykładowy	polski

I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
IV	15	-	-

II. CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Przedstawienie studentom kluczowych narzędzi informatycznych możliwych do wykorzystania w pracy zawodowej.
Cel 2. Motywowanie do samodzielnego zdobywania wiedzy.

III. WYMAGANIA WSTĘPNE:

brak.

IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA:

Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA –student zna i rozumie:			
E.W30	zastosowanie e-informatyki w opiece zdrowia.	aktywność na zajęciach; odpowiedź ustna lub pisemna lub przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej na zadany przez prowadzącego temat z zakresu tematyki przedmiotu	wykład
E.W31	systemy informatyczne wykorzystywane w opiece zdrowotnej.	aktywność na zajęciach; odpowiedź ustna lub pisemna lub przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej na zadany przez prowadzącego temat z zakresu tematyki przedmiotu	wykład
UMIEJETNOŚCI –student potrafi:			
E.U24	wymienić i opisać poszczególne istotne elementy dokumentacji medycznej informatycznej.	aktywność na zajęciach; odpowiedź ustna lub pisemna lub przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej na zadany przez prowadzącego temat z zakresu tematyki	wykład

		przedmiotu	
E.U25	wykorzystywać dostępne systemy informatyczne w praktyce.	aktywność na zajęciach; odpowiedź ustna lub pisemna lub przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej na zadany przez prowadzącego temat z zakresu tematyki przedmiotu	wykład
KOMPETENCJE SPOŁECZNE- student jest gotów do:			
E.K09	Systematycznego wzbogacania wiedzy zawodowej i kształtowania umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.	Obserwacja studenta, poglądy studenta	wykład

V. TREŚCI PROGRAMOWE:

Kod formy	Tematyka zajęć	Liczba godzin
WYKŁADY		
E15_W_1	Zdrowie i m-zdrowie.	15
E15_W_2	Zintegrowana opieka i zapewnienie kompleksowej oraz ciągłej opieki z wykorzystaniem narzędzi informacyjnych.	
E15_W_3	Telemedycyna i jej zastosowanie.	
E15_W_4	Administrowanie aplikacjami.	
E15_W_5	Ochrona danych.	
E15_W_6	Analiza uzyskiwanych danych za pomocą narzędzi informatycznych.	
E15_W_7	Tworzenie elektronicznej dokumentacji medycznej.	
E15_W_8	Kompletność dokumentacji elektronicznej.	
E15_W_9	Jednoznaczność i czytelność dokumentacji.	
E15_W_10	Zabezpieczenie dokumentów przed utratą, zniszczeniem i zafałszowaniem.	
E15_W_11	Podpisy elektroniczne.	
E15_W_12	Udostępnianie dokumentacji elektronicznej instytucjom i osobom uprawnionym.	
E15_W_13	Elektroniczny rekord pacjenta, elektroniczny dokument medyczny	
E15_W_14	E-Zdrowie jako światowy priorytet.	
E15_W_15	Definicja e-Zdrowia, e-Zdrowie – rozwiązania systemowe.	

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: film, plansze dydaktyczne, pokaz

VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności

Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	15
Konsultacje przedmiotowe	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	5
Opracowanie wyników	-
Przygotowanie prezentacji, dyskusji	5
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**30**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**1**

VIII. METODY OCENY:

1. **Wykłady** (zaliczenie na ocenę):
   - 100% obecność na zajęciach;
   - aktywność na zajęciach;
   - odpowiedź ustna lub pisemna lub przygotowanie prezentacji/pracy pisemnej na zadany przez prowadzącego temat z zakresu tematyki przedmiotu

   - Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zasób wiadomości, zrozumienie tematu	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnej i zawodowej	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

   - Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej/prezentacji

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z zakresu danej tematyki	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

IX. WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Rudowski R. Informatyka Medyczna. Wydawnictwo Naukowe PWZN. Warszawa 2003.

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

3. Kilańska D. Grabowska H. Gaworska-Krzemińska A. E-zdrowie. Wprowadzenie do informatyki w pielęgniarstwie. Wydawnictwo lekarskie PZWL. Warszawa 2017.
- Hauber A., Karasek – Kreutzinger B., Jobin – Howald U.: Kompendium pielęgniarstwa. Wyd. PZWL, Warszawa 1995.
- Cieciura M. Olchowik W. Modelowanie i zastosowanie komputerowych systemów medycznych. Vizja Press&IT. Warszawa 2009.
- Cieciura M. Olchowik W. Metody i Narzędzia Projektowania Komputerowych Systemów Medycznych. Vizja Press&IT. Warszawa 2010.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

mgr Marcin Muczyń

Nazwa przedmiotu	**PDW: Kultura uzdrowiskowa**
Kategoria przedmiotu	uzupełniający, przedmiot do wyboru
Kod przedmiotu	E15
Forma zaliczenia	zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	1,0
Język wykładowy	polski

I. FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
IV	15	-	-

II. CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1. Zapoznanie studentów z organizacją, funkcjonowaniem uzdrowisk oraz lecznictwa uzdrowiskowego w Polsce

Cel 2. Zapoznanie studentów z metodami i zabiegami stosowanymi w lecznictwie uzdrowiskowym

III. WYMAGANIA WSTĘPNE:

brak.

IV. MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA - STUDENT:

Kod modułowego efektu uczenia się	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych modułowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
WIEDZA- student zna i rozumie:			
E.W34	podstawy prawne regulujące funkcjonowanie uzdrowisk i lecznictwa uzdrowiskowego w Polsce	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub ustna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
E.W35	metody lecznicze stosowane w lecznictwie uzdrowiskowym	aktywność na zajęciach; odpowiedź pisemna lub ustna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru	wykład
KOMPETENCJE SPOŁECZNE –student jest gotów do:			
E.K05	ponoszenia odpowiedzialności za udział w podejmowaniu decyzji zawodowych.	poglądy studenta, obserwacja studenta	wykład
E.K09	systematycznego wzbogacania wiedzy zawodowej i kształtowania umiejętności, dążąc do profesjonalizmu.	obserwacja studenta, poglądy studenta	wykład

VI. TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	Opis szczegółowy bloków	Liczba godzin
E15_W_01	Rys historyczny lecznictwa uzdrowiskowego w Europie i Polsce	3
E15_W_02	Podstawy organizacji i funkcjonowania uzdrowisk:	4

	- wymagania i kryteria kwalifikacji miejscowości, akty prawne, wskazania i przeciwwskazania do leczenia uzdrowiskowego, struktura organizacyjna i zadania lecznictwa uzdrowiskowego.	
E15_W_03	Wybrane metody lecznicze stosowane w lecznictwie uzdrowiskowym: balneoterapia, kinezyterapia, fizykoterapia, psychoterapia, leczenie dietetyczne, farmakoterapia, fitoterapia	5
E15_W_04	Rola i znaczenie edukacji zdrowotnej w lecznictwie uzdrowiskowym	3

VI. METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- instruktaż:
- metody eksponujące: film, plansze dydaktyczne, pokaz

VII. OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	15
Konsultacje przedmiotowe	-
Egzaminy i zaliczenia w sesji	5
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	5
Opracowanie wyników	
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	5
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	**30**
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	**1,0**

IX. METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

Wykłady (zaliczenie na ocenę):

- 100% obecność na zajęciach (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia).,
- aktywność na zajęciach;
- odpowiedź pisemna lub ustna na 3 pytania lub test jednokrotnego wyboru

- Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dostateczny plus	dostateczny	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60% poprawnych odpowiedzi

- Kryteria oceny odpowiedzi ustnej

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen

1.	zasób wiadomości, zrozumienie tematu	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność rozpoznania problemów wynikających z zadania	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	zgodność prezentowanych poglądów z przyjętymi zasadami etyki ogólnej i zawodowej	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

- Kryteria oceny przygotowania pracy pisemnej/prezentacji

l.p.	Kryteria	Liczba punktów	Skala ocen	
1.	zgodność treści z tematem	1-20	mniej niż 60 pkt.	niedostateczny
2.	trafność doboru literatury	1-20	60 pkt.	dostateczny
3.	uwzględnienie aktualnej wiedzy z zakresu danej tematyki	1-20	70-61 pkt.	dostateczny plus
4.	umiejętność wykorzystania wiedzy z różnych dziedzin	1-20	80-71 pkt.	dobry
5.	poprawność terminologiczna, stylistyczna i gramatyczna odpowiedzi	1-10	90-81 pkt.	dobry plus
6.	estetyka pracy	1-10	100-91 pkt.	bardzo dobry

IX. WYKAZ LITERATURY:

1. LITERATURA PODSTAWOWA:

- Ferson D., Ponikowska I., *Nowoczesna medycyna uzdrowiskowa*, MediPress, Warszawa 2009
- Kasprzak W., Mańkowska A., *Fizykoterapia, medycyna uzdrowiskowa i SPA*, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2019

2. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 lipca 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie sposobu kierowania i kwalifikowania pacjentów do zakładów lecznictwa uzdrowiskowego (Dz.U. 2012 poz. 14)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 czerwca 2019 r. roku zmieniające rozporządzenie w sprawie kierowania na leczenie uzdrowiskowe albo rehabilitację uzdrowiskową (Dz. U. z 2019 r., poz. 1136)
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X. INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   Dr Klaudyna Wittenbeck

Nazwa przedmiotu	Farmakologia, farmakokinetyka, farmakodynamika
Kategoria przedmiotu	Przedmioty pozostałe, dodatkowo dla studentów, którzy rozpoczęli kształcenie przed rokiem akademickim 2016/2017
Kod przedmiotu	F
Forma zaliczenia	Zaliczenie na ocenę
Liczba punktów ECTS	1,5
Język wykładowy	polski

I FORMA ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW:

semestr	wykład	ćwiczenia	seminarium
IV	10	9	-

II CELE PRZEDMIOTU:

Cel 1 Wyposażenie studentów w praktyczną wiedzę na temat środków spożywczych specjalnego żywienia

Cel 2. Zapoznanie studentów z zasadami wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz skierowań na określone badania diagnostyczne.

Cel.3. Zapoznanie studentów rodzajami i zasadami zlecania badań diagnostycznych

III WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza podstawowa z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, patofizjologii, farmakologii podstaw pielęgniarstwa, oraz pielęgniarstw specjalistycznych na poziomie licencjackim dla kierunku pielęgniarstwo.

IV MODUŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kod szczegółowego efektu uczenia się	Kod modułowego efektu kształcenia	Opis	Metody weryfikacji osiągnięcia założonych szczegółowych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych
	WIEDZA – student zna i rozumie:			
A.W21	F01_W_01	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;	test jednokrotnego wyboru przeprowadzony po zakończeniu realizacji przedmiotu	wykład
A.W22.	F01_W_02	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;		
A.W23.	F01_W03	ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji i procedurę zgłaszania działań niepożądanych;		
A.W24.	F01_W04	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń		

		lekarskich		
C.W25.	F01_W05	rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego		
D.W4.	F01_W06	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania		
	UMIEJĘTNOŚCI – student potrafi:			
A.U8.	F01_U01	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych	- aktywność na zajęciach; - zaangażowanie w zajęciach grupowych; - umiejętność pracy samodzielnej; - wykonanie i pozytywna ocena z zadania praktycznego zleconego przez nauczyciela - test jednokrotnego wyboru.	ćwiczenia
A.U9.	F01_U02	wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich		
A.U10.	F01_U03	Przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza		
C.U37	F01_U04	dobierać spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania		
D.U13.	F01_U05	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych		
D.U14.	F01_U06	Przygotowywać		

		zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia		
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE student jest gotów do:			
1.3.1.	Dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych.		obserwacja 360 ^{0}, samoocena	wykład, ćwiczenia
1.3.2.	Formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.			
1.3.3.	Okazywania dbałości o prestiż związany z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową.			
1.3.4.	Rozwiazywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań.			
1.3.5.	Ponoszenia odpowiedzialności za realizowane świadczenia zdrowotne.			
1.3.6.	Wskazywania profesjonalnego podejścia do strategii marketingowych przemysłu farmaceutycznego i reklamy jego produktów.			

VI TREŚCI PROGRAMOWE:

L.p.	**Opis szczegółowy bloków**	**Liczba godzin**
	WYKŁAD	
F01_W_01	Grupy leków i mechanizm ich działania. Objawy uboczne działania leków i interakcje między lekami. Procedura zgłaszania działań niepożądanych	3
F01_W_02	LADME. Substancje czynne zawarte w lekach	2
FB01_W_03	Rodzaje i zastosowanie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego	2
F01_W_04	Wskazania do wykonywania badań diagnostycznych	1
	ĆWICZENIA	
F1_Ćw_01	Regulacje prawne w zakresie refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego Receptura ogólna, źródła informacji o lekach, rodzaje dawek, dawkowanie	

	leków u dzieci. Recepta i jej elementy.	4
F1_Ćw_02	Zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich Zasady zapisu form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego. (w ramach zleceń lekarskich)	4
F1_Ćw_03	Wystawianie skierowań na badania diagnostyczne	1

VI METODY DYDAKTYCZNE:

- wykład informacyjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład problemowy z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- wykład konwersatoryjny z wykorzystaniem technik multimedialnych;
- dyskusja dydaktyczna;
- praca w zespołach;
- studium przypadku;
- metoda projektów;
- prezentacje;
- metody eksponujące: pokaz.

VII OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA:

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	19
Egzaminy i zaliczenia w sesji	2
Godziny wynikające z nakładu pracy studenta (praca własna), pod kierunkiem nauczyciela akademickiego, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć, w tym studiowanie zaleconej literatury	10
Opracowanie wyników	5
Przygotowanie raportu, projektu, prezentacji, dyskusji	10
Sumaryczna liczba godzin dla modułu	46
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla modułu	1,5

IX METODY OCENY:

1. Warunki zaliczenia przedmiotu:

1.1. Wykłady (zaliczenie):

- obecność na zajęciach, (ewentualna nieobecność zrównoważona w sposób indywidualnie ustalony z nauczycielem prowadzącym zajęcia)
- aktywność na zajęciach;

1.2. Ćwiczenia (zaliczenie):

- 100% obecność na zajęciach,
- aktywność na zajęciach;
- zaangażowanie w zajęciach grupowych;
- umiejętność pracy samodzielnej
- wykonanie i pozytywna ocena z zadania praktycznego zleconego przez nauczyciela

1**.3. Zaliczenie przedmiotu z oceną**

- warunkiem przystąpienia do testu jest uzyskanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń,
- test zaliczeniowy składa się z 20 pytań jednokrotnego wyboru,

- na rozwiązanie testu przeznaczone jest 20 min.
  - każde zadanie oceniane jest w skali 0-1,
  - maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania wynosi 20,
  - kryterium zaliczenia wynosi minimum 12 poprawnie rozwiązanych zadań tj. 60%,

Kryteria oceniania

bardzo dobry	dobry plus	dobry	dość dobry	dostateczny plus	niedostateczny
100-91%	90-81%	71-80%	70-61% poprawnych odpowiedzi	60% poprawnych odpowiedzi	mniej niż 60 % poprawnych odpowiedzi

IX WYKAZ LITERATURY:

1.LITERATURA PODSTAWOWA:

- Dominiak I. i wsp.: *Ordynowanie leków i przepisywanie recept. Przewodnik dla pielęgniarek i położnych,* Edumetriq , Sopot 2017.
- Rang H.P, Dale J.M, Ritter M.M.: *Farmakologia kliniczna*. Wydawnictwo Czelej Lublin 2012.
- Schmid B., Strub P., Studer A., (red.wyd. pol. Prandota J.): *Farmakologia dla zawodów pielęgniarskich*. Wydawnictwo MedPharm, Wrocław 2013.
- Zieglmeier M., Hein T., *Interakcje leków*, Wydawnictwo MedPharm, Wrocław 2009.

2.LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Jarosz M., Dziemianowski J (red.), *Interakcje leków z żywnością i alkoholem*, Borgis 2004
- Korbut R. (red. nauk.): *Farmakologia*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012.
- Neal M.J.: *Farmakologia w zarysie*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2005.
- Rajtar-Cynke G. (red.): *Farmakologia*. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002.
- Inne, wyselekcjonowane materiały edukacyjne są przekazywane studentom podczas zajęć.
- Materiały źródłowe pochodzące z wirtualnej czytelni IBUK libra

X INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH:

1. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:

1. KOORDYNATOR PRZEDMIOTU
   dr n.med. Irena Smółka

2. OSOBA/Y PROWADZĄCA/Y PRZEDMIOT:
   dr n. med. Irena Smółka
   mgr Piotr Fehler